

Uvodnik

Andrej Bratuž

Gregorčičev teden

Prav gotovo lahko ta teden označimo kot Gregorčičeve dneve v Gorici. V soboto, 21. t.m., bo namreč odkrit njegov spomenik v goriškem Ljudskem vrtu na Verdijevem korzu. Izdelal ga je Silvan Bevčar. S tem bo goriški park pridobil še eno obeležje. Med drugimi, posvečenimi tu živčim osebnostim, sta pesnik Pietro Zorutti, ki predstavlja furlansko stvarnost, in italijanski jezikoslovec židovskega rodu Graziadio Isaia Ascoli. Simon Gregorčič je prva slovenska osebnost, ki bo odslej pričala o naši prisotnosti v mestu ob Soči. Pobudo za Gregorčičev spomenik je pred leti na študijskih dnevih Draga na Opčinah dal znani kulturnik iz Idrije in prijatelj zamejskih Slovencev Tomaž Pavšič. Skrb za postavitev spomenika je prevzela Slovenska konzulta pri goriški občini. Naš pesnik je bil z Gorico tesno povezan. V Gorici je študiral in končal bogoslovje. Pozneje je že kot duhovnik ohranil stike z mestom, kjer je imel ugledne prijatelje, npr. pisatelja Frana Erjavca. Sem je vedno zahajal v svojem vipavskem obdobju, tu se je družil z vplivnimi rojaki. Končno je v Gorico prišel z Gradišča in tu preživel svoja zadnja leta vse do smrti 24. novembra 1906. Gorica mu je tedaj pripravila veličastno slovo, nakar se je pogrebni sprevod vil ob Soči do "tühga malega grička" ob vznožju Krna, kjer je želel biti pokopan. Ne pozabimo, da je bil Gregorčič prav v Gorici v prijateljskih stikih z dr. Frančiškom B. Sedejem, ki je leta 1906 postal goriški nadškof. Znano je, da mu je nadškof ponudil stanovanje v škofijskem dvorcu, kar pa je pesnik prijazno odklonil.

Kakšen je bil Gregorčičev pomen včeraj in kakšen je danes? Simon Gregorčič je edinstvena literarna figura, saj se je s svojo poezijo kot malokdo približal ljudski duši in čutenju svojega naroda. Je vseslovenski pesnik, izraža pa specifičnost in svojost slovenskega človeka na zahodnem delu našega narodnostnega ozemlja. Narodnoobrambni duh, preroške vizije tragične prihodnosti in marsikaj drugega še danes jasno priča o njegovi trajni aktualnosti. Sporočilnost njegove poezije se kaže v zavzetosti za narodne, kulturne in socialne ideale. Kaj pa odmev Gregorčičeve poezije v tujem svetu? Ne mislim tu na prevode in razširjenost te poezije pri drugih narodih. Naj spomnim samo na zanimivo srečanje iz leta 1958, kateremu sem sam prisostvoval. Bilo je v Parizu, kjer sem kot mlad študent na Katoliškem inštitutu obiskoval tečaj francoskega jezika. V neki konferenčni dvorani ob Seni smo bili zbrani na sprejemu v francoskem Društvu prijateljev Jugoslavije. Sprejema so se udeležile vidne slovenske in francoske osebnosti političnega, kulturnega in cerkvenega sveta, poleg teh še nekaj Srbov. Slavnostni govornik je bil nekdanji francoski zunanji minister in predsednik vlade Georges Bidault. V svojem bleščečem govoru je francoski državnik poudaril visoko kulturno raven slovenskega naroda. Pri tem je zlasti izpostavil pesniško osebnost Simona Gregorčiča. Omenil je predvsem človečanske in duhovne vrednote, ki jih sporoča slovenski pesnik. Gre za dragoceno pričevanje francoskega državnika, enega tvorcev in glasnikov evropske ideje v prejšnjem stoletju.

Naj zaključim te vrstice z glasbo. Znano je, da je Gregorčičeva poezija izredno melodiozna in se kar ponuja glasbenemu izrazu. Prav gotovo ni slovenskega pesnika, čigar poezija bi doživela toliko uglasbitev, kot jih je Gregorčičeva. V okviru praznovanj ob pesnikovi stoletnici se prav lepo uvršča izdaja zborovskih skladb na pesnikovo besedilo z naslovom *Mojo srčno kri škropite*, ki je pravkar izšla v Gorici pri Zvezi slovenske katoliške prosvete in je bila predstavljena v tem tednu.

Kar smo tu nanizali, samo potrjuje, da "goriški slavček" še živi med nami.

Foto DPD

Videmski škofijski tednik La Vita Cattolica praznoval visok jubilej

Po 80 letih delovanja novim obzorjem naproti

La Vita Cattolica, tednik videmske nadškofije, je star 80 let, in vendar je poln moči, svež in mladosten. To je bilo vsem na dlani v petek, 13. oktobra, ko so na sedežu v ul. Treppo v Vidmu svečano in praznično proslavili visoki jubilej. Udeležili so se ga visoki politični močje, med drugimi častni gost predsednik senata Franco Marini, nekaj parlamentarcev, predsednik deželnega sveta Alessandro Tesini, predsednik pokrajinske uprave Marzio Strassoldo, župan Sergio Cecotti, pa še videmski nadškof Pietro Brollo, predsednik Zveze italijanskih škofijskih tednikov (FISC) Giorgio Zucchelli, rektor videmske univerze Furio Honsell ter številni predstavniki vojaške, civilne in kulturne organiziranosti, direktorji bank ter drugih sponzorjev.

Od leta 1999 urednik najbolj branega tednika, Ezio Gosgnach, je ob tej priložnosti poudaril, da gre za pomemben dosežek tega nenadomestljivega dejavnika informativne demokracije v naši deželi, saj gre za svobodno in neodvisno glasilo, v središču katerega je človeška oseba. V 80 letih je izšlo več kot 4000 števil tednika s skupnimi več kot sto tisoč stranmi. Vse to so omogočili na tisoče ljudi, od raznašalca v najbolj zakotni furlanski vasi pa vse do uglednih peres, med katerimi je Gosgnach omenil g. Giovannija Schiffa, Rieda Pupa in velikega p. Davida Maria Tuolda. Tednik, ki so ga doslej listale številne generacije Furlanov, je zvesto zrcalo zgodovine naše dežele zadnjih 80 let, saj je pripovedoval o temnih straneh prejšnjega stoletja, o vojni, izseljencih, potresu, sekularizaciji, dena-

taliteti, izgubi istovetnosti, pa tudi o svetlih straneh, kot so "furlanski čudež" v ponovni zgraditvi po potresu, gospodarski in družbeni razvoj, kulturna rast, priznanje etničnih in jezikovnih značilnosti, priznanje središčne vloge v Evropi brez meja. Praznovanje visoke obletnice je obenem spodbuda, da uredniki gledajo z novim upanjem v prihodnost in skrbijo, v duhu časa, za nadaljnjo rast vseh komunikacijskih zmogljivosti, med katerimi tudi spletne strani. Predsednik založbe msgr. Iginio Schiff je povedal, da so ustanovitelji tednika leta 1926 izbrali ime, ki je samo po sebi zahteven program. Nadškof Brollo je poudaril plodno delo tednika, ki je bil - z evangelijem kot edinim navdihom - od vsega začetka med ljudmi in za ljudi. Župan Cecotti je povedal, da je La Vita Cattolica živ izraz duše furlanskega ljudstva, pozoren do kulturnih specifičnosti našega ozemlja. Pokrajinski predsednik Strassoldo je dodal, da je tednik kot živo sredstvo rasti furlanske skupnosti veliko dosežek, ko se je boril za dobro ljudi po potresu, za ustanovitev videmske univerze, za priznanje furlanskega jezika, za dosežek zakona 482, za pozornost vsem jezikom (tudi slovenskemu in nemškemu) v naši deželi. Predsednik Tesini je podčrtal, da so pisci znali najprej poslušati, šele nato pisati; zato je njihovo delo zadelo v črno. Zacchelli je orisal vlogo velike družine Zveze 160 tednikov, ki s približno milijon tiskanimi stranmi na teden ima vse večjo težo in življenjski elan. Prof. Gianfranco Ellero je s pomočjo diapozitivov nakazal bogato zgodovino videmskega tednika, njegovih težav in uspehov. Na

slovesnosti z naslovom *Tvoja zemlja. Tvoje ljudstvo* je vladalo največje pričakovanje za besede predsednika Marinija, ki je povedal, da je La Vita Cattolica zaradi pluralnosti in kakovosti svojega delovanja mnogo več kot samo krajevni časopis. Na poseben način je poudaril daljnovidnost družbenega nauka katoliške Cerkve: v prejšnjem stoletju je pogorelo veliko nauk in političnih pričakovanj; enciklika *Rerum novarum* Leona XIII., ki navdihuje tudi videmski tednik, pa je "globoko vitalen še danes". Pohvalil je "odločnost, konkretnost in vztrajnost" Furlanov po potresu, pravi zgled civilnega obnašanja za vso Italijo. Tudi zaradi tega je naša dežela ena najbolj dinamičnih proizvodnih lokomotiv polotoka. La Vita Cattolica je namenjena zlasti vernikom, berejo pa jo vsi; zato lahko prinaša svežo linio družbeni in civilni rasti vse družbe. Marini je nato v nekaj obrisih povzel politično vzdušje na vsedrjavni ravni; država je razdeljena na pol, večina je - zlasti v senatu - zelo šibka, potrebno bi bilo spremeniti volilni zakon, še najbolj pa bi bilo nujno potegniti skupaj, ko gre za interese vse države, kar se le redkokdaj zgodi. Zato je izziv in naloga vseh, tudi tednika-jubilanta, da si po svojih močeh prizadevajo za družbeno povezanost in skupno rast v dobro vseh. Slovesnost se je sklenila s podelitvijo priznanj nekdanjim urednikom, najdragocenejšim sodelavcem in gostom. Ob tej priložnosti tudi mi čestitamo kolegom in videmskemu tedniku kliče-mo: *Vivat! Crescat! Floreat!*

Danijel Devetak

Odkritje Gregorčičevega spomenika v Gorici

V soboto, 21. oktobra, bo za vso našo skupnost velik dogodek, ko bomo v osrednjem mestnem Ljudskem vrtu v Gorici odkrili spomenik goriškemu slavčku Simonu Gregorčiču. Slovesnost bo ob 15. uri uvedla godba na pihala Kras iz Doberdoba, nakar bodo združeni moški zbori pod vodstvom Bogdana Kralja zapeli *Mojo srčno kri škropite*. Gregorčičeve poezije bosta v slovenščini in italijanščini brala Barbara Rustja in Jan Leopoli. Pozdravne besede bosta izrekla predsednik slovenske konzulte pri goriški občini Igor Komel in župan Vittorio Brancati. Spomenik, ki ga je izdelal goriški umetnik Silvan Bevčar, bo odkril pesnikov sorodnik in kobariški župan Pavel Gregorčič. Bronasti kip bo blagoslovil škofov vikar msgr. Oskar Simčič. Slavnostna govora bosta imela prof. Lojzka Bratuž in prof. Andrea Bellavite, urednik tednika Voce Isontina. Svečanost bodo sklenili združeni mešani pevski zbori pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča, ki bodo zapeli *Znamenje in Njega ni*.

SLOVESNOST

ob odkritju
spomenika pesniku
SIMONU
GREGORČIČU

bo v soboto,
21. oktobra 2006,
ob 15. uri
V LJUDSKEM VRTU
(KORZO VERDI)
V GORICI.

Slovenska konzulta pri goriški občini
Slovenska kulturno gospodarska zveza
Svet slovenskih organizacij
Zveza slovenskih kulturnih društev
Zveza slovenske katoliške prosvete
Kulturni center Lojze Bratuž
Kulturni dom Gorica

Razmišljanje o pomenu zborovskega petja v našem prostoru

Je zborovsko petje primarnega pomena?

Zborovsko petje je del slovenske kulture. Spada torej k vsemu tistemu, kar neki narod varuje, goji in razvija, ker čuti, da je potrebno za ohranitev njegove življenjskosti in življenjskosti posameznika. Splošna deklaracija o človekovih pravicah Organizacije združenih narodov opredeljuje pravico do udeležbe v kulturnem življenju kot enega od pogojev, ki so "...nujni za človekovo življenje, integriteto in dostojanstvo...". Z vsem tem se ukvarjata Zveza cerkvenih pevskih zborov Trst in Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica.

Tudi po zaslugi teh dveh ustanov je v zamejstvu zborovsko petje že desetletja zdaleč najbolj masoven in kapilaren izraz kulturnega udejstvovanja. Od Plešivega do Milj skoraj ni kraja, kjer živimo tudi Slovenci, ki bi ne imel pevskega zbora, večkrat celo več kot enega. Tu je dobro pripomniti, da je v tistih vaseh, ki so zaradi "racionalizacije" že zgubile slovenske osnovne šole in vrtce, ostal večkrat pevski zbor edini povezovalni element, ki naše ljudi združuje pri

gojenju slovenske kulture in jim daje možnost, da doseže posredujejo svojemu in drugim narodom. Poleg tega imamo cele mestne predele, kjer sta javni prikaz naše kulture in naše biti le še nedeljska slovenska sv. maša in petje pri njej. Če ti pevski zbori po mestih in vaseh izumrejo, s čim jih lahko naša skupnost nadomesti? Kultura je vir življenjskosti naroda, le če ima ljudi, ki jo gojijo.

ZCPZ Gorica in ZCPZ Trst združujeta skupno 74 zborov; od teh je 19 otroških in mladinskih. Večina zborov se ne ukvarja le s cerkvenim, ampak tudi s posvetnim petjem. Vseh aktivnih pevcev je okrog 1400; od teh približno 400 otrok in mladih. Tem številkam je seveda treba dodati še pevovodje, organiziste in druge instrumentaliste. Zbori nastopajo letno na približno 500 posvetnih prireditvah; če v povprečju vsako spremlja 100 poslušalcev, je njihovo končno število 50.000. Tudi sodelovanje s petjem pri nedeljskih mašah nam kaže, da je teh nastopov vsako leto okrog 6000. Te izvedbe posluša preko 100.000 ljudi. Ti podatki

nam kažejo, da člani naših dveh Zvez med letom sodelujejo na približno 6500 kulturnih prireditvah. Tudi verski obredi namreč spadajo v definicijo kulture in so torej, ne glede na svetovni nazor posameznika, kultura. V navedenih podatkih seveda še niso všteti nastopi na radiu, snemanje zgoščenk itd. Vse to so ogromne številke, na katere v naši zamejski skupnosti premalokrat pomislimo, čeprav smo nanje lahko izredno ponosni.

Prikazani podatki jasno kažejo, zakaj so se naši zbori že pred desetletji združili v ZCPZ Trst in ZCPZ Gorica: samo s skupnimi močmi smo lahko kos organizaciji in izvedbi tako obsežne kulturne ponudbe. Poleg tega sta se obe Zvezi že dogovorili, da ponudita vstop tudi zborom iz Benečije in Kanalske doline. Iz vsega navedenega je upravičeno pričakovanje, da bosta obe organizaciji ponovno vključeni v seznam primarnih ustanov za slovensko manjšino v Italiji.

Združenje cerkvenih pevskih zborov - Gorica in Zveza cerkvenih pevskih zborov - Trst

Državni zbor Republike Slovenije

Komisija za Slovence po svetu o spremembi zakona o državljanstvu

Komisija DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu je na seji kot zainteresirano delovno telo sprejela predloga dopolnil k noveli zakona o državljanstvu. Komisija tako parlamentarnemu odboru za notranjo politiko, ki je matično telo, predlaga spremembo priprave o spoštovanju svobodnega demokratičnega ustavnega reda, zapisane v 3. členu novele zakona, ter spremembo 2. člena novele, ki omenja pogoje za pridobitev slovenskega državljanstva. Za spremembo 2. člena predloga zakona o državljanstvu se je zavzelo izseljensko društvo Slovenija v svetu, ki meni, da predlog postavlja v neenakovreden položaj ljudi slovenskega rodu, starejše od 36 let, ki želijo pridobiti slovensko državljanstvo.

V skladu s sprejetim dopolnilom bi morala biti oseba slovenskega

Foto DPD

rodu nad 36 let za pridobitev slovenskega državljanstva rojena v

tujini, svojo narodnost bi morala dokazati z ustreznimi dokazili, ne bi smela biti kaznovana ali predstavljati nevarnosti za Slovenijo in bi morala dati prisego o spoštovanju svobodnega demokratičnega ustavnega reda.

Na predlog poslanca SD Sama Bevka je komisija tudi predlagala skrajšanje priprave, ki je novost glede na sedaj veljavni zakon. Komisija se je tudi seznanila s poročilom urada za Slovence v zamejstvu in po svetu o realizaciji sklepov glede pridobivanja slovenskega državljanstva, ki jih je komisija sprejela na seji 19. januarja ter zaprosila urad, naj pripravi še poročilo za obdobje od 1. januarja do 30. septembra. Poročilo je predstavil vodja urada Zorko Pelikan, ki je dejal, da so v uradu spremenili postopke, tako da so uvedli timski pristop. Ob očitkih Slovenske izseljenske matice, da je urad lani zavrnil več kot 1200 prošenj za državljanstvo, pa je pojasnil, da so bile številne prošnje nepopolne in niso vsebovale dokazov o aktivni zvezi prosilcev z domovino. Dodal je, da so prošnje v zadnjih mesecih precej bolj opremljene z dokazili in priporočili, ter napovedal, da bo urad pripravil informacijo za diplomatsko-konzularna predstavništva, ki bodo prosilce seznanila s tem, kako čim bolj napisati prošnjo za doseg državljanstva.

Komisija se je na seji še strinjala s poročiloma o šestem vseslovenskem srečanju, ki je v DZ potekalo 6. julija, in o obisku delegacije komisije pri Slovencih na Poljskem od 17. do 19. junija. Poleg tega je formalno potrdila predlog o kratkoročnem programu dela komisije za prihodnje polletje.

STA

Evropa pod udarom

Vprašanje zunanjega priseljevanja

Iz zgodovine vemo, da so se ljudstva iz različnih vzrokov preseljevala iz ene dežele v drugo. Šlo je v glavnem za nomadska plemena, ki niso bila vezana na določeno ozemlje in so se zato stalno premikala. Spominjamo se samo na ljudstva iz azijskih step, ki so tradicionalno težila proti Evropi, kjer so trčila na meje rimskega imperija. Rimski državci je v začetku še uspelo jih zadrževati, pozneje pa jim ni bila več kos. Z njimi je sklenila zavezništva za obrambo svojih meja. Končno so "barbari", kot so Rimljani imenovali omenjena ljudstva, postopoma spodbili rimske strukture rimske države in preplavili vso zahodno Evropo, vključno Italijo in Španijo, in s tem zapečatili usodo nekdanjega močnega rimskega cesarstva.

V srednjem veku so se razmere nekako normalizirale, začele so se razvijati nove državne tvorbe, jeziki in kulture. Po odkritju izvenevropskih celin so nekatere evropske države, kot so Anglija, Francija, Nizozemska in Španija ter Portugalska, ustvarile svoje kolonialne imperije, s katerimi je povezano množično priseljevanje ljudi iz Evrope.

Ta bežni skok v preteklost nam pomaga razumeti današnji čas, ko se ljudje iz različnih razlogov veliko premikajo in selijo. Zlasti po drugi svetovni vojni je prišlo do številnih premikov prebivalstva, predvsem iz političnih, pa tudi gospodarskih razlogov. Nastalo je tako imenovano begunsko vprašanje, s katerim se je začela ukvarjati posebna ustanova v OZN. Vprašanje beguncev je danes aktualno zlasti v Afriki, in to zaradi številnih vojnih spopadov med tamkajšnjimi državami oziroma plemeni.

Zlasti zahodna Evropa pa je danes močno izpostavljena tako imenovanemu ilegalnemu priseljevanju iz azijskih in še posebno iz afriških držav. Španija in Italija sta glavni

postaji afriških pribežnikov. Gre v glavnem za mlade ljudi z zaostalimi afriškimi območji, ki se odločajo za dolgo in nevarno pot proti Evropi. Njihov prvi cilj je bil sprva doseči Maroko in od tu prek španskih enklav Ceuta in Melilla (dve manjši ozemeljski območji ob sredozemski obali Maroka pod špan-

ske suverenosti) in od tu prit na evropsko celino, to se pravi na območje Evropske unije. Španske oblasti so te svoje enklave obdale z dvojno štirimetrsko žično ograjo in s tem omejile prihajanje priseljencev. Zaradi močno poostrenega nadzora so priseljenca začeli spreminjati svoje potovalne načrte. Namesto na sever (Maroko in Alžirija) se usmerjajo v Senegal in Mavretanijo ter Gvinejo Bissau ob zahodni afriški obali. Od tod z ladjami in čolni potujejo (za drag denar) proti Kanarskim otokom, ki pripadajo Španiji. V letošnjem letu je na Kanarske otoke prispelo že 26 tisoč ilegalnih priseljencev. Drugo izhodišče proti Evropi vodi iz Li-

bije. Prva postaja je italijanski otok Lampedusa.

Tako v Italiji kot v Španiji ilegalne priseljenke čaka težko življenje. Obkroženi jih najprej namestijo v zbirnih centrih, kjer dobijo prvo pomoč, in nato se začne birokratski postopek za njihovo osebno identifikacijo. Mnoge vrnejo v države, iz katerih so prišli, drugim priznajo začasno bivanje ali jim omogočijo odhod v druge evropske države, ki

so jih pripravljene sprejeti. Evropska unija na žalost nima ne jasne ne enotne strategije do pojava zunanjih priseljencev. Evropa se podzvestno brani pred vdori "barbarov" iz tretjega sveta, pojav priseljevanja pa je zavzel že zaskrbljujoč obseg. Tako naj bi Madrid v zadnjih letih po prebivalstvu postal eno najbolj mešanih mest v Evropi. Po neuradnih podatkih naj bi priseljenca tvorili eno četrtno njegovega prebivalstva. Po vstopu novih držav v Evropsko unijo 1. maja 2004 se je v Veliko Britanijo priselilo 600 tisoč vzhodnjakov, od teh polovica iz Poljske. Zato je angleška vlada že napovedala, da bo po vstopu Bolgarije in Romunije zaprla meje za priseljevanje iz teh dveh novih članic Unije. Pred tedni je bil v Švici, kjer priseljenca tvorijo že 20 odstotkov prebivalstva, referendum, na katerem je 67% državljanov potrdilo novi zakon o priseljencah, ki bistveno zaostruje pogoje za njihov sprejem.

Za 20. oktober je na Finskem napovedano evropsko vrhunsko srečanje državnikov o problematiki priseljevanja. Mnogi poznavalci razmer dvomijo v uspešnost fizičnega in birokratskega oviranja priseljevanja iz Afrike v Evropo. Mladi Afričani želijo v Evropi delati, kajti zavedajo se, da zanje ni vrnitve nazaj, potem ko so se odločili oditi iz svojih dežel.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Nelahki časi dogovarjanja

Zanimiva je izjava, ki jo je sodobni ameriški filozof Michael Walzer naslovil na svojo državo. Predlaga, naj Združene države Amerike privolijo v neposredna pogajanja s Severno Korejo in Iranom in sedejo v obema "državam zla" za isto mizo. To da bi bilo dosti boljše kot ustrovalni pogovori na razdaljo, saj je z njimi stopnja tveganosti možne zaostritve medsebojnih odnosov znatno višja od soočenja na štiri oči. Pustimo ob strani vse tisto, kar si ameriški mislec predstavlja pod tveganostjo zaostritve medsebojnih odnosov, kjer je njegova skrb namenjena izključno njegovi državi oziroma razvitemu svetu. Prepričan je namreč, da utegne sedanje nedogovarjanje še posebej v Perzijskem zalivu in njegovi okolici usodno destabilizirati mnogo širša območja, kar bi nevarno zamajalo temelje zahodne ekonomije in predvsem njene življenjske ravni. Kot rečeno, pustimo ob strani to njegovo skrb, ki niti za trenutek ne upošteva tamkaj živčih ljudi in narodov - kako se počutijo v navzkrižnem ognju med terorizmom in razsežno mednarodno intervencijo - ker se pač ukvarja le z varnostjo lastne, se pravi naše civilizacije. Kljub takšnemu enostranskemu odnosu Združene države Amerike poziva, naj sedejo s teroristi za isto mizo, naj se torej dogovarjajo.

Dogovarjanje ni vedno lahka stvar in zdi se, da je v teh časih dodatno oteženo. Spremembe so velike, svet je nekako iz tira in išče novo ravnotežje. Še do včeraj veljavna pravila so vse bolj mrtva črka na papirju. Dogovarjanje pa je

težko tudi zaradi nevarnosti, ki jih prinaša samo po sebi: že zaradi lastnega ugleda se ne bom dogovarjal s tistim, ki je proti meni, niti pogovarjal se ne bom z njim. Ali pa mi je kot močnejšemu izpod časti, da bi se pogovarjal s šibkejšim, kot je lahko izpod časti t.i. šibkejšemu, da bi se pogovarjal z močnejšim. Za dogovarjanje obstaja še dodaten in večji zažretek, namreč možnost, da bi to pomenilo popuščanje in pristajanje na manjši iztržek od tistega, ki mi pripada. Vsekakor je dogovarjanje nepogrešljivo in v bistvu nujno - v tem se z ameriškim filozofom popolnoma strinjamo - seveda pa zahteva od obeh sogovorcev, da si izberita enakovreden in za obe strani časten rezultat. In prav navedena zahteva je pogostoma razlog, da do dogovarjanja ne pride, ker prevlada občutek, da utegne biti kdo oškodovan. Izziv dogovarjanja je navzoč povsod, tudi v mirnih razmerah, ki niso primerljive s svetovnimi. V mislih imam udejanjanje našega zaščitnega zakona, kjer po mnogih že objavljenih ali le izgovorjenih mnenjih obstaja možnost, da bi se kot manjšina zadovoljili z manjšim od tistega, kar nam pripada, da bi torej popustili. Ta možnost nemara res obstaja, kot seveda tudi tista druga, ki nas ne bo navdala z grenkobo, ampak z odgovarjajočim in zasluženim zadovoljstvom. Kako bomo torej prestali preizkušnjo našega in tukajšnjega dogovarjanja, je torej v veliki, če že ne največji meri odvisno od nas in samo od nas.

Janez Povše

Na dnu ...

BOLJUNEC Okrogla miza

Sprava: Kje je italijanski Willy Brandt?

'Kdor si spravo želi, naj dvigne roko'. In vsi so jo dvignili kvišku. Vsak je sicer v dvorani boljunškega gledališča, ob razpravi o spravnem dejanju, ki sta ga v četrtek, 12. oktobra,

čez noč odmevna medijska tema, obenem je Kocjančič še naglasil problem defašističnega procesa, ki ga naša domicilna država ni po vojni docela prestala. Odpira se torej zaskrbljujoča možnost, da bi

'predvojem' Trstu in Gorici soustvarjali družbeno tkivo, pa tudi na današnje revizionistične procese, po katerih naj bi bili Slovenci genociden narod. Tako kot potekajo pogovori glede vprašanja ureditve spominskega

spravnega države oddaljena svetlobna leta." Sprava je proces, ki traja v času, je cilj neke dejavnosti, med katero lahko tudi pride do simboličnega dejanja. Tako meni Stojan Spetič, ki je med drugim zatrdil, da smo navadni ljudje v glavnem spravljani: problem nastaja na politično – institucionalni ravni določenih držav. Italijanski predsednik, 'tovariš Napolitano' – kot ga je nekajkrat poimenoval Spetič –, je pred nedavnim obiskom na Madžarskem priznal osebno napako, da je leta 1956

zakonom je zaskrbljujoče, predvsem zaradi prisotnosti nekaterih v tej vladi, ki nočejo, da bi v zaščitena območja sodila tudi središča mest. Stališča vsakega morajo biti zato jasno opredeljena. Igor Dolenc je podal zaključek, za katerega se je slovenska komponenta LD opredelila: za spravo smo; čas je zrel, da do tega pride. V poštev je treba sicer vzeti širšo vizijo glede te tematike. Problem sprave je vezan na vprašanje sosedskih odnosov. V Evropi, predvsem zaradi regijskega sodelovanja, je

jih nekateri v odporništvu prizadejali predstavnikom cerkve. "Za vse to, kar se je na Primorskem tedaj zgodilo, ni razloga", je dejal škedenjski kaplan, ki pa je od Stojana Spetiča prejel povabilo, naj se o tem opravi temeljito študijo. V debati, ki je sledila okrogli mizi, je bila izražena predvsem misel, da je sprava itak le stvar držav, ne manjšin. Tvegamo torej tako spravo, ki bi šla 'preko naših hrbtov'. Na koncu večera so vsi (tako govorniki kot občinstvo) soglašali z dejstvom, da se

Z leve: g. Dušan Jakomin, Stojan Spetič, Milan Pahor, Jurij Paljk, Fulvia Premolin, Milan Gregorič, Igor Dolenc in Igor Kocjančič (foto IG)

priredila Mladinski dom Boljunec in SKD France Prešeren, postavil svoje pogoje. Nekdo pa je vendar pri tem tudi izrazil svoja trda prepričanja in pomisleke. Srečanje je okrog te teme zbralo veliko število ljudi, domačinov, Tržančanov, nekatere goste iz Slovenije in še goriškega prostora. Ravno urednik našega tednika, Jurij Paljk, je kot moderator v strogo odmerjenem času podajal besedo gostom omizja, ki so ga sestavljali pretežno zamejski zastopniki političnih strank; prisotni so bili tudi publicist Milan Gregorič, ki natančno opazuje družbeno – politične dinamike slovenskega obalnega pasu, dolinska županja Fulvia Premolin, ki je že itak tudi politična osebnost SSK, zgodovinar Milan Pahor, ravnatelj NSK in Odbora za proslavo bazoviških junakov, ter škedenjski kaplan Dušan Jakomin. Igor Kocjančič je kot prvi jasno izrazil svoje nasprotovanje taki obliki sprave, ki ne bi slonela na simbolni osnovi: "Sprava, ki so jo načeli, je bila zasnovana marketinško", je dejal Kocjančič, ki je sicer dodal, da je pripravljenost na ta dogodek danes večja, a ta trenutek ne sme ne prestat občutenega procesa. Deželni svetnik SKP obžaluje tudi, da je nedavna geneza diplomatskega dogodka postala

spravnim trenutkom slonel na podlagi ne-ločevanja teže vseh tedanjih protagonistov, in to v trenutku, ko desničarski krogi opravičujejo celo italijanski kolonializem v Afriki. Da Italija ni obračunala s svojo nedavno zgodovino, je mnenja tudi županja Fulvia Premolin, ki je poudarila potrebo po odgovornem spominu do preteklosti. Italijanska država goji do tistega obdobja preveliko bolečino, da bi v kolektivni zavesti sprejela to, kar je bilo. Premolinova je tudi omenila kraj Marzaboto, s katerim goji občina Dolina prijateljske odnose in v katerem so nemške sile v vojnem času pokončale 1.830 oseb. Nemški predsednik je med svojim obiskom v Marzabotu leta 2002 neoporečno priznal krivdo svojega naroda, ob tem pa dejal, kako hvalevredno je, da tamkajšnji prebivalci gojijo spomin na tiste dogodke ne iz sovraštva, ampak zaradi želje po miru. Politična volja vsake komponente, neoporečnost stališča zgodovinske stroke, podpora ljudi, zavest o priznani krivdi. To so pogoji, ki bi po mnenju Milana Pahorja morali postati osnova za katero koli spravo. Kot zgodovinar se je ravnatelj NSK sklical na dejstvo, da je Italija leta 1941 brez vojne napovedi napadla tedanjo Jugoslavijo in da smo v

parka pri fojbi, tako se mora vzeti v pretres vprašanje openskega streljšča. Ostajajo torej nekateri grenki priokus; zato dvom, da čas za spravo ni zrel, obstaja. Milan Gregorič je pri svojem posegu večkrat citiral snov in zaključke raziskave inž. Merkuja, objavljene z naslovom Mednarodna diplomacija sprave (Mladika, 2005). Sprava mora namreč potekati po strogem in neoporečnem protokolu, po katerem je država – agresor prvi člen v spravi verigi, ki opraviči svoja dejanja; šele nato mora prizadeta stran pristati na lastne odgovornosti. Publicist verjame, da bo nejasna sprava z italijanske strani zgolj institucionalni spektakel, ki bo obenem trem predsednikom podaril vsakemu svojo osebno trofejo. Psihološki revanšizem kaže hkrati ne-spravno naravnost večinskega naroda. "Italija je - zato - od nemške

odobraval sovjetsko zatrtje budimpeške revolucije. Na enak način bi moral naravnati svojo politiko do spravnega vprašanja s Slovenijo. Pozitivno bi med drugim izvenel tudi zaželen obisk Napolitana v Ljubljani, na katerem bi obsodil nekdane zločine, kar bi pomenilo prvi korak v pravo smer. Primerno bi tudi bilo, ko bi italijanski

tovrsten proces zelo zaželen – je mnenja Dolenc, ki je sicer opozoril na razliko, ki so jo zavezniški začrtali med krivdama nemškega in italijanskega naroda. Zakrivanje zgodovine je bilo torej načrtno in funkcionalno tudi zavezniškim silam. Kaplan Dušan Jakomin pa se je s svojim posegom postavil v bran

nelojalen odnos Italije do naše manjšine – kar v sebi skriva neizrečeno politično-ideološko psihološko superioriteto večinskega naroda oz. njegovih vladajočih krogov – kaže glede vprašanja o neudejanjanju zaščitnega zakona in objave oz. neobjave poročila slovensko – italijanske mešane komisije, ki bi moral postati temeljna podlaga

Foto Kroma

predsednik odlikoval spomin Lojzeta Bratuža. To bi nam dalo upati, da se stvari premikajo po pravi poti. Današnje ravnanje 'naše vlade' v zvezi z zaščitnim

slovenski primorski duhovščini, ki jo je označil kot edinstveni primer antifašizma. Primorci bi rabili predvsem spravo med nami zaradi hudodelstev, ki so

za šolsko zgodovinsko izobrazbo. Krik je bil zato enodušen: potrebujemo italijanskega Willyja Brandta!

Igor Gregorič

Pomembno priznanje bankirju najrevnejših Nobelova nagrada za mir ekonomistu Muhammadu Yunusu

V prejšnjih dneh je švedska Akademija podelila Nobelovo nagrado za mir bankirju Muhammadu Yunusu, ki je pred tridesetimi leti zasnoval posebno banko z imenom Grameen Bank. To je posebna banka, ki podeljuje zelo majhna posojila najbolj revnim prebivalcem Bangladeša, ne da bi pri tem zahteval kakršnokoli jamstvo. Najmanjši izposojeni znesek je 27 dolarjev. S tem denarjem lahko oseba začne z neko samostojno obrtniško dejavnostjo, ki prinaša družini določen zaslužek. Koristniki posojila so v glavnem ženske, saj so po Yunusovi izkušnji veliko bolj

zanesljive kot moški. Yunus je namreč ugotovil, da imajo ženske precej bolj razvit čut odgovornosti do svoje družine in so zaradi tega veliko bolj varčne kot moški. Zamisel, da bi ustanovil banko za najbolj revne, se je nagrajencu porodila leta 1974, ko je v Bangladešu zaradi lakote umrlo 1,5 milijonov prebivalcev. Kot profesor ekonomije je raziskal razloge take revščine in ugotovil, da najrevnejši nikakor ne morejo do bančnih posojil, na črnem trgu pa so posojila dobili, vendar so morali za to plačevati odušne obresti. Brez ugodnih posojil pa ti prebivalci niso imeli nobene možnosti, da bi se ekonomsko razvili in

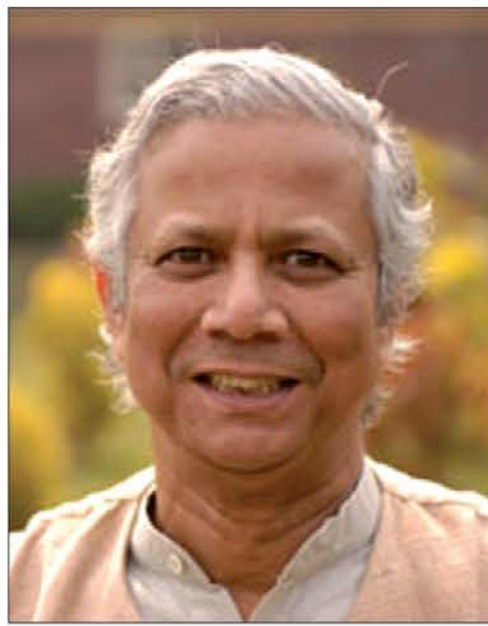
postali manj revni. Tako je nastala banka, ki dela samo z najrevnejšimi. Prvo posojilo so podelili leta 1976 in je znašalo 27 dolarjev. S tem denarjem je mlada mama kupila vse potrebno, da je lahko začela plesti košare iz bambusa. Temu posojilu so sledila še druga. Čeprav posojajo izključno najrevnejšim, vrnejo posojilo jemalci kar 99% vseh posojil. Pri tem ima odločujočo vlogo predvsem odnos, ki ga ima bančni uradnik s svojo stranko, in možnost, da stranka vrača v zelo majhnih zneskih, vendar zelo pogosto v času. Veliko vlogo pa ima pri tem tudi skupnost, saj posojilo jemalcu materialno ali samo z dobro bese-

do pomaga, da posojilo čim prej vrne. Danes ima banka 2.226 podružnic in 18.795 zaposlenih. Skupno

so posodili že 5,71 milijard dolarjev, dejavnost pa je z leti postala veliko bolj razvejana in kompleksna. Če so na začetku samo nudili posojila osebam, ki niso imele ne ekonomskih pa niti ne kulturnih možnosti, da bi prejele kako posojilo, nudijo danes tudi varčevalne storitve in zavarovanja. S pomočjo teh mikroposojil je izboljšalo svoj življenjski standard kakih 6,5 milijonov prebivalcev Bangladeša, ugoden vpliv Yunusovega delovanja pa je občutiti v šestdesetih državah tretjega sveta, banka pa je

pomagala iz revščine približno 40 milijonom oseb, saj je s svojim zgledom spodbudil še druge javne in zasebne ustanove, da so začele delovati na tak način. S svojim delom je dokazal, da lahko nekaj zelo majhnih posojil naredi veliko več kot zelo velika tuja pomoč. Če je bilo nekoč glavno vodilo celotnega delovanja Grameen Banke rešiti prebivalce pred lakoto, imajo danes bolj smeje cilje, saj bi radi spodbudili med prebivalci gospodarski razvoj, da bi lahko enkrat za vselej pozabili na lakoto in revščino. Nekateri so takoj pripomnili, da bi moral Muhammad Yunus prejeti Nobelovo nagrado za ekonomijo in ne za mir, sam nagrajenec pa je prejel nagrado utemeljen z dejstvom, da gredo mir in ekonomija vzporedno: v državah, kjer je blaginja, je običajno veliko manj sporov kot v državah, kjer je velika revščina.

Mara Petaros

Prejeli smo

Oskrunjeno ime!? Kaj pa opravičilo muslimanov kristjanom?

Glede na razmere v svetu, kjer islamski teror zastrašuje svet in so težnje po osvajanju Evrope, pravzaprav celega sveta, sem bil prepričan, da bo papežev obisk v Nemčiji povzročil neke vrste negodovanja muslimanov, in zgodilo se je prav to. Samo vprašanje je bilo, kje in kako bodo opravičevali za napad na krščanstvo, tako so našli iztrgan citat, ki ga je izrekel papež Benedikt XVI. Nekaj podobnega se je zgodilo, ko so na Danskem objavili nekaj karikatur Mohameda. Demonstracije in nekakšni protesti pa še kar trajajo in jih umetno, s propagando, predvsem proti zahodu, podaljšujejo. Nemčija ima več milijonov priseljencev, od teh največ muslimanov in med njimi je največ Turkov. Večina priseljencev je prišla bodisi zaradi boljšega življenja, boljšega zaslužka, veliko število beguncev, posebno v zadnjem času, ki bežijo v Evropo, predvsem zaradi nasilja in izredno slabega življenja v svojih državah, posebno v muslimanskih deželah, pa naj to bodo arabske, z vzhoda ali iz črne Afrike. Neverjetno je, kaj potem iz teh ljudi naredi verski fanatizem, ki je tako močan med muslimani, da zahtevajo po Evropi in še posebej v zadnjem času v Nemčiji, življenje muslimanov, po meri fanatikov - jaz bi temu rekel teroristov. Vendar pa še vedno dvomim, če je zares posređi le in samo fanatizem. Tega pred desetletji ni

bilo, kot ni bilo npr. polnih džamij v Sarajevu, ki so sedaj neprijetno bolj polne in po ulici se sprehajajo pokrita dekleta, po muslimanskih pravilih, katera menda plačujejejo nekatere arabske države, da hodijo pokrite! Nekaj pos-

dobnega se po pripovedovanju tam živečih sedaj dogaja tudi v Nemčiji in morda še kje. Evropa se še vedno ne zaveda problema, ki že prerašča v edinstveni problem, ki ga Evropa sama ne bo mogla rešiti. Vrnimo se v Nemčijo. Kot rečeno, tudi tam ni bilo islamskega fundamentalizma, dokler ni nastal fundamentalizem ali bolje rečeno terorizem tipa Osama bin Laden in njegovih pajdašev. Kar naen-

krat pa se je oglašil muslimanski svet in protestiral proti papežu. Menda Mohameda ne smejo prikazovati v nobeni podobi, ne smejo ga zažigati, pljuvati po podobah papeža in drugih državnikov, teptati ipd., tako kot poč-

no muslimani glede papeža idr, tako naj bi zapovedoval Koran. Prav zaradi tega mi ni jasno, kako je lahko cela Evropa in skoraj cel svet klonil pred grožnjami islamistov. Vsaj tisti, ki poznajo del zgodovine, vedo, kako je bilo za časa Mohameda, ko so s silo sprejemali med muslimane kristjane in pogane pogojno, saj jim je grozila sveta vojna ali po mualimansko džihad. Slovenci nikoli ne bomo pozabili, kaj so z našim narodom

počeli Turki kot muslimani, in končno tiste križarske vojne, ki so bile omejene na določen del sveta, ki so bile predvsem zaradi pretirane širitve Islama proti Evropi. Krutost, ki se je v teh vojnah pojavila, pa je pojav, ki se zgodi v vsaki vojni. Take primere poznamo iz balkanskih vojn po letu 1991.

Grožnje v številnih muslimanskih deželah so bile na moč ostudne, nekulturene in zelo sovražne, ne le do papeža, pač pa že prej do celotnega Zahoda. Zažigali so danske, ameriške, britanske in druge zastave, jih teptali, pljuvali po njih, zažigali lutke Busha, Blaira, danskega predsednika idr., ter zažigali in pljuvali po fotografijah papeža, med tem

so veselo streljali v zrak, in nikomu mar? Zakaj? "Evropa", "Amerika" ne zahtevata opravičila, kje je enakopravnost in svoboda medijev? Končno so Nemci popolnoma klonili, ko so "moralni" odgovorili dramo v Berlinu, ki naj bi menda žalila čustva muslimanov; to je totalni fiasco Zahoda. Kot da je tisto zažiganje zastav, pljuvanje, teptanje, streljanje tja v en dan, ipd. lepo!? Seveda so muslimane, kot po Evropi, tako v musliman-

skih deželah, nahujskali islamski fanatiki, ki so razglasili papežev govor za sovražen. Nič lažjega ni bilo kot nahujskati nevedne, največkrat nepismene množice na ulicah, ker je to dober učinek, ki ga fanatiki-ekstremisti želijo doseči, čeprav večina na ulicah kričečih, razjarjenih množic, nima pojma, za kaj gre. Istočasno, ko ščitijo za vsako ceno svojega Mohameda, pa je njihovo obnašanje do drugače verujočih skrajno žaljivo, hudobno, nesramno, nestrpno, sovražno, ksenofobično, rasistično obarvano itd., saj je dvojna morala fanatičnih islamistov pokvarjenost prve vrste. Papež naj bi pokleknil in se opravičeval za tisto, kar je povedal, ki je sicer iztrgano iz kontesta, pravzaprav resnično? Vulgarna dejanja pouličnih demonstrantov pa naj bi hvalili!? Ko bodo v celoti poeptane krščanske vrednote, bo za Evropo prepozno, oz. Evrope več ne bo, ostal bo le reven zmaličen kontinent, prenasičen s teroristi, umazan, neurejen, obubožan ipd.. Zaenkrat vse to Evropa mimo tolerira, se celo roga amerškemu predsedniku, ki se bori proti terorizmu. Ko sem gledal TV in demonstracije proti papežu, so v isti oddaji pokazali okoli 50 zmaličenih trupel v Iraku, ki naj bi jih pobili Šiiti, morda Suniti. Je sploh kaj razlike, ali je sploh pomembno, katera stran koga pobija, saj so oboji muslimani!

Dne 19.9. t.l. sem gledal demonstracije proti papežu, nakar so poročali o mladeniču, ki se je razstrelil v južnem Afganistanu in so ga razglasili za heroja, ker je pobil veliko število svojih ljudi, med njimi tudi več otrok in 4 kanadske vojske. Dne 10.10. t.l. sem zopet gledal na TV Slovenija1 in poslušal po Radiu Slovenija 1, kako menda vsak dan najdejo celo do 50 zmaličenih trupel v Iraku, ki so jih ubili in zmaličili musli-

mani, ne glede katera stran, Šiiti ali Suniti. Ko se pa zgodi kakšen Abugrajf ali Guantanamo, pa so polna usta novinarjev po svetu in vodilnih v muslimanskih deželah. Ne govorim o muslimanih kot verski skupnosti in o verujočih muslimanih, govorim o islamskem terorizmu, ki ga nihče ne more in ne sme zanikati, niti opravičevati! Tisti, ki take vrste terorja zagovarja, ni nič boljši od teroristov!

Kdaj se bodo muslimani opravičili za napad na dvojčka (Twin Towers) v New Yorku in na Pentagon, kjer je bilo pobitih na tisoče nedolžnih ljudi? Kdaj se bodo opravičili in nehali z izgonom nemuslimanskega prebivalstva iz Južnega Sudana in kopičiti begunce, ki štejejo v milijone, v obubožanem Darfurju? Kdaj se bodo opravičili za napade na vlake v Španiji, v Veliki Britaniji, za pomor otrok v Beslanu, za napad na gledališče v Moskvi, za napad in zrušitev sedemnadstropne palače v Nairobiu? Da ne omenjam številnih napadov v samih muslimanskih deželah, kot so Indonezija, Bali, Egipt, Turčija, Pakistan, Afganistan, Somalija, v katerih izganjajo vse, kar ni muslimansko, podobno kot v južnem Sudanu, itd. itd.

Cel svet trepeti pred muslimanskim terorjem, vsi se hitijo opravičevati, odpovedujejo opere ipd. Da le ugodijo teroristom, je muslimanskim teroristom se ni treba opravičiti in tudi muslimanska verska organizacija ne čuti potrebe po opravičilu, raje tiho molči ali pa celo pritruje teroristom. Iranski predsednik, ki si tako želi atomsko bombo, grozi z izbrisom Izraela in če bo mogoče tudi Amerike, ne priznava holokavsta itd.. Ko bo imel atomsko bombo, jo bo uporabil v imenu Islama in Alaha. Tedaj se bo svet končno zbudil.

Silvan Štokelj

Zasedanje predsednikov evropskih škofovskih konferenc v Rusiji

Utrjevanje občestva med Cerkvami in Rusijo

Predsedniki evropskih katoliških škofovskih konferenc so se na povabilo škofa Josepha Wertha, predsednika katoliške škofovske konference Ruske federacije, prikrat zbrali v Rusiji: plenarno zasedanje je od 4. do 8. oktobra 2006 potekalo v St. Peterburgu. Srečanje je bilo namenjeno utrjevanju občestva med delnimi Cerkvami in izraz povezanosti z Rusijo ter tamkajšnjimi kristjani. Predsedniki evropskih škofovskih konferenc so za obdobje od 2006 do 2011 izvolili novo predsedstvo. Plenarnega zasedanja se je kot predsednik Slovenske škofovske konference (SSK) udeležil msgr. dr. Franc Kramberger, maribor-

ski nadškof in metropolit. Papež Benedikt XVI. in ruski patriarh Aleksij II. sta se na predsedniške škofovskih konferenc obrnila tudi s pismom. Papež je izrazil upanje, da bo srečanje znamenje pričevanja katoliške Cerkve ter da bo v bratškem sožitju med kristjani pripomoglo k zavedanju lastne identitete in k prizadevanju za skupno dobro za evropski kontinent. Oboje je namreč izvir pristnega humanizma ter glasnik pravice in trajnega miru, ki ga lahko da le Kristus. Ruski patriarh je poudaril, da plenarno zasedanje predsednikov škofovskih konferenc pomeni korak naprej v sodelovanju med

rusko pravoslavno ter rimskokatoliško Cerkvijo. Za obdobje od 2006 do 2011 je bilo izvoljeno novo predsedstvo Sveta evropskih škofovskih konferenc: predsednik je postal kardinal Peter Erdő, nadškof iz Esztergoma-Budimpešte, za podpredsednika pa sta bila izvoljena kardinal Josip Bozanič, zagrebški nadškof, ter Jean-Pierre Ricard, nadškof iz Bordeauxa. Udeleženci plenarnega zasedanja so bili seznanjeni s položajem vere in Cerkva v Rusiji, posvetili pa so se tudi refleksiji opravljenega dela Sveta evropskih škofovskih konferenc (CCEE). Predsedniki škofovskih konfe-

renc so govorili tudi o evropskih institucijah ter o procesu združevanja Evrope, o duhovnih poklicih ter o podobi duhovnika, o družini in krščanskem zakonu. Beograjski nadškof in metropolit, msgr. Stanislav Hočevar, je predstavil program tretjega ekumenskega zborovanja, ki ga organizira CCEE v sodelovanju s Konferenco evropskih Cerkva (CEC) in bo potekalo septembra 2007 v Sibiu v Romuniji. Škofje so se posvetili tudi vprašanjem Cerkve v Evropi ter aktualnim razmeram v svetu. Zavedajo se namreč odgovornosti do mnogih ljudi po svetu, ki so zaradi raznovrstnih oblik nasilja, vojn, lakote, nepravilnosti in omejevanja svobode prisiljeni v migracijo. V sklepni deklaraciji so

se obrnili na številne trpeče v sudanski pokrajini Darfur, na Šrilanki, v Iraku, Palestini in Libanonu. Zahvalili so se mnogim humanitarnim organizacijam, ki

begunce in nedolžne žrtve oskrbujejo, hkrati pa so pozvali vse ljudi dobre volje, naj po svojih močeh pomagajo prizadetim. Opozorili so tudi na pomen po-

navanja razmer na vseh delih sveta, kjer vladata nasilje in vojna.

V svetem letu 2000 so evropski škofje podprli program z naslovom Tisoletne naloge, v katerem je zapisano, da bi do leta 2015 na svetu izkoreninili revščino, lakoto in smrtnost otrok ter ustvarili pogoje za šolanje, enakopravnost in za ohranjanje okolja. Na te nedosežene cilje so ponovno opozorili.

Plenarno zasedanje se je sklenilo 8. oktobra 2006 s sveto mašo, prihodnje srečanje predsednikov škofovskih konferenc pa bo oktobra 2007 v Fatimi na Portugalskem.

Kardinal Peter Erdő

29. NAVADNA NEDELJA - MISIJONSKA

Iz 53,2-3.10-11; Ps 33; Heb 4,14-16; Mr 10,35-45

Vsa današnja berila so uglašena na ljubezen Boga, ki je umrl za grešnega človeka. Apostol Pavel v pismu Hebrejcem svari pred odpadom od vere. Jezus je namreč s svojim trpljenjem postal veliki duhovnik. Je pa različen od svetnega duhovnika, ki je sam grešnik, Jezus pa ostane nedolžen, svet, neomadeževan (Heb 7,26 nss).

Je Božji Sin, ki sočustvuje z našimi slabostmi, ki je kakor mi preizkušan v vsem, vendar brez greha. Spodbuja nas, naj se bližamo z zaupnostjo prestolu milosti, ki nam bo v pravem trenutku pomagala (Heb 4,15-16).

Prvo berilo prinaša kratek odlomek iz četrtega speva o Gospodovem trpečem služabniku. Trpljenje je tako zgoščeno opisano, da ne bi

potrebovalo razlage, le premišljevat ga je treba. Stoletja pred Kristusom živo opisuje Jezusa, ki ga bodo evangelisti pozneje podajali. Takole piše: "Ni imel podobe ne lepote, da bi ga hoteli videti, ne zunanjosti, da bi si ga želeli" (Iz 53,2).

Pilat ga je predstavil množici po strahotnem bičanju z besedami: "Glejte, človek!" (Jn 19,5), češ to sploh ni več človek. Dovolj je bičanja, ne potrebuje nobene kazni več. Toda množica je kruta. Pije in zahteva smrt na križu (v. 6).

Izaija nadaljuje: "Bil je zaničevan in zapuščen od ljudi, mož bolečin in znanec bolezni, kakor tisti, pred katerim si zakrivamo obraz, je bil zaničevan in nismo ga cenili.

Tudi danes se sliši grda in prostaška kletev proti Bogu, ki pa daje svoje življenje v daritev za greh (Iz 53,10): "S svojim spoznanjem bo moj pravični služabnik mnoge opravičil, njihove krivde bo naložil nase" (v. 11). V resnici je nosil naše bolezni, naložil si je naše bolečine, mi pa smo ga imeli za zadetega, udarjenega od Boga in ponižanega. On

pa je bil ranjen zaradi naših prestopkov, strt zaradi naših krivd. Kazen za naš mir je padla nanj, po njegovih ranah smo bili ozdravljeni ... Gospod pa je naložil nanj krivdo nas vseh. Bil je mučen, a se je uklonil in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, in kakor ovca, ki umolkne pred tistimi, ki jo strižejo, in ne odpre svojih ust" (Iz 53,3-7). Jezus je svoje trpljenje, o katerem govori tudi v Stari zavezi, napovedal apostolom zato, da bi jih pripravil na svoj odhod v večnost ter da bi se sami pripravili na preganjanje sredi oznanjevanja Krizanega. Toda oni tega ne razumejo. Mislijo namreč na čast, na prvo mesto v Očetovi in Sinovi slavi.

V evangeliju po Mateju je mati Janeza in Jakoba tista, ki postavi Jezusu ta predlog, da bi namreč oba sinova sedela ob strani Jezusu v nebesih. Pri Marku pa brata sama izrazi to željo. Jezus potrpežljivo odgovarja, poučuje in pove naravnost: "Ne vesta, kaj prosita. Ali moreta piti kelih, ki ga jaz pijem, ali biti krščena s krstom, s katerim sem jaz krščen?" (Mr 10,38).

Njuno samoljubje, ki je prej nepremišljeno zadržanje kot pa povzdigovanje čez druge, se delno opravičuje z vihravim odgovorom o velikodušnosti. Saj ne vesta, kaj prosita (v. 38). Vsekakor Jezus ne skriva ognjenega krsta, čeprav apostole postopoma uvaja v trpljenje. Obide pa vprašanje o prvih sedežih v nebeškem kraljestvu, kajti po misijonskem oznanjevanju po domovini, po Grčiji, po Rimu in po vsem svetu spoznavajo, da je svet drugačen, kot so si ga predstavljali. Trpljenje, ki ga svet nudi, jih predugači in naredi za goreče pričevalce / mučence Božje ljubezni. Razumeli so torej pozneje, kar jim je Jezus priporočal: "Med vami pa naj ne bo tako, ampak, kdor hoče postati velik med vami, naj bo vaš strežnik, in kdor hoče biti prvi med vami, naj bo vsem služabnik. Saj tudi Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi on stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge" (vv. 43-45).

Za misijone še naprej molimo, pomagajmo s prostovoljnimi prispevki ter živimo evangelij tam, kjer smo.

Iz Čila

Ali je kaj po smrti...?

VSI SVETI! Ni samo praznik vseh tistih, ki so že v nebesih, temveč je tudi dan, ko se mnogim, ki prižigajo sveče na grobovih svojcev, poraja vprašanje: "Ali naši rajni res živijo..., in kje...? Ali je kaj po smrti?" Pripoveduje se, da je Josip Vidmar, slovenski filozof in brezverec, po smrti svoje žene, hodil zamišljen in mrk. Pa sta ga redovnici, ki sta mu stregli v njegovi visoki starosti, vprašali: "Gospod profesor, zakaj ste tako zamišljeni?" In ta jima je odgovoril: "Premišljuje, kje je duša moje žene."

Znanost postavlja po svetu radaje v obliki ogromnih krožnikov, ki kot velike oči buljijo v vesolje v pričakovanju najmanjšega šuma, ki bi potrdil splošno prepričanje, da mora obstajati življenje še na kakšnem drugem ozvezdju in ne samo na našem bornem planetu.

Veliko bolj žgoče je drugo vprašanje: Ali je kaj po smrti, po naši, tvoji, moji smrti? Ali obstaja drug svet?

V zavesti vsega človeštva, odkar biva na zemlji, je, da JE neko nadaljevanje življenja po smrti. Arheologi so odkrili, da je že neandertalec postavljaval krožnik jedi h grobovom svojih umrlih. Kdo ga je učil, da je kaj po smrti? Za Egiptčane je znano, da so v piramide svojih faraonov pisali: "Zaspiš, da se zbudiš...; umrješ, da živiš..." Kdo je tudi njim vbil v glavo 3000 let pred Kristusom, da s smrtjo ni vsega konec? Budizem govori o inkarnaciji, torej zopet o neki posmrtnosti! Kristjani ve-

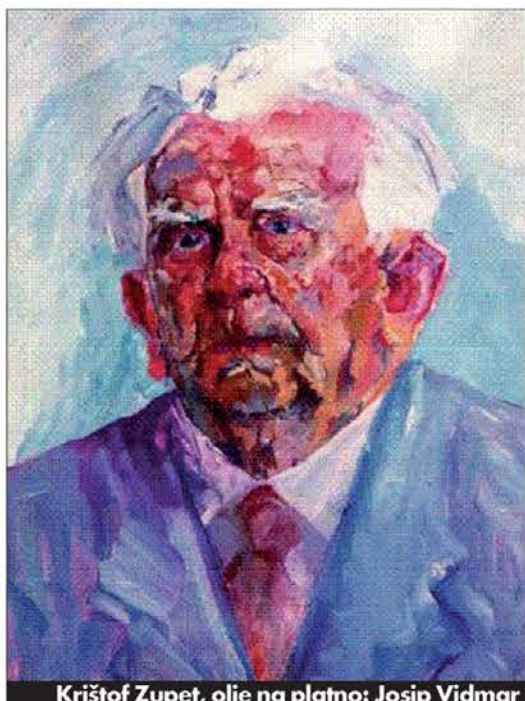
rujemo, da JE življenje po smrti, ker nam to zagotavlja Kristus in potrjuje s svojim Vstajenjem od mrtvih. Da njegovo vstajenje ni bajka, pričajo z mučeništvom tisti, ki so ga videli vstalega. Svet se ne briga in zavrača Kristusa in rajši pritrjuje italijanskemu filozofu Moravii, ki "zagotavlja" svojim študentom: "Verjemite mi, ničesar, prav ničesar ni po smrti!" Rad bi ga vprašal: "Gospod Moravia, dokaze prosim, dokaze!"

ln zakaj se moderni človek tako upira misli na posmrtnost? Jean Paul Sartre, francoski brezverski mislec, pojasnjuje: "Boga ni, in ga tudi ne sme biti, kajti, če bi bil, bi mi ljudje ne mogli delati, kar se nam zljubi!" Današnji človek hoče biti svoj bog, prav kot je hudobni duh šepetal Adamu in Evi v rajju: "Bosta kakor bogova!"

Če nadaljujemo z razmišljanjem, se vprašamo: Zakaj imamo oči? Da vidimo! Torej mora obstajati luč, svetloba. Brez nje bi bil ta dragoceni organ brez smisla! Zakaj imamo sluh? Zato, da slišimo šum, ropot, glas! Torej mora obstajati zvok! V večni tišini bi bil sluh odveč! Zakaj imamo želodec? Da mu posredujemo hrano, kruh! Torej mora obstajati kruh!

Če kruha ne bi bilo -kot ga res ni za milijone lačnih- zakaj imamo želodec in prebavne organe? - Ker imamo torej oči, mora biti svetloba; ker imamo sluh, mora biti zvok; ker imamo želodec, mora biti hrana! - Enako smemo reči za duhovne organe našega nemirnega duha.

Zakaj splošni občutek, da s smrtjo

Krištof Zupet, olje na platno: Josip Vidmar

ne sme biti vsega konec? Celo prej omenjeni francoski mislec Sartre je pred smrtjo izjavil: "Mora biti NEKAJ!"

Zakaj se tako oklepamo življenja in se bojimo smrti? Zakaj težimo in hrepenimo po sreči in ljubezni, čeprav ju ni? Če nas prizadenejo požar, povodenj, potres, jih imamo za nekaj naravnega, medtem ko se hudujemo in dvigamo pesti

proti krivicam in nasilju? Zakaj imamo v sebi neizprosni glas vesti, ki, čeprav je ne poslušamo vedno ali nikoli, nam ukazuje "delati dobro in ne hudo", če pa ni ne plačila ne kazni na tem svetu? Mati Terezija iz Kalkute je vse svoje življenje žrtvovala najbolj revnim in bolnim. Zakaj se nam upira misel, da bi v smrti delila isto usodo s psom, povoženim na cesti, ki v vseh svojih petnajstih letih ni delal drugega, kot mokri (moči) cestne vogale? Kakšen nesmisel in nestvor imajo v harmoniji veselja trpljenje, bolezen, smrt, zlasti nedolžnih otrok, če je s smrtjo vsega konec?

Ali bi ne bilo bolje se roditi kot živali, ki ne poznajo skrbi in problemov in so povsem zadovoljne s kupčkom trave ali sena, ki ga prežvekujejo v popoldanski senci? In še enkrat ZAKAJ: zakaj brez prestanka iščemo, hočemo vedeti in videti več in več, imeti čim več, uživati čim več? Smrt pa preži in kosi nepredvideno na vsakem koraku.

Še bi sledila vprašanja! Zakaj vprašanja, če ni odgovora?

Nekateri časnikiarji v Sloveniji se še vedno bojijo pisati "Bog" z veliko začetnico, kot da gre za psa brez imena!

Bilo bi zelo koristno, če bi poznali izrek nekega drugega Francoza: Blaiseja Pascala, ki pravi:

"ČE TI VERUJEŠ, DA JE BOG, PA GA NI, NISI IZGUBIL NIČESAR. ČE PA BOG JE IN TI NE VERUJEŠ, SI IZGUBIL VSE!"

Če Bog JE, je tudi življenje po smrti!

Andrej Pogačar

Družina v luči božje besede

Škofijsko zborovanje na temo "Misijon družine"

V soboto, 14. oktobra, se je v stolnici Sv. Justa odvijalo škofijsko zborovanje, ki je odprlo drugo leto dveletnega tržaskega škofijskega pastoralnega načrta "Družina v luči božje besede". Zborovanje je vodil tržaški škof msgr. Evgen Ravignani, osebno pričevanje pa sta podala Piero in Paola Pierattini, zakonski par, odgovorna za družinsko pastoralo centra za družine "Sv. Ana" v Pistoii in ustanovitelja Hiše duhovnosti "Hiša na skali", ki je namenjena mladim, odraslim in družinam iz Pistoie.

Tema tržaskega pastoralnega načrta za letošnje leto je "Misijon družine". Gosta sta jo interpretirala kot odprtost k poslušanju, dialogu, služenju, pa tudi plodnosti in sprejemanju življenja. Srečanja, ki ga je organizirala tržaška škofija v sodelovanju s tržaško Pastoralno misijo za družine, se je udeležilo precej poslušalcev, kar pomeni, da je zanimanje za družino in njene problematike živo v našem okolju. Škoda, da je bilo med njimi malo Slovencev (še posebno je bila opazna odsotnost mladih družin), saj nas je tržaški škof Ravignani na začetku in na koncu zborovanja nagovoril v slovenskem jeziku.

Zakaj je dveletni škofijski pastoralni načrt namenjen ravno družini? Prvič, ker naša škofija občuti, kako je družina danes poglobitvenega pomena za oživilje krščanske vere v našem vsakdanu. Drugič kot odgovor na zahteve po zrelem in odgovornem družbenem življenju, saj je družina nujna za preživetje v sodobnem življenju. Danes, ko žal družina ni vedno mišljena kot osnova družbe in ko je jasen in pozitiven govor o prihodnosti še posebno redek, je tak načrt torej še posebno dragocen in hvalevreden. Še zlasti smo takega načrta potrebni mladi, ki še iščemo življenjskega partnerja, se z njim odločamo za skupno življenje, ali se odločamo za druge poklicnosti. Jasnih besed, takih srečanj, pogovorov in tudi konkretnih pomoči v vsakdanjem življenju pa so poleg mladih potrebne tudi družine same, ki čutijo težo in probleme vsakdanosti v svetu, ki ni odprt za vrednote družine.

Kristjani ostajamo prepričani, da je družina center in jedro družbe, tako da, če v širši družbi zasledimo probleme, vemo, da moramo iskati vzroke prav v celici družbe, v družinah. Zato je skrb za družino primarne važnosti. Tega se moramo zavedati, drugače bomo zanemarjanje družine hudo plačali, kar se v bistvu že dogaja. V družini so konkretne osebe, ki živijo, se hočejo izražati, iščejo, sprašujejo, rastejo. V družini se naučimo, da je vsak edinstven, da ima vsak pravico do svoje rasti in prav ta raznolikost tvori v družini nove situacije in problematike, ki jih rešujemo s kreativnostjo in spontanostjo, če družino veže ljubezen. Starši in otroci, mladi in starejši, sola, zunanji svet - sožitje, ki ga je večkrat težko uravnovesiti. Prav s takimi srečanji si lahko pomagamo, da smo tem izzivom kos. Zakonca Pierattini sta nas skupaj s škofom spomnila, da mora družina živeti v službi Cerkve in sveta, da se ne sme zapirati vase in gledati samo sebe in svoje probleme. S tem da se družina odpira drugim in ponuja pomoč ostalim, postane močnejša in trdnjša, z medsebojno pomočjo pa lahko reši tudi lastne probleme. Spomnili so nas, da moramo spet občutiti veličino zakonske ljubezni, ker je v današnji družbi zanemarjena vrednota. Zakonska ljubezen je podoba Kristusove ljubezni do nas, je dar enega zakonca drugemu, je dar življenja, ker rojeva življenje. Zakonca iz Pistoie, ki sta poročena že 31 let in imata dva otroka, sta razumela, da brez Boga par ne more prerasti težave vsakdana, ne more biti skupnost v povezavi z drugimi. Srečanje pa ni bila samo duhovna poglobitev, ker sta se zakonca dotaknila tudi osebnih, večkrat bolečih izkušenj in nam dala tudi praktične nasvete za vsakdan, saj sta po pričevanju odgovarjala tudi na vprašanja udeležencev zborovanja. Zborovanje, ki se je začelo in zaključilo z molitvijo, branjem Božje besede in petjem - vodila ga je skupina mladih iz miljske župnije - se bo nadaljevalo z drugimi srečanji Pastoralnega načrta za družine in s posebnim delom v samih župnijah. Načrt se bo končal junija 2007.

Raffaella Petronio

Slovesnost na Trgu sv. Petra v Rimu

Sv. oče Benedikt XVI. razglasil štiri svetnike

Papež Benedikt XVI. je na slovesnosti na Trgu sv. Petra v Vatikanu v nedeljo, 15. oktobra, razglasil štiri nove svetnike. Svetniki so postali v Franciji rojena redovnica, italijanska redovnica, ki se je borila za izobraževanje deklet, ter mehiški

škof. Redovnica Theodore Guerin je skupaj s šestimi redovnicami leta 1840 v gozdovih Indiane ustanovila kongregacijo Sester previdnosti sv. Marije "ad Nemas" (Saint Mary of the Woods). Med drugim je ustanovila prvo katoliško visoko šolo za ženske v

ZDA. Svetnikom sta se danes pridružila tudi dva Italijana. Duhovnik Filippino Smaldone je živel v letih 1848-1923 in je bil eden od začetnikov izobraževanja in drugih oblik pomoči gluhih in gluhohehim. Poleg tega je ustanovil kongregacijo Sester salezijank presvetih src. Tudi redovnica Rosa Venerini je bila ena od pionirk, in sicer pri boju za izobraževanje mladih deklet. Živela je v letih 1656-1728, ustanovila kongregacijo Učiteljice Pie Venerini. Mehiški škof in misijonar Rafael Guizar Valencia je bil usta-

novitelj duhovniškega reda Legionarjev Kristusa. Med mehiško revolucijo je za pomoč ranjenim tveglastno življenje. Umrli je leta 1938.

Gre za prvo kanonizacijo s strani papeža Benedikta XVI. po slabem letu dni. Medtem ko je njegov predhodnik Janez Pavel II. letno vodil več slovesnosti ob razglasitvah svetnikov ali blaženih, se je papež Benedikt XVI. od te prakse oddaljil. Razglasitve blaženih po novem potekajo v državah, kjer so ti živeli ali delovali, slovesnosti pa vodijo lokalni prelati.

Druga številka Pastirčka

Med radoživostjo misel na rožnovensko Marijo in sv. Frančiška

Oktobrska številka Pastirčka je že v rokah naših šolarjev in na njeni uvodni strani bodo našli zapis urednika Marijana Markežiča, ki opozarja, naj se v tem mesecu spomnimo na požrtvovalno, ne-

sebično delo misijonarjev, na sv. Frančiška in njegovo ljubezen do vsega Božjega stvarstva, predvsem pa na rožnovensko Marijo, h kateri naj se zatekamo z božjim telefonom - rožnim vencem v rokah. G. Markežič napoveduje še

lepo presečenec za vse Pastirčkove prijatelje: prav v tem mesecu se izpod peresa Pastirčkovih sodelavcev rojeva nova knjiga zgodbic 10 za 60 (10 zgodbic za 60 let Pastirčka). Kljub tako dolgi življenjski poti je Pastirček mlad in poln zagona tako kot lepa vila, ki z iskrenostjo se paličico v roki kraljuje na letošnji platnici in lebdi v optimistični sinjini, ki jo je ilustrator Walter Grudina mojstrsko naravno spojil z naslovnico in ji dal pomirjujoč ton kot prikupno vabilo k listanju in prebiranju zmeraj privlačnejše otroške revije. Razpoznavni znak le-te, nasmejeno sonce z zvezdavi očki in izvirnimi žarki, je tudi njegova zamisel in uresničitev, kakor je seveda tudi ves njegov neugnani Pacek, ki tokrat modro pravi, da bo moral izboljšati jezik, ker ga bo sicer Pastirček »licencirau«, in prosil, naj mu pri tem pomagajo otroci. Pomagali mu smeveda tudi otroci, ki radi pišejo Pastirčku pisemca, polna lepih vsebin in čudovitih risbic z zelo raznolikimi tematikami. Eden izmed njih, Jaro Milič, petošolec OŠ Ribičič - Širok iz Trsta, je za svoj spis Moje potovanje po Egiptu prejel naslov časnikar meseca. Čestitke!

S Pastirčkovih strani bodo bralci izvedeli za življenjski in delo sv. Frančiška, o katerem je govor tudi v dopolnjevanji in pripovedi

Iva Koršič

Kratke

Slovenska konzulta pri goriški občini / Srečanje z novogoriškim županom

Slovenska konzulta pri goriški občini si prizadeva, da bi bili odnosi z novogoriško upravo čim boljši in da bi se še okrepile razne oblike sodelovanja. V ta okvir sodi tudi obisk članov konzulte pri novogoriškem županu Mirku Brulcu v torek, 10. oktobra. Predsednik slovenske konzulte Igor Komel je predstavil delovanje tega občinskega organa in pobude, ki imajo namen utrjevati slovensko prisotnost v goriški občini, krepiti sodelovanje z novogoriškim prostorom in večinskim narodom. Goriška občina je naredila kar nekaj premikov v to smer. Ustanovila je urad za Slovence, izdaja dvojezične izkaznice in se je zavzela za izvajanje zaščitnega zakona na celotnem občinskem ozemlju. Postopoma se rešuje vprašanje Trgovskega doma in tudi za slovenske jasli je namenjenih nekaj finančnih sredstev od strani deželne uprave. V kratkem bo v občinskem Ljudskem vrtu, v središču Gorice, stal kip duhovniku in pesniku Simonu Gregorčiču. Svoje poglede na sodelovanje ob skorajšnji odpravi meje so prispevali še podpredsednica konzulte Nadja Grusovin ter člani Kristina Knez, Aldo Rupel, Damjan Paulin in Rudi Pavšič. Obžalovali so, da so bile nekatere čezmejne pobude samo nakazane in ni prišlo do njihove konkretizacije.

Novogoriški župan je poudaril, da je sodelovanje med obema upravama dobro; tudi glede manjšinskih vprašanj se z goriškim županom Brancatijem dobro razumeta. Nova občinska uprava pa bo poklicana, da zastavi in uresniči dogovorjene skupne projekte na različnih področjih, od kulture in šolstva do turizma in gospodarstva.

SSk o dvojezičnih tablah v Ronkah

Slovenska skupnost se zahvaljuje županu Robertu Fontanotu, njegovi upravi in občinskemu svetu občine Ronke za namestitve stopetdesetih dvojezičnih tabel. V občini Ronke, točneje v zaselku Romjan, je pomembna slovenska šola, ki stalno številčno in kakovostno raste. V tej občini slovenska jezikovna skupnost izraža pomembne kulturne pobude, kot sta društvo Jadro in slovenska sekcija občinske knjižnice. Zaradi tega predstavljajo dvojezične cestne oznake v občini naravno posledico procesa integracije in civilnega sožitja med ljudmi različno govorečih jezikov. SSK spominja, da vključitev Ronk med tiste občine, kjer so manjšinski jeziki zaščiteni (zakon 482 iz leta 1999), omogoča črpanje iz državnih skladov, ki so na razpolago za pobude, preko katerih se da ohraniti in uporabljati jezik, ki je predmet zaščite. Občine pa lahko s pomočjo teh denarnih podpor uvedejo nova delovna mesta in uresničujejo kulturne pobude, ki bolje kvalificirajo in vrednotijo krajevno specifičnost. Stopetdeset dvojezičnih cestnih znakov karakterizira in kvalificira občino Ronke na poti multikulturalnosti, ki je pravo bogastvo večjezičnega teritorija.

Deželni prispevki za verske stavbe

V četrtek, 12. oktobra, je deželni odbor odločal tudi o porazdelitvi sredstev na podlagi deželnih zakonov št. 20 iz leta 1983 in št. 53 iz leta 1985, ki zadevajo posege na verskih stavbah. Na predlog odbornika Gianfranca Morettone je deželna uprava porazdelila skupno 1.999.973 evrov. Deželni svetnik SSK Mirko Špacapan ugotavlja z velikim zadoščenjem, da je v seznamu odobrenih veliko prošelj slovenskih župnij, predvsem s tržaškega Krasa. Kontovelskemu jusu gre za obnovo kapelice dodatnih 40.300 evrov, za vzdrževalna dela na cerkvi v Borštu 130.000, za posodobitev ogrevanja v Ricmanjih 30.000; v Mačkovljah in Dolini bodo imeli na razpolago 35.000 oz. 90.000 evrov za prenovo ogrevanja in cerkvenega tlaka, za obnovitvene posege v Boljuncu 40.000, nabrežinski župniji gre 80.000 evrov. Na Goriškem bo župnija sv. Andreja v Štandrežu prejela 331.000 evrov za tretji del posegov na župnijski stavbi, 102.000 evrov pa je namenjenih popravilom cerkvice na Subidi. Špacapan je zadovoljen s tem deželnim odlokom, saj upošteva večino posegov, za katere se je tudi osebno zavzel.

MePZ Hrast v gosteh**Na mednarodnem festivalu v Teramu**

Teramo je prijetna občina v Abrucih: gre za mestce s pogledom na Apenine in posebej še na Gran Sasso (najvišji vrh v Apeninih). Hkrati pa je tudi v neposredni bližini mogoče občudovati prostranost Jadranskega morja. Teramo je torej potencialno zelo privlačen turistični kraj. Mestce v Abrucih pa ni samo to. Je tudi kulturno bogata pokrajina. Posebno pozornost namenja glasbi in zborovskemu petju. Tamkajšnji zbor Associazione corale Teramano "G. Verdi" namreč že trinajst let zapored prireja mednarodni festival zborovskega petja "Rassegna polifonica aprutina". Letos so na ugledno zborovsko revijo organizatorji povabili tudi MePZ Hrast iz Doberdoba.

Doberdobski pevci so se omenjenega festivala udeležili prvič. V

Abruce so odpotovali v zadnjem septembrskem vikendu, v soboto in nedeljo, 20.9. in 1.10.. Festival

je pravzaprav potekal tri dni. Začel se je namreč že v petek, 29. septembra. Na sporedu sta bila

dva večerna koncerta (v petek in v soboto), v nedeljo zjutraj pa je bila na sporedu sv. maša, ki so jo sooblikovali vsi nastopajoči zbori. Doberdobski pevci pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča so nastopili v soboto zvečer. Program je obsegal polifonske skladbe in priredbe ljudskih napevov. Poseben poudarek so seveda doberdobski pevci namenili slovenskim pe-

smim in skladateljem. Zbor Hrast je večer uvedel z Gallusovim motetom za dva zbora Haec est

dies, quam fecit Dominus. Gre za tipično renesančno stvaritev, ki jo je zapisal prvi slovenski skladatelj. Sledil je izsek iz romantičnega obdobja: Doberdobski so namreč izvajali Brucknerjev Os justi. Pevci z goriškega Krasa so nato na dan povlekli drobno pravoslavne liturgije, ki ga je na notno črtovje zapisal skladatelj Snitke. Poslušalci so lahko prisluhnili prvemu in

tretjemu delu Treh sakralnih napevov. Zadnji del nastopa je bil posvečen slovenski avtorski in

ljudski pesmi. Najprej je izzvenel Rdeč zaton, stvaritev tržaškega skladatelja Ubalda Vrabca, in nato še Vremšakova predelava ljudskega napeva Zeleni Juri. Sobotni koncert je zbor Hrast oblikoval še z drugimi tremi pevske sestavi, z zborom Audite nova iz Štarancana pod vodstvom Gianne Visintin, z zborom I polifonici vicentini iz Isole vicenti-

ne pod taktirko Pierluigija Comparina in s pevske sestavo Milano vocal ensemble iz Milana

(dirigent Marco Berrini). Milanski zbor in zbor iz Štarancana sta z domačim zborom G. Verdi (zborovodja Carmine Leonzi) in z zborom Coro delle 9 iz Pescara pod vodstvom Andree Zapponeja nastopila tudi v petek. Sklepní del prireditve "Rassegna polifonica aprutina" je bila nedeljska jutranja maša, pri kateri so s pesmijo sodelovali vsi pevski zbori. MePZ Hrast je zapel skladbo Maria lassu' Bepija De Marzija in Rahmaninovo liturgično Bogorodice djevo.

Pot domov je bila dokaj dolga. Doberdobski pevci so si privoščili še postanek v Rosetu, mestecu na obmorski jadranski plaži. Kljub temu da je jesen koledarsko že potrkala na vrata, je Doberdobe spremljalo poletno vreme. Nekaj najbolj junaških pevcev si je celo privoščilo še zadnjo morsko osvežitev, medtem ko so jih ostali pevci na plaži občudovali. Še zadnji utrinki poletnega popoldneva so nato s sončnim zahodom spremljali vrnitev doberdobskih pevcev v domače kraje.

AČ

PD ŠTANDREŽ Gostje iz Kranjske Gore**Tudi slika lahko skrha prijateljstvo**

V topli sončni nedelji, 8. oktobra, ki je vabeče ponujala sprehod v jesensko naravo, se je v župnijskem domu v Štandrežu

goste so prišli igralci dramske skupine Ta bol' teater, ki deluje v Kulturno prosvetnem društvu Josip Lavtižar v Kranjski Gori in je že prišla na

scenografskih elementov in premišljeno izbranih kostumov, odražajočih življenjski stil protagonistov, so trije igralci, Fredi Grilc (Sergej), Marko Koder (Marko) in Stane Jakelj (Ivan) predstavili komedijo Moški

art, v izvirnem naslovu Art, uspešnico mlade sodobne gledališke igralke in pisateljice Yasmine Reze. Iz nekaj več kot enourne predstave so številni gledalci razbrali, kako lahko nakup slike, popolnoma bele, a izredno drage slike!, načne trdno prijatejsko zvezo treh mladih moških, ki preživljajo mnogo prostega časa skupaj, čeprav

začel letošnji, šesti niz abonmajskih predstav Štandrež 2006, edinstvena tovrstna ponudba v zamejstvu, v organizaciji PD Štandrež. V

obisk k štandrežskim stanovskim kolegom pred tremi leti. V dinamični režiji Metke Dulmin, tudi domiselne oblikovalke bistvenih

membrno, pa poskrbijo za pot domov. Vsi se bolj ali manj pridno že pripravljajo na prve prikaze dela, ki bodo mesečno namenjeni mamicam in očkom, tako kot seveda tudi ostali pripadniki

imajo različne poklicne poti in življenjske izkušnje. Porogljiv nasmeh ujedljivega Marka ob beli praznini "visoke slikarske umetnosti", užaljenost Sergeja, ki je odšel za sliko lepe denarce, in oklevanje, nato pa odobravanje umetniškega nakupa krhkega, prilagodljivega Ivana, povzročijo vrsto živahnih preprirov, iz katerih mimogrede pronica življenjski izseki in značajski odtenki treh protagonistov, kakor jih je spretno opisala avtorica, živo si jih zamislila režiserka, živahno pa so jih na odru utelesili sproščeni igralci. Med njimi moramo še posebno poudariti igralski doprinos Staneta Jaklja z izrazito izoblikovanim likom Ivana.

Pred začetkom predstave se je Božidar Tabaj zahvalil vsem, ki so tudi letos vpisali abonma, in s tem potrdili, da je PD Štandrež ubralo pravo pot za vpogled v bogato ljubiteljsko gledališko snovanje na Slovenskem in za utrjevanje že vzpostavljenih ter navezovanje novih stikov z ljubiteljskimi soigralci iz matične domovine. Tabaj je tudi napovedal, da bodo štandreški abonenti, kot lani, lahko izbrali in si brezplačno ogledali eno izmed predstav Nedeljskih gledaliških srečanj v SNG Nova Gorica.

IK

Športno združenje Olympia**Vadba za predšolske otroke gymplay**

Športno združenje Olympia je tudi v letošnji sezoni ponovno priredilo vadbo za predšolske otroke GYMPLAY v društveni telovadnici na Drevoledu XX. septembra v Gorici. Dejavnost, ki se je začela meseca oktobra, obiskuje letos kar 23 malčkov, med 3. in 5. letom starosti - v telovadnico pa prihajajo ob torkih in petkih med 15. in 16. uro.

Društveni kombi se v spremstvu pomožnih vadiateljic Veronike Vizintin, Valentine Kristančič, Marije Jussa in trenerke Damijane Čiščut z dovoljenjem Didaktičnega ravnateljstva Gorica dvakrat tedensko odpravljajo najprej v vrtec v Rupo, nato v Sovodnje, Štandrež, Pevmo in pa v oba mestna vrtca. Starši, ki se

Gymplay skupina v novi sezoni 2006/2007

zavedajo, da je vadba predšolskih otrok, gibanje, sploh tako življenje v družbi zelo po-

društva t.j. skupin športne gimnastike, športno ritmične gimnastike, plesne skupine Hip

16. uro v telovadnici ŠZ Olympia ali na tel. 335 5952551 (Damijana Čiščut).

Krst Karola, sedmega otroka družine Vitale

Praznik življenja

Mnoge in pisane so poti, ki vodijo za Kristusom. Ena teh je tudi pot neokatehumenov, pot uvajanja v krščanstvo, ki jo je sv. oče Janez Pavel II. označil kot posebno primerno za današnjo družbo in čas, ki se oddaljuje od vere. Neokatehumeni so verniki, ki s sistematično in solidno katehetsko pripravo v skupnosti želijo živeti iz lastnega krsta, iz korenin naše vere, in v tem duhu oporekajo v sodobnem svetu pomembno evangelizacijsko poslanstvo. Kdor se sreča z njimi, z lahkoto zazna v njih nekaj iskrenega, pristnega in resničnega; ali pa jih kratkoma zavrne in si misli: "Ti so nori...!" Dejstvo je namreč, da imajo več otrok kot običajne družine, ker resno verjamejo v to, da je življenje velik dar, blagoslov.

Evangelist Matej je zapisal: "Nekdo je stopil k njemu in rekel: »Učitelj, kaj naj dobrega storim, da prejmem večno življenje?« ... Na Goriškem živi družina Vitale: očka Massimo, mama Magdalea, otroci Francesco, Jakob, Ana, Samuel, Marija, Tobija in Karol. Zadnji, ki nosi ime po dragem poljskem papežu, je prejel zakrament sv. krsta v soboto, 14. oktobra, v cerkvi Lurške Marije v Gorici. Da, prav tam, kjer se združujejo neokatehumeni. V polni (!) cerkvi, kjer so se zbrali

ne le sorodniki, ampak tudi številni člani "poti" iz vse nadškofije, je mrgolelo otrok. Obred je vodil ljubljanski nadškof msgr. Alojzij Uran, ki je pred leti Magdalen in Massima tudi poročil; sam je povedal, da je v ljubljanski nadškofiji navada, da sedmega otroka krsti škof. Ob koncu maše jima je tudi podelil "diplomo za življenje" in poseben blagoslov. Maša, pri kateri je somaševal tudi župnik Walter Milocco, je bila posebno doživetje že zaradi tega, ker so pri njej na različne načine dejavno sodelovali številni udeleženci s krajšimi uvodnimi molitvami, krepkim in navdušenim petjem. Sam obred sv. krsta pa je s svojo simboliko močno spominjal na krst prvih kristjanov: nadškof je namreč malega Karola - celega - trikrat pomočil v vedro blagoslovljene vode in ga - pre-rojenega - spet dal materi v varno naročje. Ganljiv trenutek za vse navzoče!

Pri besednem bogoslužju smo slišali berila o upanju in pogumu, o tem, naj se ne zapremo vase, o kameli in šivankinem ušesu, pa o tem, da je pri Bogu vse mogoče... Kdor da na svet sedem otrok, ali je nor ali pa v zaupanju v Boga resnično pogumen. Kristus nas vabi, naj pustimo vse in hodimo za njim tudi v težavah, do Jeruzalema, do križa in

Foto DPD

vstajenja; naj se rešimo spon družbenih norm, ki nas obremenjujejo, in iščemo to, kar pri nas - kljub križu - pravo srečo. Matej nadaljuje: "»Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad

vac, ki jo je napisal Janez Povše. Štandreški igralci so se v minuli

sezoni večkrat predstavili tudi z drugimi igrami: Za blagoslov in rdeče zvezde, Čudna bolezen, Kdo je zadnji? in Na trimu. Društvo je organiziralo abonmajsko sezono petih predstav in povabilo v Štandrež dramske skupine, s katerimi goji večletno uspešno sodelovanje. V poletnih mesecih je društvo Štandrež poskrbelo, da se je v gledališki ponudbi Gledališče pod zvezdami predstavilo pet gledaliških družin, ki so izraz manjšinskih skupnosti. Svoje dosežke so prikazale slovenske skupine iz Italije, Avstrije in Madžarske in italijanska iz Istre ter furlanska. Štandreško društvo je priredilo tradicionalni Praznik špagljeva, Dan slovenske kulture, srečanja z avtorji, predavanja

in predvajanje diapozitivov, likovne razstave in družabna srečanja. Sodelovalo je pri raznih skupnih pobudah v vasi in v širšem slovenskem prostoru. Na občnem zboru so bile izrečene, poleg številnih pohval, tudi nekatere kritične pripombe glede zadržanja nekaterih mlajših pevcev, ki se ne dovolj zavedajo vloge pevskega zbora, in glede premajhnega sodelovanja med društvi. Občni zbor so pozdravili: goriški predsednik SSO Janez Povše, predsednica ZSKP Francka Padovan, predsednik Rajonskega sveta Marjan Breščak in predstavnik društva Rupa-Peč Ivo Kovic. Nov društveni odbor sestavljajo: Vanja Bastiani, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Lucijan Kerpan, Joško Kogoj, Chiara Mucci, Jordan Mucci, Mario Mucci, Danjel Nanut, Damjan Paulin, Daniela Puja, Alessandra Schettino, Božidar Tabaj, David Vižintin in Rosanna Zotti.

Občni zbor Prosvetnega društva Štandrež

Pregled razvejene dejavnosti

Člani in prijatelji Prosvetnega društva Štandrež se vsako leto, ob začetku sezone, zberejo na občnem zboru, na katerem pregledajo in ocenijo delovanje prejšnjega leta ter okvirno nakažejo programe in načrte za naslednje leto. O delovanju društva so poročali predsednik Marko Brajnik, tajnica Chiara Mucci, blagajničarka Daniela Puja, odgovoren za dramsko dejavnost Božidar Tabaj in za pevski zbor Rosanna Zotti. Iz poročil je razvidna izredno bogata in razvejena društvena dejavnost, ki se uveljavlja na zborovskem, dramskem, izdajateljskem, organizacijskem in družabnem področju. Mešani pevski zbor, ki ga vodi David Bandelli, predstavlja steber

društvenega dela in uspešno nastopa na raznih zborovskih revijah, od Cecilijanke do Primorske poje. S svojo lepo pesmijo bogati razne prireditve v domači vasi in daje pečat domačnosti in tradiciji družabnim srečanjem. Zbor je imel v domači cerkvi zelo uspešen in odmeven samostojni koncert božičnih melodij. Dramska skupina se je v prejšnji sezoni dobro predstavila z dvema deloma, ki sta bili večkrat uprizorjeni na domačem odru župnijske dvorane Anton Gregorčič, v župnijskem parku in v raznih krajih naše dežele in Slovenije. V januarju je bila, v režiji Jožeta Hrovata, premiera dela Hamlet v sosednji vasi, na Prazniku špagljeva, v režiji Janeza Starine, veder prizor Vojna ško-

Sovodnje ob Soči

Zasedanje Slovenske skupnosti

V ponedeljek, 9. oktobra, je zasedala sovodnjska sekcija SSK, katero je uvedel tajnik Peter Černic. Dobro je ocenil sodelovanje z občansko listo Skupaj za Sovodnje, s katero SSK nastopa v svetniški skupini Združeni v sovodnjskem občinskem svetu. Omenil je, da potrebuje sekcija v bližnji prihodnosti nekatere izboljšave v organizaciji, še posebno pri vzdrževanju stikov s teritorijem. Tako bo v mesecu novembru organiziran občni zbor, na katerem bosta izvoljena nov tajnik in izvršni odbor. Kandidat za novega tajnika je Tommasi Kristian. Černic je pozitivno ocenil, da dva člana sekcije aktivno sodelujeta v pokrajinskem

tajništvu SSK, kar omogoča stalno izmenjavo informacij in koordinacijo, tudi glede problematik, ki so skupne s teritorijem štandreškega rajonskega sveta oz. goriške občine. Pozitivno je ocenil pobude, ki so bile izpeljane v sodelovanju z občansko listo Skupaj za Sovodnje, med katerimi izstopata podpora staršem glede avtobusnega prevoza šoloobveznih otrok v osnovno šolo na Vrh in v nižjo srednjo šolo v Gorico ter zavzemanje za bolj primerno lokacijo prenosnikov anten glede na predstavljeni načrt za mobilno telefonijo in predvsem za večje vključevanje občanov v določevanje lokacij, to predvsem na Vrh. Sledila je razprava, na kateri so

pozitivno poudarili vidike poročanja o delovanju, tako da je delo, ki ga sekcija izvaja na teritoriju, primerno prikazano širšemu občinstvu. Posebno pozornost je bilo deležno odlagališče pri Malnišču in postavljenih je bilo kar nekaj vprašanj, ali se kaj premika za rešitev perečega stanja, ki ogroža okolje in ljudi. Pri tem pa je bil govor tudi o perečem problemu nekontroliranega zapuščanja smeti, ki se pojavlja, kjer so nameščeni zbiralniki za posebne odpadke, kot je steklo. Glede izvajanja drugega sklopa del za obrtno cono na Malnišču so izvoljeni občinski svetniki orisali potek celotnega postopka in pa opombe, ki jih je skupina Združeni predstavila na občinskem svetu in ki zadevajo dostop do glavnih prometnic. Govor je bil še o razvoju družbe, ki bo upravljala mirensko letališče. Ugotovljeno je bilo med drugim, da je to priložnost za obnovo jurskih odborov, saj v sklopu letališča je kar

nekaj zemljišč, ki spadajo v jursarsko imovino in zadevajo Peč in Rupo, manj pa Sovodnje in Štandrež. Nekoliko skrbi pa povzroča širitev avtocestnega odseka, predvsem glede obvoza, ki naj bi bil speljan vzporedno s Prvomajsko ulico, spet pa bi se promet povezal nanjo preko Uršičeve ulice ali Klanca. Problemi bi gotovo nastali zaradi ozkosti ulic. Dnevni promet je na Prvomajski ulici gost in tako majhni ulici, kot sta Uršičeva in Klanec, ne bi mogli tega vzdržati, pa tudi glede križišč bi se pojavil problem varnosti. Ob koncu je Julijan Čaudek, kot načelnik svetniške skupine Združeni, še napovedal prihodnje pobude, ki bodo zadevale novo varianto k regulacijskemu načrtu ter pripravo na občinski proračun, za katerega bodo skupaj z občansko listo Skupaj za Sovodnje pripravili še kakšno javno srečanje z občani.

SSK – Sekcija Sovodnje ob Soči

Obvestila

V galeriji Kulturnega centra Lojze Bratuž je na ogled razstava Silvestra Komela vsak dan od 17. do 19. ure ter ob prireditvah.

V soboto, 21. oktobra, ob 9. uri bodo sočasno na Tržaškem, Goriškem (v Dijaškem domu S. Gregorčič) in s časovnim zamikom v Benečiji, v organizaciji Krožka za promocijo mladinske književnosti in ustvarjalnosti Galeb, potekale likovne delavnice za otroke na temo izbrane pravljice. Otrokom bodo pomagali priznani ustvarjalci. Strokovna žirija bo ocenila dela in jih nagradila ob praznovanju Svetovnega dneva otrok v drugi polovici novembra. Vsa dela bodo razstavljena in vsak udeleženec bo prejel darilo.

V soboto, 21. oktobra, ob 21. uri bo v goriškem Kulturnem domu koncert skupine Rain ob 20-letnici njene ustanovitve. Enajst glasbenikov, ki so bili njeni člani v teh letih, bo izvajalo znane pesmi iz repertoarja legendarne angleške skupine Deep purple.

Družinska pastorala goriške nadškofije prireja v soboto, 21. oktobra, ob 16. uri v Fogarjevi dvorani v Gorici (Korzo Verdi 4) predavanje Annamarije Rondini z naslovom: "La crisi, un evento che può far esplodere la novità". Srečanje je posebno priporočeno vsem parom.

V nedeljo, 22. t.m., bo MePZ Podgora pod vodstvom Mirka Špacapana spremljal sveto mašo ob 11. uri v cerkvi Sv. Duha v Vidmu (ul. Crispi) s peto

mašo Missa Sancti Rosari Ignacija Hladnika.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško vabi na tradicionalno martinovanje, ki bo v nedeljo, 5. novembra, v Brdih. Za primerno razpoloženje bo poskrbel glasbenik Silvo. Vpisovanje in informacije do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu na tel. 0481 390688.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 20.10. do 26.10.2006)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 20. oktobra (v studiu Andrej Baucon): Narodno-zabavna in lahka glasba - Zborovska rubrika - Iz krščanskega sveta - Obvestila in zanimivosti.

Ponedeljek, 23. oktobra (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound - Vroči šport - Živemu se vse zgodi - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 24. oktobra (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 25. oktobra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Ozonski plašč se trga. - Izbor melodij.

Četrtek, 26. oktobra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

KD SABOTIN
KRAJEVNA SKUPNOST PEVMA ŠTMAVER OSLAVJE

ŠTMAVER
21. in 22. oktobra 2006

17. JESENSKI POHOD NA SABOTIN

Sobota, 21. oktobra 2006, ob 20.30

Na sedežu v Štmavru, Case Noris 4
Nastop MPZ Štmaver, dirigent Nadja Kovic
Predavanje Plíce s Sabotina
Predavatelj ornitolog Tomaž Berce (Društvo DOPPS)

Nedelja, 22. oktobra 2006

Jesenski pohod na Sabotin
ob 9. uri odhod
ob 10.30 sv. maša ob ruševinah cerkve sv. Valentina
ob 12.30 kosilo na sedežu društva v Štmavru

Toplo vabljeni!

V sodelovanju s Centrom za arheološke in zgodovinske raziskave na Goriškem in z župnijo sv. Mavra in Silvestra

Srečanja z glasbo 2006-2007

Pihalni kvintet

SLOWIND - Ljubljana

Koncert v sklopu festivala
Kogojevi dnevi 2006

Na sporedu: L. Lebič, P. Ramovš, W. A. Mozart,
G. Ligeti in C. Nielsen

Kulturni center Lojze Bratuž

ponedeljek, 23. oktobra 2006, ob 20.30

Predprodaja vstopnic tel. 0481 531445

Gorica / Glasba, poezija, gledališče in še kaj Prijetna srečanja ob pestri kulturni izmenjavi

Janko Zerzer med dijaki (foto DP)

Koroški kulturni dnevi na Primorskem, ki jih prirejajo Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, Kršćanska kulturna zveza in Slovenska prosveta iz Trsta, so tudi tokrat dokazali, kako pomembno je, da se naši ljudje,

posebno mladi, srečujejo in povezujejo ter tako utrjujejo zavest, da tudi z lastnimi kulturnimi prizadevanji gradimo in oblikujemo skupni slovenski prostor.

ČETRTEK, 12. OKTOBRA

V jutranjih urah je koroška pesnica Mili Hrobath obiskala osnovno šolo F. Erjavca v Štandružu, kjer jo je otrokom predstavila učiteljica Majda Zavadlav. Pesnica je prebrala nekaj svojih otroških poezij in se rada razgovorila z otroki. V istem jutru je bil Janko Zerzer gost v Slovenskem šolskem središču v ul. Puccini; prikazal je dokumentarni film *Po koroških poteh* in

predstavil dijakom koroško stvarnost, ki je med našo mladino premalo poznana. Proti večeru je goriško občinstvo v galeriji Ars na Travniku lahko spoznalo dve koroški umetnici: pesnico Mili Hrobath in slikarko Christino Zeichen, mater in hčer. Po pozdravu Franke Padovan, predsednice Zveze slovenske katoliške prosvete, je Zerzer poudaril, kako pomembna sta prijateljstvo in vzajemna podpora v kulturnih izmenjavah. Mili Hrobath piše o željah, doživetjih in sanjah, je povedal Zerzer. Poezija je zanjo tudi polet misli, ki imajo nek cilj, premislek o sanjanem, o doživetem, obenem srečanje z drugimi, s seboj in z besedo. V mlajši rod obetavnih koroških likovnikov spada Christina Zeichen, tudi ona, kot mati, učiteljica na koroških dvojezičnih šolah. Lani se je prvič predstavi-

Christina Zeichen (f. DPD)

Mili Hrobath (foto DPD)

la v javnosti v Vrbi, nato v Beljaku; goriška razstava je torej prva izven Koroške. Z ogledom na akrilskem ozadju skuša ujeti občutke, doživljaje in podrobnosti vsakdana. Črna črta jo vedno znova preseneča, pravi, "ker deluje nenačrtno". Rada uporablja močne, tople barve in uživa ob učinku, ki ga imajo na okolico.

PETEK, 13. OKTOBRA

V komorni dvorani Kulturnega centra Bratuž je proti večeru potekalo srečanje glasbenih šol. Sodelovali so gojenci Glasbene šole na Koroškem, Glasbene matice iz Trsta, Gorice in Špetra ter Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice. Ravnatelj gostujoče šole Silvan Kerševan je v pozdravni misli povedal, da je srečanje mladih glasbenikov prijetno, mora pa tudi kaj doprinesti nastopajočim. Zato je prav, da ga lepo doživljajo in ga še podoživljajo. S skladbami slovenskih in tujih avtorjev so gojenci na svoje instrumente - še največ jih je sedlo za klavir - pokazali, kaj znajo, in tudi tako spodbudili vrstnike k nadaljnjemu študiju v spremstvu glasbene muze.

SOBOTA, 14. OKTOBRA

Program Koroških kulturnih dnevoj tudi tokrat ni mogel prezreti bogate ljubiteljske gledališke tradicije, ki še vedno živahno plemeniti delovanje raznih slovenskih

društev na Koroškem. V župnijski dvorani v Števerjanu se je na povabilo ZSKP ob sodelovanju SKPD F.B. Sedej prvič predstavila na Goriškem gledališka skupina SPD Danica iz Šentprimoža. Društvo ima za seboj 90-letno ustvarjalno dobo in, sodeč po navdušenem zagonu, ima pred seboj svetlo prihodno-

Gledališčniki iz Šentprimoža v Števerjanu (foto DP)

st. Dvanaest igralcev in še več zakulisnih sodelavcev in režiji Branke Bezcljak-Glazer in ob vodji Micki Hobel prikazalo črno komedijo *Goli pianist ali Mala nočna muzika* slovenskega dramatika Matjaža Zupančiča. Igralci so se lotili dokaj zapletenega teksta neobičajne tragikomedije, ki gledalca s svojim prepredanjem sedanosti in preteklosti kar zmede. Intrigantsko napisano besedilo se očitno naslanja na gledališče absurda in njegove smernice.

mi sami? Zapleteno vsebino z neslutim koncem so igralci dobro obvladali, tudi z značnim orisom likov in s homogeno uigranostjo, pri kateri so se izvajalci s krajšo odsko izkušnjo lepo ujemali s tistimi, ki se z odsko umetnostjo ukvarjajo že veliko let. Igralski skupini je bil namenjen topel aplavz, ki naj izven kot spodbuda za nadaljnje delo, pa tudi kot želja po ponovnem snidenju.

IK in DD

Devin / Publikacija o duhovniku, skladatelju in organizatorju

Poklon Silvestru Miheliču

V petek, 13. oktobra, so na sedežu pevskega zbora Fantov izpod Grmade v Devinu predstavili zanimivo publikacijo o življenju in delu slovenskega duhovnika, skladatelja in organizatorja Silvestra Miheliča, ki se je rodil v Trstu, doberšen del življenjske in ustvarjalne poti pa je preživel na Koroškem. V sklopu letošnjih Koroških kulturnih dnevoj so o njem spregovorili avtorji publikacije, ki je izšla pri KKZ, in sicer Nužej Tolmajer, Jasna Nemec Novak in Ivo Jelerčič.

O samem pomenu Miheličevega dela na Koroškem in o vlogi slovenske pesmi na Koroškem (na to temo je minuli teden slovenska televizija posvetila celourno oddajo, ki jo je pripravila Jasna Nemec Novak ob sodelovanju Nužej Tolmajerja) smo se pogovarjali z avtorji.

Tolmajer: Silvo Mihelič je za koroške Slovence bistveno prispeval na področju zborovskega petja. Prišel je v povojnem času na Koroško kot številni drugi begunci. Že v Vetrinju je od prihoda maja 1945 do junija istega leta zbral dovolj pevcev, da je priredil prvi koncert. Poleg tega je poučeval v tedanji begunski gimnaziji petje. Ščasoma so se begunci iz Vetrinja preselili v razne kraje. Mihelič je šel npr. v Lienz, kjer je prav tako ustanovil pevski zbor. V zavodu sv. Stanislava v Ljubljani smo našli nekaj zelo zanimivih programov tega zbora. Mihelič se je

kasneje preselil v Spittal, kjer se je ponovno srečal s Francetom Ciganom, s katerim sta se poznala že iz časa skupnega bivanja na Rakovniku. Cigan je bil prav tako duhovnik in glasbenik, zbiral je narodne pesmi, ki so jih ljudje peli, Mihelič pa mu je pomagal pri zapisovanju. Iz njunega dela je nastala pesmarica v dveh snopičih. Po vojni ni bilo na Koroškem sploh pevske literature, zato je bilo njuno delo nadvse pomembno in potrebno. Še sam se spominjam, kako sem segal po tistih notah!

Skupaj s Tomažem Holmarjem je Mihelič priredil že leta 1949 zborovodski seminar ter tudi seminar za pevce.

Omeniti pa velja nastop zbora MePZ Sele in gojenk ter bivših gojenk šole v St. Rupertu z misterijem Brezmadežna, s katerim so leta 1957 gostovali tudi v Gorici in v Miheličevem rodnem Trstu. Mislim, da je to bilo prvo srečanje z njegovim rojstnim mestom po dolgem času. Gostovanje v Gorici je priredil gospod Filej, tržaški nastop pa gospod Peterlin.

Mihelič je na Koroškem pustil neizbrisno sled zlasti na jezikovnem obrobju Koroške, saj je služboval na Obirskem, v Selah, Šmihelu in Pliberku.

Knjiga o Miheliču se uvršča v niz publikacij, ki jih izdaja KKZ, da bi javnosti predstavili koroške skladatelje.

Tolmajer: Do zamisli za to knjigo pa je prišlo tako rekoč med ljubljansko predstavitvijo knjig o

Nageletu in Ciganu. Takrat nas je akademik Lebič opozoril tudi na lik in delo Miheliča. Pri KKZ-ju smo za projekt nagovorili dr. Iva Jelerčiča in Jasno Nemec Novak. Sam sem iskal arhivsko gradivo na različnih lokacijah, posebej pa bi na tem mestu izpostavil pomoč Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta ter prispevek dr. Hareja, ki je iz tržaške perspektive orisal lik Silva Miheliča. V knjigi

Z leve: Ivo Jelerčič, Jasna Nemec Novak in Nužej Tolmajer

je poleg biografije zbranih tudi več pričevanj ljudi, ki so ga poznali, ne nazadnje pa notno gradivo, kar ustvarja lepo celoto.

Jasna Nemec Novak: Res je, gre predvsem za notno zbirko, ki ji je priloženih še nekaj člankov, tako življenjepis in nekaj spominskih zapisov tistih, ki so glasbenika

Miheliča osebno poznali, seveda pa tudi podrobne opombe k objavljenim skladbam. Naslov zbirke je 'Nebo, oko in jezero' - povzet je po eni od skladb v zbirki, besedilo je izpod peresa Milke Hartman. Zdelo se nam je, da izvrstno simbolizira Miheličovo življenjsko izkušnjo. Zamišljal sem, da bi se zbirko je zrasla na KKZ v Celovcu, kjer je Nužej Tolmajer kot tajnik že dolga leta skrbel za to, da bi se zbralo gradivo o delu in izkušnjah koroških Slovencev in se objavilo v knjižnih oziroma notnih zbirkah. S svojo spodbudo, marljivim sodelovanjem in

dolgoletnega, čudovitega prijateljstva, iz katerega se bo rodila vrsta televizijskih oddaj, zatem pa še nekaj člankov in kar obsežna monografija koroškega skladatelja Antona Nageleta.

Proučevanje arhivskega gradiva me je začelo klicati k novim delovnim nalogam. Ta čas sem bila še upokojenka, življenje pa me je povežalo z Ivom Jelerčičem, zborovodjo, glasbenim organizatorjem in proučevalcem primorskega glasbenega izročila. Stal mi je ob strani, bolje rečeno vozil me je na Koroško ob pripravljanju gradiva za Nageletovo monografijo, ob tem pa je njegovo pozornost vzbudila glasbena zapuščina Silvestra Miheliča, ki je na KKZ čakala na urejanje. Bilo mu je znano, da se je ta glasbenik rodil v Trstu. Ker je po drugi svetovni vojni do konca življenja razdal svoje duhovniško in glasbeno znanje koroškim Slovincem, pa se je zapisal v spomin tudi njim. Nužej Tolmajer je prepričevalno pognal kolesje, ki je kar trdo mlelo skoraj eno leto, sad je zbirka s celotnim Miheličevim opusom oziroma z vsemi skladbami, ki nam jih je uspelo zbrati. Zagotovo je kaj izginilo v burnih vojnih časih in pogostih selitvah.

Desetega oktobra je prvi spored slovenske televizije predvajal filmsko dokumentacijo *Koroška pesem...* O družici moja, v kateri skozi zgodovino slovenske pesmi in pevskega ustvarjanja predstavljate preteklo zgodovino koroških Slovencev? Kaj vas je med pripravo tega dokumentarja najbolj pritegnilo in kakšna je po vašem mnenju vloga pesmi na Koroškem danes?

Jasna Nemec Novak: Da je desetega oktobra letos RTV Slovenija predvajala dokumentarno glasbeno oddajo 'Koroška pesem... ti družica moja', je plod prav iste dolgoterne povezave s Koroško in slovenskimi rojaki, spet predvsem z Nužejem Tolmajerjem. Prijazno vabilo iz uredništva za glasbene in baletne oddaje TV Slovenija mi je omogočilo, da sem še enkrat lahko pregledala oddaje, ki smo jih posneli v minulih letih in ob njih strnila iz arhivov nabrano dokumentacijo. Bridka resnica, ki se je odtrla, je to, kar mislim, da je nagovorilo tudi TV gledalce: poročila o trdni zavesti nekaterih slovenskih stebrov, ki so zastavili celo svoja življenja, ko so prestrezali nezasišane udarce, krivice, ponižanja in pritiski - samo zato, ker so ostali zvesti svojemu rodu, jeziku in pesmi. Te ponosne, požrtvovalne, predane osebnosti so v arhivih vstajale pred mano, vedno bolj sem čutila, da sem dolžna obuditi spomin nanje. Da o milini koroške pesmi sploh ne govorim, saj jo je težko ujeti v besede. Potem so tu še čudoviti koroški pevci, ljubi prijatelji, pa nekaj najbližjih, s katerimi smo skupaj delali za Koroško, pa jih zdaj ni več...

Ostaja pa vendarle tudi njihovo delo in ostajajo pesmi, najsutilnejši dokumenti doživljanja naših prednikov v zgovornem loku od življenjske radosti do zadnje, smrtne stiske. Naša duhovna dediščina. Če bo utihnila koroška pesem, bomo izgubili svojo identiteto vsi Slovenci. Dovolj za tehten premislek, kajne?

Peter Rustja

Koroške lutke v Gorici in Trstu

Goriški vrtljak / Mali polžek
Zmaj, baj baj z odličnimi mladimi Korošci

Koroški dnevi na Primorskem se je letos v Gorici pričela s pravljicnim nadihom. Mladi lutkarji iz Slovenskega kulturnega društva Celovec so podarili res lep uvod v abonmajsko sezono Goriškega vrtljaka, ki letos praznuje 10-letnico obstoja. Mali polžki, prvošolčki in malčki iz vrtcev iz goriškega in doberdobskega ravnateljstva, so 10. oktobra vstopili v pravljicni svet v spremstvu Anite Florjančič, Natalije Hartmann, Nejca Kupperja, Milene Merkač, Mire Stadler in Maje ter Petre Zdouc. Mladi študentje se že osem let aktivno ukvarjajo s to zahtevno vejo odrske umetnosti in so v letošnji sezoni ob 15-letnici lutkarstva pri SKD Celovec in 30-letnici mladinskega gledališča in lutkarstva na Koroškem pod strokovnim vodstvom Tineta Varla uprizorili pravljico Zmaj, baj baj. Prav to igrico so v dveh jutranjih ponovitvah podarili našim malčkom. Iz češčine je pravljico prevedel režiser sam, po motivih Marie Kownacke pa sta jo priredila sloviti lutkar Pavel Polak in Breda Varl. Varlova, z možem Tinetom z dušo in telesom predana lutkarstvu na vsej poklicni poti, je poskrbela tudi za smotno-funkcionalni odrežek z zastorčki, ki so uokvirjali različne prizore. Igralci so disciplinirano in z izurjeno roko upravljali nitke velikih, težkih lesenih in pločevinastih lutk, ki jih je z zelo izrazitimi obraznimi potezami in natančno sešitimi oblekicami ustvarila Marie Stejskalova. Brez zadreg so igrali, peli in sproščeno obvladali dramski splet in odrski prostor. Učinkovita je bila tudi njihova animacija dolgega zmaja z ogromno glavo in velikanskimi usti. Ta zmaj je ugrabil princesko Zlatolasko, toda hudo zver je pogumno premagal čevljarček Jurij s pomočjo grde čarovnice. Le-ta se mu je tako oddolžila za bleščeče rdeče škorenjčke. Hrabrost in dobrota sta bili poplačani in vse se je dobro izteklo v veliko veselje otrok. Tudi učitelji so bili zelo zadovoljni s tako kakovostnim začetkom letošnjega sporeda Goriškega vrtljaka. Mladi igralci pa so s svojim suverenim nastopom potrdili sloves, ki ga ima slovensko lutkarstvo na Koroškem, in pokazali, kako radi se predajajo tej posebni gledališki zvrsti in ob njej ohranjajo narodno zavest in gojijo ter bogatijo materni jezik. / IK

Marijin dom pri Sv. Ivanu / Radijski oder
Koroški lutkarji na Primorskem

V Koroške kulturne dneve na Primorskem se že vrsto let vključuje tudi družinski abonma Radijskega odra Gledališki vrtljak. V nedeljo, 15. t.m., so tako v Marijinem domu pri Sv. Ivanu nastopili člani Lutkovne skupine Navihanci, ki deluje v okviru Slovenskega kulturnega društva Celovec, pri katerem se že preko 15 let uspešno posvečajo tej odrski umetnosti. S pomočjo očarljivih marionet Marie Stejskalove so mladi lutkarji prikazali slovensko verzijo češke pravljice Zmaj, baj baj, ki sta jo po motivih Marie Kownacke priredila Pavel Polak in Breda Varl, prevedel in režiral pa Tine Varl, njeno glasbeno kuliso pa je podpisal Boris Rošker. Zlatolaskine dogodivščine so živele predvsem po zaslugi mladih 'navihancev' (Anita Florjančič, Natalija Hartmann, Nejca Kupper, Milena Merkač, Mira Stadler, Maja in Petra Zdouc), ki so animirali princesko in njenega očeta kralja Matjaža, maščevalno čarovnico Hudo babo, ljubeznivo Nano, tri strahopetne viteze v kositrnih in bakrenih oklepih, Mačjo hudobijo, prebrisanega čevljarčka Jurčka in letečega konja. Gledalce pa je prav gotovo najbolj prevzel strašen Zmaj, ki je presenetil tudi odrasle, saj je s svojimi izbuljenimi očmi in ogromnim gobcem, polnim ostrih zob, priklinal v spomin dobrohotne zmajevske maske iz kitajske tradicije. V našem izročilu pa je dolga, leteča kača simbol slabega in prav tega pravila se je držala tudi nedeljska predstava. Zmaj je namreč po naročilu Hude babe ugrabil Zlatolasko in jo odpeljal v temne globine, da bi postala njegova nevesta. Zmaj, baj baj pa ne bi bila prava pravljica, če ne bi imela srečnega konca in pogumnega junaka, ki mu uspe premagati zeleno pošast ter s tem spremeniti zlo usodo nesrečne deklice. Na dvoru kralja Matjaža napoči končno čas veselja, ker je iznajdljivi čevljarček Jurček osvobodil Zlatolasko, ki se rada odloči zanj. Vlada je namreč obljubil hčerkinjo roko in pol kraljestva tistemu, ki bi mu vrnil edinorojenko. A ženin se za kraljevo imetje ne zmeni in jo s svojo izvoljenko raje mahne v širni svet. Abonenti Gledališkega vrtljaka in vsi, ki imajo radi lutkovne postavitve, bodo v kratkem ponovno prišli na svoj račun. V nedeljo, 19. novembra, bo v Marijinem domu v gosteh Lutkovno gledališče Maribor z igro čarobni čembalo, t.j. zgodbo o glasbeno nadarjenem otroku oz. o W.A. Mozartu. Tako se bodo tudi organizatorji in mali obiskovalci svetoivanskega gledališča spomnili 250-letnice rojstva salzburskega mojstra. / AL

Simon Gregorčič ob 100-letnici smrti

Ni lepše je na zemlji sreče
ko blag spomin prežitih dni;
ime umrje pač sloveče,
le delom blagim smrti ni!

(Rcki)

Telo umoriš pač, smrt, mu ti,
a v delih mož na vek živi.

(Ob smrti velikega vladike
Josipa Jurija Strossmayerja)

Zaključek Koroških kulturnih dnevov

Koncert v goriški stolnici

Foto DP

V okviru Koroških kulturnih dnevov na Primorskem in v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete-Gorica, Slovenske prosvete-Trst in kršćanske kulturne zveze-Celovec je bil v nedeljo, 15. t.m., v goriški stolnici zelo uspeh vokalno instrumentalni koncert. Pri njem sta sodelovala mešana pevska zbor Sele in Lojze Bratuž, solisti Alessandra Schettino (sopran), Mirjam Pahor (alt), Hannes Mucher (tenor), Samo Lampicher (bas), člani Slovenske filharmonije in drugi glasbeniki ter Bruno Petrischek (orgle). Šlo je v glavnem za posrečeno glasbeno sodelovanje

koroškega in goriškega pevskega zbora, ki sta pod vodstvom svojih dirigentov Romana Verdela in Bogdana Kralja nastopila z bogatim in pestrim sporedom. V prvem delu je zbor iz Sel izvajal skladbe domačih avtorjev (Mihelič, Bliebl, Artač, Verdel, Jereb in Grum). V drugem delu smo

Srečanja z glasbo 2006-07 v Gorici / Voces8

Sijajen nastop mladih angleških
poustvarjalcev sakralne in zabavne glasbe

Tudi drugi koncert letošnje sezone Srečanj z glasbo, ki jo v Gorici prirejajo Kulturni center Lojze Bratuž, Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Združenje cerkvenih pevskih zborov, je bil sijajen uspeh. Nastopila je odlična angleška vokalna skupina Voces8, del fundacije Voces Cantabiles, ki skrbi za promocijo klasične zborovske glasbe in vključuje v svoje delovanje tudi mešani in mladinski zbor.

Oktet a cappella Voces8 je nastal poleti 2005. Pevci s kristalno čistimi glasovi - dva soprana, dva kontratenorja, ki poje ta alt, dva tenorja, bariton in bas - prihajajo iz Londona in okolice, študirajo na uglednih glasbenih ustanovah, kot sta Royal Academy of Music, Royal College of Music, nekateri so peli ali pojejo v opatiji Westminster ali katedrali Winchester itd. So zelo mladi, polni energije, "nalezljivega" navdušenja in velikodušnih nasmevov, in vendar veliki profesionalci, ki črpajo skadbe iz glasbene literature različnih obdobij in slogov, od zgodnje polifonije 13. stoletja pa vse do pop glasbe 20. stoletja in skladb, napisanih posebej zanje. Njihova posebnost je prav ta, da pojejo osemglasno, vsak svoj glas. Na tak način je vsakdo od njih bolj svoboden in torej tudi bolj ustvarjalen, kar je prišlo še najbolj do izraza pri motetih.

V Gorici so že nastopili in so se k nam radi vrnili, saj jim je naše mesto prineslo srečo. Svoj prvi večji uspeh so namreč doživeli lani na 44. mednarodnem zborovskem tekmovanju Cesare Augusto Seghizzi, kjer je skupina prejela nagrado Grand Prix za najboljši nastop v kategoriji jazza in nagrado občinstva za najboljši nastop. Lani jeseni je sledila uspešna turneja, pa še prva zgoščenka. Skupina Voces8 vodi tudi delavnice in seminarje iz vokalne interpretacije. Poleg skupinskega petja se člani uvajajo tudi v solistično in operno glasbeno kariero, saj so - vsak po svoje - pravi naravni talenti z značilnimi glasovi. Skupina se redno izobražuje, njen umetniški svetovalec je Ronald Corp. V teh tednih končujejo turnejo po Evropi (nastopili so tudi v Kopru), v načrtu pa imajo tudi koncerte v

Izraelu in na Norveškem.

Prvi del goriškega koncerta je vseboval sakralno, resnejšo glasbo, drugi pa bolj razgibano in zabavno ter sodobno. Začeli so s čudovitim motetom kraljevega organista Orlanda Gibbonsa iz 17. stol., nadaljevali z mojstrom madrigalov Weelkesom, briljantnim polifonskim skladateljem Byrdom, baročnim komponistom Deringom in sakralnimi biseri drugih avtorjev vse do spiritualsov v priredbi sodobnika Davida Blackwella. Posebno lep je bil *Crucifixus* Benečana Antonia Lottija (17.-18. stol.). V drugem delu so se pevci - brez not pred sabo - razživel in s pravimi skeči tudi pošteno pozabavali občinstvo. Poleg skladb Gibbonsa in Weelkesa so zapeli čudovit osemglasni madrigal *Lay a garland* Roberta Pearsalla, tipično Gershwinovo pesem *I*

got rhythm iz muzikala *Girl crazy*, prava poslastica je bila vsem znana McCartneyeva *Yesterday*, pri kateri je s solistično vlogo zabavala sopranistka Rachel Major. Znana je bila tudi skoraj "ponarodela" Rodgersova *Blue moon*, s katero so na poseben način dokazali, da se pri petju tudi sami izredno zabavajo. Klasična jazzovska je bila *Let's do it!* Cola Porterja, posebno zabavna satirična in jedka *Short people* Randyja Newmanna, za konec pa *The continental* newyorškega avtorja Cona Conrada, znana v ameriški filmski industriji, s katero je pred 70 leti prejel oskarja za najboljšo pesem.

Naslednji koncert bo v ponedeljek, 23. oktobra, ko bo v KC Bratuž nastopil pihalni kvintet Slowind iz Ljubljane.

DD

OBLETNICA Mario Magajna 90-letnik

Objektiv kronista, pristop etnografa

Zanamci bodo dvajseto stoletje morda poimenovali kot stoletje slike, filma in zvočnih zapisov.

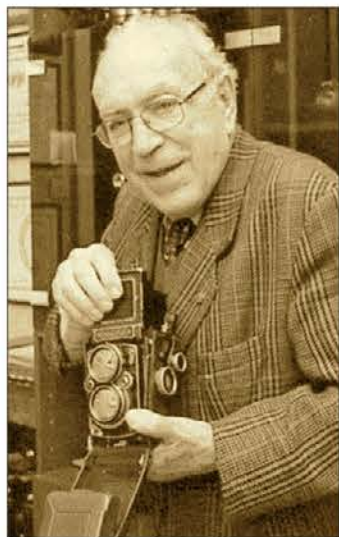
Bil je to čas, v katerem je hiter razvoj tehnike omogočil, da je razvoj prenosa stvarnosti na omenjene medije pravzaprav dal pečat celotni dobi. Šlo je za epohalno spremembo - začela se je ustvarjati družba, ki pojmuje stvarnost in novice predvsem preko vizualnega.

Pojma fotograf in fotografija sta pri nas tesno povezana z imenom Maria Magajne, ki je v teh dneh praznoval deveti okrogli jubilej.

Njegove slike so neizbrisni dokumenti časa. Skozi njegov objektiv kronista so se zvrstili prizori, ki so tedaj bili še kronika, danes pa so dragoceno zgodovinsko in etnografsko gradivo, ki nam omogoča, da podrobneje spoznavamo ne le preteklost, ampak da lahko tudi vidimo z druge perspektive sedanjost in si predstavljamo bodočnost.

Slikovno gradivo, ki ga je Mario Magajna ustvarjal dan za dnev, priča o življenju Slovencev v Italiji, o delu in prazničnih dneh. Arhiv Maria Magajne, ki jih hrani v glavnem Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, je nastal v obdobju 1945-1983, obsega pa okrog 400.000 negativov.

Skozi objektiv Maria Magajne so šli ne le dogodki, temveč zlasti ljudje. Vsak s svojo življenjsko zgodbo, ki jo je znal Mario

Magajna ovekovečiti na film. Bralci Novega lista so cenili tudi njegove krajske slike, ki so izhajale zlasti v božični ali velikonočni številki.

Objektiv, skozi katerega je Mario Magajna analiziral našo zametno stvarnost, je bil širok, a natančen za detajle. Ne govorim o tehničnih pripomočkih, brez katerih bi slike ne nastale, ampak o človeškem faktorju. Mario Magajna je bil na poti kot kronist, a s senzibilnostjo etnografa, ki se zaveda, da ima pred sabo veliko in dragoceno pričevanje, ki ga je treba posneti. Sedaj, ker vsako odlašanje bi bilo morda prepozno.

Mario Magajna je to svoje poslanstvo zgledno opravil, za kar smo mu hvaležni in se pridružujemo številnim čestitkam za častljivo okroglo obletnico.

V župnijski cerkvi sv. Roka

Doživeta dekanijska revija v Nabrežini

Osem cerkvenih pevskih zborov, se pravi vsi, ki pojejo v devinski dekaniji, je v soboto, 14. t.m., v nabrežinski župnijski cerkvi sv. Roka oblikovalo letošnjo, že 7. revijo v priredbi Zveze cerkvenih pevskih zborov. Koncert je potrdil, da gre za uspešno in koristno pobudo, ki na jesen poživlja delovanje cerkvenih zborov in privabi tudi lepo število ljudi. V uvodnem pozdravu je dekan, dr. Jože Markuža, izrazil hvaležnost pevcem in organistom za sodelovanje pri bogoslužju in obenem poudaril pomen cerkvenega petja, izrazil je tudi upanje, da bi k sodelovanju privabili tudi otroške in mladinske zборе.

Na koncertu smo poslušali nekatere zanimive in kar zahtevne, druge pa manj obvezujoče sporede, glede na razmere, v katerih zbori delujejo. Za nekatere zборе bi glede na pokazane zmogljivosti lahko rekli, da bi se lahko odločili tudi za nekoliko zahtevnejše skladbe, drugi pa so pokazali veliko dobre volje in se preizkusili tudi v pesmih, ki terjajo veliko naporov in pevskega znanja in tudi dobrih organistov, da spremljajo zazveni kar najbolje. Vsekakor je bil spored raznolik in je obsegal v glavnem darovanske, Marijine in evaristične pesmi.

Če naštejemo nastopajoče, so to bili ŽPZ Devin pod vodstvom Hermana Antoniča, mešani cerkveni

zbor iz Zgonika, ki ga vodi Zulejka Devetak, nadalje ženski cerkveni zbor iz Štavana, ki ga vodi Olga Tavčar, cerkveni ženski zbor iz Mavhinj, ki ga vodi Majda Pertot Legiša. Vsi ti zbori so peli na koro,

v prezbitariju pa je kot peti zbor nastopil mešani Farni zbor iz Šempolaja, ki ga vodi Ivo Kralj in ga je na orgle spremljala Petra Grassi, nakar je mešani cerkveni zbor iz Devina, pod vodstvom Hermana Antoniča, spet pel na koro, kakor tudi ženski cerkveni zbor iz Nabrežine, ki ga vodi Paolo Venier. Spored je zaključil moški zbor Fantje izpod Grmade, ki je pod vodstvom Iva Kralja in ob spremljavi Petre Grassi spet nastopil v prezbitariju. Med drugimi je zapel tudi Marijino pesem salezijanskega duhovnika Silvestra Miheliča, ki se je rodil v Trstu decembra 1905 in katerega pesmarico so dan prej predstavili v Devinu. Samo revijo je zaključil mogočen

združen zbor vseh nastopajočih, ki je pod vodstvom Hermana Antoniča in ob orgelski spremljavi Paola Venierja zapel Premrlovo ponarodelo Marijino pesem Pozdravljena, Mati dobrega sveta in še Vodopivčevo himno. Najvišji, vsemogočni Bog, s katero se že tradicionalno končuje ta dekanijska revija.

Izbira Premrlove pesmi ni bila slučajna, saj je povezovalka sporeda, Vida Forčič, nastope posamez-

nostih je izpostavljala vodila, ki naj vodijo organiste in duhovnike glede cerkvene glasbe. Kot osnovno potrebno lastnost je priporočal svetost izbranih pesmi, ki izključuje vsebinsko in glasbeno posvetnost in plitvost. Ob potrebni lepoti in kakovosti zunanje oblike je izpostavljala lastnost splošnosti, češ da "cerkvena glasba sicer lahko temelji na značilnostih nekega naroda, a se mora obenem podrežati splošnim pravilom cerkvene glasbe." Seveda lahko pride v cerkev tudi moderna glasba, če ji le glede lepote, resno-

Foto Z. Vidov

nih zborov povezovala z mislimi iz raznih člankov, ki jih je v Cerkvem glasbeniku objavljala ta duhovnik in skladatelj. Med drugim velja na tem mestu izpostaviti njegovo priporočilo: "Pevci naj bodo dobri kristjani in kot taki v vedenju in pobožnosti zgled drugim ljudem". V različnih prilo-

sti in dostojanstva ni kaj očitati, je še poudarjal Premr.

Tudi v Nabrežini, kot prejšnji teden v Dolini, je ZCPZ sodelujočim poklonila najnovejšo zbirko Bratuzevih zborovskih del, ki jih bodo zbori gotovo lahko koristno uporabili.

V.J.

Kratke

Okusi Krasa doživljajo že peto izvedbo

Vezna nit letošnjih Okusov Krasa bodo domači kruh in sladice s Krasa: pinca, potica, kreflički, štruklji itd. Poleg gostin bo ponujalo 'kraški kruh' in druge dobrote s peči kar sedem krajevnih pekarn. Kakovostna vina (malvazija, teran, vitovska, glera), dragoceno oljčno olje, pristni kraški sir, med in še drugi proizvodi bodo izvrstno dopolnili ponudnikom, ki jih bodo gostinci ponujali. Pravo novost pa bo letos predstavljala poseben prostor v gostinah in pekarnah, kotiček tipičnih proizvodov, kjer bodo predstavili izbor proizvodov tipičnih produktov. Pri tem bodo sodelovali konzorciji - odbori tržaških čebelarjev, oljkarjev TERGESTE Dop, proizvajalcev vina Kras in sira Moisir. Nekateri proizvodi bodo tudi v prodajo.

Enogastronska manifestacija Okusi Krasa bo letos potekala od 20. oktobra do 12. novembra. Poleg tradicionalnih jedilnikov bodo manifestacijo dopolnjevali razni kulturni dogodki in tematski večeri ter degustacije. Pobuda gostinske sekcije Deželnega gospodarskega združenja, ki prireja Okuse Krasa s podporo Trgovinske zbornice v Trstu, doživlja že peto izvedbo. Pri manifestaciji sodeluje 15. restavracij in sedem pekarn s tržaškega in goriškega Krasa. Enogastronsko prireditve so predstavili v sredo, 18. oktobra, v Trstu.

Mazaška akcija!

Spet smo tarča znanih psov in napisov na slovenskih šolah iz vrst skrajnih desničarjev. Če pomislimo malo, imajo tudi prav, ko nam pravijo "sciavi de merda", saj nimamo nobene narodne zavesti in ponosa. To tudi lahko ugotovimo z enim od takih primerov. Ko se sprehajamo po slovenskih kraških vaseh, na hišah, lokalih, in kar je še važnejše, v samih slovenskih društvih lahko vidimo večinoma samo italijanske napise (in to ni pripisati zaščitnemu zakonu). Preprosto: Bojimo se dvojezičnosti!! Za zgled nam bi morala biti Južna Tirolska.

Obstajajo tudi izjeme kot npr. slučaj italijanske družine, članice stranke Nacionalnega zavezništva, ki je postavila lep dvojezičen napis: "Divieto d'accesso- Prepovedan vstop" ob cesti, ki pelje v njihovo hišo. S spoštovanjem, Ivo Selj

Odprtje čezmejnega informativnega okenca za mlade

V soboto, 21. oktobra, bo na Fernetičih potekalo uradno odprtje čezmejnega informativnega okenca za mlade Ad informandum. Projekt Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje, pri katerem aktivno sodeluje sezanski partner Mladinski center Podlaga, je financirala Glavna direkcija za šolstvo, kulturo, šport in mir Avtonomne Dežele Furlanije-Juljske krajine na podlagi 5. člena Deželnega zakona št. 23 z dne 12. septembra 2001. Odprtje se bo začelo ob 17. uri na sedežu okenca na Fernetičih št. 3. Po uradnih pozdravih in kratki predstavitvi okenca ter njegove spletne strani bo družabni del srečanja uvedel jazz duet Martina Feri (vokal) in Marko Čepak (kitara), ki bo z glasbo popestril dogodek. Okence je svetovalno-informativna točka, ki bo mladim nudila prost dostop do informacij z najrazličnejših področij. Odprta bo od ponedeljka do petka med 17. in 20. uro, od sobote dalje pa bo na voljo uporabnikom tudi dvojezična spletna stran www.adinformandum.eu.

TRST Iz posegov občinskega svetnika Švaba Rebalans proračunu za leto 2006

V tržaškem mestnem svetu je v debati o rebalansu proračuna za leto 2006 svetnik Švab poudaril, da se cela vrsta predvidenih javnih del za letos premakne za leto ali dve. Švab je omenil križišče med ulicama Flavia, Caboto in Strada per la Rosandra (predvidena semaforizacija) ter obnovo predora Montebello, ki je med glavnimi prometnicami mesta.

Podobno se dogaja tudi v zvezi s popravili šolskih poslopij, posebno s tistimi, namenjenimi slovenskim šolam. "Zgleden" primer je popolna obnova požgane šole Gregorič-Stepančič. Občina

že dalj časa odlašala popravilo ter sploh ni vprašala Dežele za finančne prispevke, kar se dogaja tudi za šolske prostore šole Grbec-De Marchi v Šklednju. Tu bi za začetek in v pričakovanju temeljitejših obnove vsaj prebarvali učilnice in s tem omogočili boljše pogoje za učenje.

Švab je izrazil nelagodje, ker občinski uradi kljub obvestilom nimajo nobenega posluha do pravnega zapisovanja imen slovenskih šol.

Zadeva šole Gregorič-Stepančič S kolegoma Furlaničem in Ukmarjem je Švab mnenja, da bi se končno rešila usoda te šole.

POLITIKA Delegacija LDS na obisku v naših krajih

Treba je biti bolj Južnotirolci kot doslej

Predsednik Liberalne demokracije Slovenije (LDS), Jelko Kacin, je bil v spremstvu delegacije svoje stranke v četrtek, 12. oktobra, gost krovne organizacije SKGZ, ki je na srečanje povabila tudi predsednika Sveta slovenskih organizacij Draga Štoko.

Osnovna iztočnica srečanja je slonela na spoznanju, da imata Italija in Slovenija v današnjem trenutku premalo možnosti za soočanje o skupnih vprašanjih. Stike je treba torej okrepiti in rešiti obojestranske probleme, ki jih je kar nekaj. Če vzamemo v poštev evropski nivo, je predsednik SKGZ,

Rudi Pavšič, opomnil, da je načrt o petem koridorju še vedno na papirju in nič ne kaže, da bi se položaj premaknil z mrtvega tira. Pavšič je še dejal, da SKGZ podpira pravno dejanje med Italijo, Slovenijo in Hrvaško, ki pa mora sloneti na iskreni in odkriti podlagi. Predsednik SSO je s svoje

strani z negativnega stališča ocenil načrte o uplinjevalnikih v Tržaškem zalivu.

Kar se tiče italijanske vlade, so tako naši zamejski predstavniki kot gostje iz Ljubljane, med katerimi sta bila tudi poslanca Aleksij Gulič in Jožef Školč, soglašali z dejstvom, da je od Prodijske ekipe pričakovati pomemben korak v prid našega zamejskega položaja, kar v eni besedi pomeni zaščita. Pavšič je sicer priznal, da lahko računamo na razumevanje dveh podtajnikov v Prodijski vladi, ki poznata tukajšnjo stvarnost. Jelko Kacin je glede rimske vlade

dejal, da pričakuje od slovenske manjšine, da "bo v spreminjenih italijanskih političnih razmerah bolj južnotirolska kot doslej". Pomagati si moramo predvsem sami, LSD pa sicer toplo podpira vsakršno sodelovanje med krovno organizacijama kot tudi delovanje Slomaka, ki ga je označil kot odraz medmanjšinske solidarnosti. Vodja LDS je hkrati izrazil tudi zadržke glede kadrovanja našega zunanjega ministrstva v zvezi s politikom, ki jo vodi do Avstrije in do Slovencev na Koroškem. Pozitivno je vsekakor pozitiven odnos, ki sta ga vse-

državna vlada in odbor F-Jk izrazila do naše manjšine. Delegacija LDS se je nato na deželni svet sestala s slovenskimi svetniki. Govor je bil o zakonskih ukrepih, po katerih naj bi dežela urejala odnos do manjšine, in o nastajajoči evroregiji.

Foto IG

INTERREG III A Slovensko-italijanski načrt

Za ovrednotenje ribiške in pomorske dediščine

Nekateri trdijo, da je morje most, ki združuje med seboj različne narode; lahko pa je tudi nepropustni zid, ki ločuje ljudi. Jadran in naš Tržaški zaliv se tej paradigmi ne izmikata. Kdor zastopa prvo varianto, pravi, da naš zaliv, ki ga obkroža kraško in istrsko zaledje, predstavlja stičišče kultur in jezikov, križišče, na katerem so se skozi stoletja srečevale različne narodne identitete – italijanska, slovenska in hrvaška. O tem so prepričani snovalci načrta z naslovom Terra D' Amar, ki je bil odobren v sklopu programa Interreg III A Italija – Slovenija. Prijavitelj načrta je Ribiški muzej Tržaškega Primorja, partnerji projekta pa so na slovenski strani Italijanska unija, Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti, Italijanski center za promocijo, kulturo, izobraževanje in razvoj 'Carlo Combi' iz Kopra, Pomorski muzej 'Sergej Mašera' – Piran, Zavod za ohranjanje pomorske dediščine Portorož; na italijanski strani pa so partnerstvo prevzeli krovni organizaciji SSO in

Foto Kroma

SKGZ, Deželno združenje za razvoj in poklicno izobraževanje, Inštitut 'Albert Borschette' – Združenje za mednarodno sodelovanje, naravovarstveno društvo 'Marevivo' in služba mestnih znanstvenih muzejev občine Trst. Vsebina projekta sloni na valorizaciji in razvoju ribiške in pomorske dediščine Tržaškega zaliva. Že nekaj let strokovnjaki na tem področju ugotavljajo, kako se naša pomorska dediščina počasi izgublja, saj se veliko neprecenljivih predmetov, dokumentov in knjig dnevno uniči oz. iz-

gubi. V sklopu načrta bodo ponovno zaživele tradicije ribogojništva, ribištva, pomorstva, solinarstva, gradnje plovil v Tržaškem zalivu. Raziskane bodo nekdane različne uporabljene oblike ribolova (kočarjenje, lov na tune, itd.), plovila značilna za to področje (čupa, battana, bragozzo, tonnara), običaji, dejavnosti in terminološke ter druge jezikovne posebnosti, ki so se skozi čas razvile in uveljavile. Raziskovanje bo potekalo v tesnem sodelovanju med vsemi partnerji in rezultati projekta bodo zbrani in predstavljeni v

obliki dvojezične publikacije in CD-roma. Vzporedno bo poskrbljeno tudi za informiranje širše javnosti o aktivnostih projekta z realizacijo seminarjev, delavnic in spletne strani. Kulturna dediščina bo torej v središču tega projekta, ki želi obuditi in predstaviti stare navade Tržaškega zaliva in njegovih prebivalcev. Raziskovanje bo torej celovito, na meji med zgodovino, etnologijo, morsko biologijo in antropologijo. Cilj načrta je izoblikovati celovito podobo skupne preteklosti, pri čemer se želi po eni strani poudariti vse značilne razlike, po drugi strani pa opozoriti na številne stične točke med dvema jezikovnima in narodnostnima skupnostma. V okviru projekta bo pripravljena tudi publikacija, da bo lahko učinkovito posredovala vsebine široki javnosti. Načrt so predstavili v sredo, 11. oktobra, v restavraciji La Lampara v Križu. Prisotni so bili osrednji pobudnik Ribiškega muzeja Tržaškega Primorja Franko Košuta, nekdanji devinsko-nabrežinski župan Mariuno Vocci, predstavnik Euroservisa Erik Švab in Kristina Valenčič, Barbara Costamagna, ki je zastopala italijanske partnerje v Sloveniji. Srečanja se je udeležil tudi predsednik SSO Drago Štoka.

Darovi

V spomin na Dolfija Repinija daruje družina Lombardo 60,00 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu. Marta Mužina daruje 40,00 evrov za obnovo prapora ali bandera sv. Roka v Gropadi. Ob spominu na svoje pokojne Križmančič in Marc daruje

Zdenka 40,00 evrov za cerkev v Bazovici. Namesto cvetja na grob pokojnega Dolfija Repinija daruje družina Korsič 25,00 evrov za postavitve spominske plošče na pročelje rojstne hiše v Trstu velikega skladatelja Marija Kogoja.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi na

KONCERT MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA ŽUPNIJE SV. JOŽEFA DELAVCA IZ IDRIJE

s predstavitev Marijine podobe na Slovenskem v pesmi, sliki in besedi. Osrednja skladba koncerta je kantata skladatelja Matije Tomca, Marija, Slovencev Kraljica.

Prireditev bo v soboto, 21. oktobra, ob 20.30, v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene v Bazovici.

Vljudno vabljeni!

Mizar z obrtniško izkušnjo dobi

zaposlitev v mizarški delavnici v Trstu.

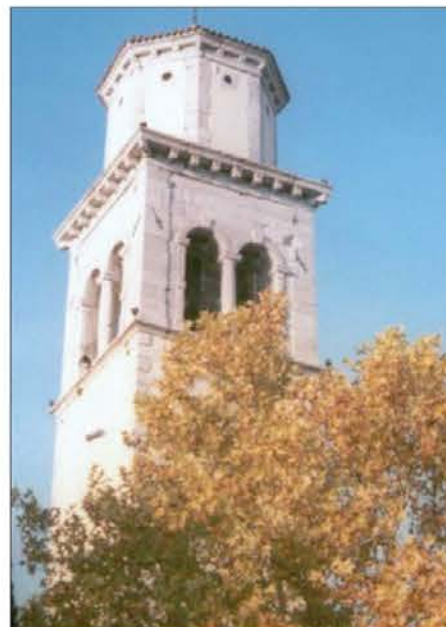
Zaposlitev dobi tudi žena kot hišna pomočnica, poskrbljeno je tudi stanovanje za celo družino.

Lahko je slovenski državljan, vse drugo po dogovoru.

Korsič Anton in Jožica (040 575145)

Zgonik

Ob letošnjem praznovanju farnega zavetnika sv. Mihaela Nadangela so v petek, 29. septembra letos, v Zgoniku priredili prijeten večer instrumentalne in zborovske glasbe. Župnijskega patrona so verniki počastili z mašo ob 18. uri, ki jo je daroval g. Jože Markuža. Ob 20. uri je v župnijski cerkvi sledil koncert. V prvem delu je nastopil goriški organist Mirko Butkovič. Začel je s preludijem v D molu poljskega mojstra iz 17. stol. Jana Podbielskega, nadaljeval s fugo poznobaročnega bohejskega skladatelja Jana Zacha, s Fugo-Cantabile-Fugo Benečana Benedetta Marcella. Na vrsti so bile nato tri skladbe iz zbirke Heures Mustiques Leona Boellmanna (19. stol.), tipičnega predstavnika francoske šole, na koncu pa je zablistel še največji mojster orgelske glasbe, nepogrešljivi Johann Sebastian Bach. V drugem delu večera je z deli slovenskih avtorjev nastopila Pevska skupina Akord iz Podgore, ki jo od vsega začetka vodi Mirko Špacapan. Prva pesem je bila Maroltova Soldaška, nato Mlatiči ljubljanskega skladatelja Kamila Maška. Posebno lepo je izzvenela Jesen na Krasu Ubald Vrabca, pa tudi znana Foersterjeva Večerni Ave. Nastop so sklenili s Kimovčevo Morsko zvezdo. Praznični večer v Zgoniku se je v veselje vseh nadaljeval ob obloženih mizah in v prijetni družbi.

NARODNI DOM Izsledki slovensko-italijanske družbene raziskave

Za lepši in bolj gotov jutrišnji dan

Foto IG

Veliki dvorani nekdanejega Narodnega doma je Opazovalnica socialnih politik v Furlaniji – Julijski krajini in v Sloveniji, v petek, 13. oktobra, predstavila statistične in družbeno gospodarske izsledke raziskave, ki jo je začela snovati pred približno tremi leti in v kateri zasleduje vprašanja o službeni negotovosti in o dohodku prebivalstva. Načrt je nastal v sk-

lopu evropskega financiranja programa Interreg. Partnerji načrta so Združenje Nuovi diritti, tržaško podjetje za zdravstvene storitve št. 1 in slovensko združenje Šent, ki deluje na socialnem področju. Namen načrta je namreč stroga monitoraža družbenih dinamik v luči snovanja jutrišnjega 'welfareja' (socialne pomoči). Osnova raziskave so torej pravica, dolžnost, zanimanja in pričakovanja državljanov, ki so bila temeljito prežeta in objavljena tudi na spletni strani www.osservatoriowelfare.it. Izvedenci na slovenski in italijanski strani so namreč svojo raziskavo naravnali na nivo družbenogospodarskih in javnopolitičnih faktorjev. Med izsledki študije gre omeniti podatke o socialnih izdatkih naše dežele, kako so le-ti uporabljeni oz. neuporabljeni. Pomembne so tudi ugotovitve glede delovne fleksibilnosti. Po-

nudba časovno opredeljenih pogodb v naši deželi raste: Opazovalnica napoveduje, da bo število tovrstnih delavcev letos dosegla 140 tisoč enot. Problem ostaja tudi prebivališče. Podatki kažejo, da je v deželi 17 tisoč praznih prebivališč, za stanovanje pa se potrosi od 646 evrov do 874 evrov mesečno. "Delamo na skupnem projektu, izhajajoč vsak iz svojega področnega resorja. V izsledkih monitoraže so zbrani vsi podatki, ki zadevajo današnje socialne trende. To je obenem priložnost, da hkrati razmišljamo na primer tudi o vzpostavitvi prihodnjih načrtov, med katerimi, denimo, skupnega socialno kooperativnega centra za psihološko zaskrbljujoče ljudi. Korenito pa je treba poznati socialno stvarnost, v kateri vsak partner deluje", nam je dejal Igor Pavel v imenu slovenske organizacije šent. Predsednik socialne zbornice Slovenije Nace Novak nam je

povedal, da Slovenija skuša slediti evropski Lizbonski strategiji in uvajati njene ukrepe, se pravi "fleksibilnost tržišča, spodbujanje učinkovitosti malega trga. Vprašanje pa je, kaj se v ozadju vendar dogaja." Nezaslostenost in problemi, ki iz tega fenomena izhajajo, so res zaskrbljujoči, zato "moramo na tem še veliko delati in čim prej vzpostaviti učinkovito socialno varstveno mrežo." Čeprav kazalci pričajo o dobri rasti slovenskega gospodarstva, predsednik socialne zbornice Slovenije ne ve, ali je socialni razvoj usklajen s tem pozitivnim ekonomskim trendom. Glede primorskega prostora, ki je bil s osrednje slovenskim in prekmurskim vzet v pošttev v raziskavi, je Novak dejal, da je njegova razvitost očitna. Zasluga za to gre uspešnemu trendu priseljevanja in razvoju visokošolske izobrazbe na tem področju. Primorska pa nima le sončnih plati: v bolj oddaljenih krajih je pomanjkanje socialno-varstvene mreže občutiti, kar se na primer izkaže v porastu kazalcev o uživanju mamil.

Igor Gregori

ROJAN DAY Šesta izvedba

Slovenska beseda je še vedno prisotna

Enkrat letno se prebivalci Piščancev, Lajnarjev in Rojana srečajo na tradicionalnem Rojanu Dayu, ki ga prireja domače KŠ društvo Rojanski Krpan. Kot običajno poteka 'vrtna veselica' pri gospe Aniti Perič, od koder se pogled razprostira na Tržaški zaliv. To je gospa res pri srčnega nasmeha, ki ti zlahka in v domačem narečju govori o svoji mladosti v Rojanu, ki je bil tedaj še rajon slovenske besede, in kako so jo nato življenjske dogodivščine popeljale na službovanje v Švico. Tu je spoznala svojega moža, s katerim sta se in se še da-

nes sporazumevata v esperantu, gotovo še ob poznanju nemškega, italijanskega in francoskega jezika. Kljub častitljivi starosti obeh se še danes vozita trikrat letno od domače Geneve v domači Rojan oz. v domači Lajnarje. "Rojan day je zame poseben užitek. Rada se vracam domov, čeprav danes opažam spremenjene okoliščine o prisotnosti slovenskega prebivalstva. Ko sem bila mlada, sem ljudi po cesti kratko malo pozdravljala v slovenskem jeziku, danes ni več tako, čeprav smo danes pokazali, da smo še vedno živahni, lepi in pogumni."

Rajko Dolhar in Matej Rebula, kandidata za mesto predsednika društva (kaže namreč, da bo dosedanji in prvi predsednik društva Peter Verč zapustil svoj položaj zaradi ljubljanskih študijskih obveznosti), sta takoj ugibala, kateri je pozitiven učinek Rojan Dayu, ki je letos dosegel svojo peto oz. šesto izvedbo. "To je trenutek, ko se Rojančani in prebivalci okoliških vasi srečajo na sproščeni družabnosti". Rojan day je torej priložnost, da se še enkrat spomnimo, kako je slovenska beseda

v tem tržaškem predelu še vedno prisotna manjša. "Nekoč sta v Rojanu obstajali slovenska osnovna in srednja šola, danes ju ni več. Nekoč si torej jasno vedel,

kdo je Slovenec. Šoli sta bili obenem pomemben prostor druženja rojanske mladine", je dejal Matej Rebula. Delovanje domačega društva KŠ Rojanski Krpan je torej v sedanjih okolišči-

nah še toliko bolj pomembno. Kulturni spored sta oblikovala pevka Martina Feri in Iztok Cergol, ki jo je spremljal na klaviaturi. Proti večeru so prisotni posedli v verando gospe Perič, kjer so si ogledali video-dokumentarec režiserke Martine Kafol, v katerem se je v neposrednem stiku z domačini podala v oris Rojana, Lajnarjev in Piščancev. Rojan Day je sklenila odlična paštašuta, ki so jo pripravili nabudni prebivalci lepega roba naše pokrajine.

Foto IG

Začetek skavtskega leta

Prvo srečanje polno zagona

Jesen. Čas za nov začetek, za novo poglavje. Čas tudi za nove obveznosti in bitko s časom. Včasih pa lahko to postane tudi prijetno in ne le prisiljeno dirjanje sem ter tja. Lahko te obogati in te napolni z energijo.

Goriški skavti smo se po velikem poletnem dogodku, Jamboreeju, spet srečali, pripravljani na nove izzive. Zbrali smo se v soboto, 7. oktobra, v Števerjanu. Skupni zbor je bil res nekoliko manjši, kot smo ga bili vajeni na Jamboreeju, vseeno pa se nas je zbralo kar lepo število. Končno smo spet srečali osebe, na katere nas vežejo edinstveni spomini iz skupnih dogodivščin na taborih. Srečanje smo odprli z začetnim pozdravom, nato pa smo se ločili po vejah. Volčiči, izvidniki in roverji so imeli na vrsti vsak svoj program: igre, pogovore in pripravo svete maše. Po tem ponovnem uvajanju v okolje je prišel čas, da

se poslovimo od nekaterih članov in da med nas sprejmemo nove. Starejši volčiči so prestopili k izvidnikom in zadnji letnik izvid-

sma pripravili pesmi za sveto mašo. Ta je nato zaključila naše prvo skavtsko srečanje. Srečanje, napolnjeno z zagonom in voljo, pa

Foto: CL

nikov v noviciat. Tudi vodstvo se je spremenilo; nekateri voditelji so le zamenjali vejo, drugi pa so se umaknili od aktivnega sodelovanja v organizaciji. Nov začetek pomeni tudi slovo. Skupina se spremeni in treba je začeti graditi na novih temeljih, spoznavati nove osebe in njihove različne misli in želje. Sledile so skupne pevske vaje, kjer

tudi z radovednostjo. Kdo ve kaj nas letos čaka, kakšne nove preizkušnje, nova poznanstva, nova vprašanja se nam bodo porodila...? Volčiči bodo med letom odkrivali skrivnostni svet džungle in njegove zakone, izvidniki in vodnice se bodo že bolj samostojno ukvarjali s skavtskimi spretnostmi in vrednotami, roverji in popotnice ter noviciat pa bodo preko po-

govorov odkrivali same sebe in tkali medsebojne vezi znotraj svoje skupine, postavljali si bodo vprašanja in nanje iskali odgovore. Še zahtevnejšo nalogo pa imajo morda voditelji, letos, žal, v manjšem številu. Čez celo leto bodo morali slediti svojim članom, pripravljati programe in kdaj pa kdaj se spopadati tudi s težavami in kritikami. Tudi s to težavnejšo platjo se bo treba spoprijemati. Ta je pač del poti. Kar delaš, ne bo vedno odgovarjalo vsem. In čeprav bo to jemalo moč in motivacijo, bodo gotovo imeli svojo vlogo tudi prijetni trenutki, ki bodo poplačali ves vložen trud. Tista iskrena sreča v otroških očeh ne laže; in takrat veš, da ni bil ves trud zaman, da ga nekdo na svoj naivni način zna ceniti. In tudi v tem se skriva ena Baden Powellovih misli: "Praviljeni so zapustiti vse, lastno udobnost in želje, da bi opravili svoje delo. To pa zato, ker je njihova dolžnost." Vendar to je dolžnost, ki si jo izberemo sami in ki zanjo prostovoljno vložimo svoj čas. Nekje se bo, upajmo, obrestovalo!

Tanja Zorzut

Sovodnje ob Soči

Delček zgodovine ob skorajšnjem predavanju

Pred 140 leti so Sovodnje postale samostojna občina. Istega leta so lastno občino dobili tudi v Štandrežu. Sovodnje so skupaj z Gabrjami, Pečjo, Rupo, Vrtočami, Orehovljami in Biljami do tedaj sodile v skupno občino Miren, s sedežem v Mirnu. Štandrež pa je bil v sklopu občine Šempeter. Sicer pa je Šempeter, zlasti v 18. in 19. stoletju, imel pomembno vlogo tudi na cerkvenem področju. Kaplanija v Sovodnjah je bila dolga desetletja odvisna od župnije v Šempetru. Sicer pa taka ureditev ni bila izjema: Gabrje, Vrh in Martinščino so upravljali iz Moša.

Temeljita upravno-politična preureditev je bila v naših krajih izvedena v začetku 18. stoletja z ustanovitvijo večjih občin, ki pa

so že sredi dvajsetih let 18. stoletja doživele precejšnje spremembe, zlasti kar zadeva povezovalne občin v okrožja. Marčna revolucija je pospešila in utrdila težnje po avtonomiji manjših krajev. Ustanavljanje občin kot osnovne oblike družbene organiziranosti (katastrske občine, ki so že obstajale od sredine 17. stoletja, so čisto nekaj drugega) je opredeljeval zakon iz leta 1849. Bachov absolutizem je prvotno navdušenje in težnje po samostojnosti zamoril, vendar ne za dolgo. V začetku šestdesetih let so se ta prizadevanja spet pojavila in še glasneje ter se nadaljevala še v osemdeseta in devetdeseta leta.

In prav v obdobje po padcu Bachovega absolutizma se uvršča ustanovitev samostojne občine

Sovodnje. Tedaj se je začel postopek za razdružitev, oziroma delitev takrat zelo velike občine Miren, ki je štela skoraj 3500 prebivalcev. Postopek se je nadaljeval in zaključil v naslednjih dveh letih.

V sklopu občine Miren je ostal le ta kraj skupaj z Rupo, medtem ko je preostali del teritorija sestavljala novo, samostojno občino Sovodnje, s sedežem v Sovodnjah. Taka ureditev pa ni trajala dolgo, kajti težnje po osamosvojitvi so bile močne tudi v Biljah in Orehovljah, kjer so se ob koncu osemdesetih let odcepili.

Prvi župan v Sovodnjah je bil vitez in podjetnik Gaudenzio Tosi, ki je že pred tem bil v vodstvu velike občine Miren.

Žal obstajajo zelo redki dokumenti iz tega obdobja. Večina listin je bila uničenih med prvo in drugo svetovno vojno.

Svojo pot pa so ubirali na Vrh. Ta kraj danes pripada občini Sovodnje, vendar pa so bili Vrhovci dolgo vključeni v opajsko skupnost. Z Dolom pa so tvorili

enotno katastrsko občino. Tako v Dolu kakor na Vrh so si v drugi polovici 18. stoletja odločno prizadevali za osamosvojitve, a jim to ni uspelo. Samostojna občina Sovodnje je bila, kakor znano, leta 1927 ukinjena in ponovno priključena občini Miren. Krajanje so si upravno avtonomijo izbojevali, prav sklicujoč se na obstoj samostojne občine v avstrijskih časih in obdobju po prvi svetovni vojni.

V letu, ki se izteka, tako beležimo kar dve pomembni obletnici: 140-letnico ustanovitve samostojne občine Sovodnje in 55-letnico obnove.

O ureditvi samouprave v Avstriji in njenega preoblikovanja ter o splošnih družbenih razmerah na Goriškem, s posebnim ozirom na Sovodnje, bo v **ponedeljek, 30. oktobra, ob 20. uri** na povabilo svetniške skupine Združenji predaval zgodovinar dr. **Branko Marušič**. Predavanje bo v konferenčni dvorani Zadrzne banke v Sovodnjah. Toplo vabljeni!

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Primorska ni supernova

Vreme je čudovito. Sončno in z vetrom, ki ti odpira vse: nosnice, oči, kožne pore in te sili, da z njimi, kot s tipalkami odkrivaš vse, kar te obdaja. Odločiva se za morski zrak in valove, ki butajo proti tebi, kot da bi te klicali k močnejši energiji v žilah. Pravijo, da je strunjski klif nekaj posebnega, neko posebno sozvočje morja in zemlje. Nanj so postavili velik križ, ki naj bi ščitil pomorščake in jim kazal varno pot domov. Obenem naj bi to bila točka z močnim energetskim nabojem, tako vsaj zatrjujejo bioenergetiki. Predstavljam si tisto čudno površino solin, z razpokano zemljo, tenko plastjo soli na njej, vse naokrog pa voda, ki razmejuje eno površino od druge. V spominu je še vedno vklesana večerna vožnja iz Pirana pred mesecem dni, gladka površina solin v mesečnem siju in občutek, da si nekeje drugje, v kaki izvenzemeljski dimenziji. Tokrat me realnost butne na groba zemeljska tla, naravnost v objem današnje materialistične mentalitete. Ko parkirava avto, se že tre vozil s koprsko in ljubljansko tablico. V zraku močno vpitje po megafonu, poteka neki bejzbolski turnir, voditelj pa nenehno vpjuje, navija, kriči rezultate in kliče naslednjo ekipo na vrsti. Nadejam si, da bo vsaj sprehod po solinah in po kamnih do Pirana toliko prijetnejši.

Sonce pripeka, trenutek, da kupim plastenko vode v bližnji restavraciji "Primorka". Pri pultu čakava na račun. Vse naokrog polno miz in jedilnih listov, ki ponujajo jastoga in škampe na vse načine. "5 evrov, prosim". "Kako, prosim?" Da bi plastenka negazirane vode stala toliko, kot na trgu sv. Marka v Benetkah ali na trgu Navona v Rimu? "Nobene napake ni,

gospa. Liter vode je 5 evrov". Mika me, da bi vse skupaj poslala k vragu, obrnila hrbet in odšla, a na srečo me moja polovica miri, da ne vzkipim, plača in končno odideva. Smeje mi zatrjuje, da res, energija je tu zares močna... Pri kafiču ob morju se tre ljudi, polno sladoleđov in kozarcev mrzlega piva. Natakarka vprašam za pot do znanega križa. "Pojma nimam. Mogoče bo kje blizu solin". In tako ubereva napačno smer, preko solin do obale, ki te vodi vse do Pirana. Nobenega križa, nobene table, nič. Le hoteli. V Strunjanu, v Fiesi.

Nazaj grede nama pravilno pot pokaže skupina Štajercev. V zraku še vedno vpitje voditelja bejzbolskega turnirja. Nič. Nobene tablice, nobene informacije, kje je pot do križa in še prej do cerkve s samostanom. Misli mi švigajo, želela bi, da bi se me vse to ne dotaknilo, saj navsezadnje ni taka stvar. In vendar me prevzema neki občutek nelagodja, iz zaprtega predala v spominu mi pridrve na dan besede primorske prevajalke, ki mi zatrjuje, da je nedeljsko kompulzivno nakupovanje v Supernovi zaskrbljujoče, znak neke obsesije po imetju, ki ji ni konca.

Pred kratkim mi je snemalec iz Kopra povedal, da je vpisal hčerko v slovenski smučarski klub v Italiji, ker je sorodni klub v Kopru postajal le shajališče skupine, ki se gre snobovke elite in viha nosove, če svojemu desetletnemu otroku vsako leto ne kupiš novih smuč in celotne opreme. Poleti pa je treba čim dlje in čim več eksotike. Nič hudega, če ti bo kredit razjedal kosti še leta naprej, glavno je pokazati, kaj zmoreš.

Verjamem, da Primorska ni to. Ni le to.

Trdnjava Kluže žarišče kulturnih pobud Napoleon - osvoboditelj in okupator

Letošnji nagrajenec občine Bovec Fedja Klavora je v Trdnjavi Kluže predstavil svojo novo zgodovinsko knjigo Bonaparte ob Soči - 1797. Za posebno atrakcijo na prireditvi so poskrbeli v Napoleonove vojske oblečeni gostje iz češkega kluba ljubiteljev Napoleona. Kot je povedal avtor, je knjiga šele osnova za popestritev zgodovinskih predstav v trdnjavi. Zadnji dan v septembru, torej že v posezonskem času turističnega dogajanja, je arhitekt Fedja Klavora, ki je tudi sicer močno dejaven pri Zgodovinski sekciji Bovec, je v predstavljeni knjigi zbral pomembne dokumente in z njimi zapolnil dokajšnjo belo liso obdobja, ko je v naše

vpete v strmine stene gora in kanjone deročih gorskih rek. S pomočjo bratranca Franca Žagarja, ki že 45 let živi v Parizu, je v francoskih vojaških in zgodovinskih arhivih prišlo na dan marsikaj, kar se je pozabilo ali popačilo v legendah. V zahvalo za prizadevanje mu je bovski župan podelil posebno priznanje.

Sicer pa so letos pri Programskem svetu trdnjave Kluže zadovoljni z obiskom, v prihodnje pa se bodo potrudili za še bolj profesionalne pristope pri animaciji goste.

V LTO Bovec sicer menijo, da je bilo letos registriranega manj obiska kot lani, nemara zaradi slabega vremena v avgustu, ven-

kraje privihrala Napoleonova vojska tudi v kraje ob Soči in po vrsti osvajala vojaške postojanke, ki so branile vstop na Koroško in v notranjo Avstrijo. V tej knjigi je zbral pomembne dokumente, iz katerih so razvidne podrobnosti osvojitve, po takratnih vojaških taktikah, skoraj neosvojljive trdnjave,

dar so zadovoljni, saj se jim zdi 8 tisoč prodanih vstopnic kar lep uspeh. Število naključnih obiskovalcev, ki si niso ogledali razstav, prireditev itd., naj bi bilo še 4 tisoč. Po teh izkušnjah pa menijo, da so sposobni program prireditev v naslednjem letu še bistveno obogatiti.

MM

Winnipeg / Slovensko kulturno društvo

Obeležili 55 let ustvarjalnosti

Ottawa, 03. oktobra, Kanadsko slovensko kulturno društvo v Winnipegu v provinci Manitoba je v soboto praznovalo 55. obletnico; slovesnosti pa se je med drugimi udeležil veleposlanik Republike Slovenije v Kanadi Tomaž Kunstelj. Društvo si prizadeva za ohranjanje slovenske kulture,

delovanje na festivalu Folklorama, enem največjih v Winnipegu, na katerem se predstavijo različne narodne in etnične skupnosti. V Winnipegu sicer deluje še eno slovensko društvo, to je "Slovenian Canadian Association", ki bo praznovalo 5. obletnico februarja prihodnje leto.

Od 29. septembra do 5. okto-

začeli pa so tudi s poukom slovenščine, pri čemer imajo za zdaj dve skupini. Pri društvu delujeta dve plesni skupini, Rožmarin in Triglav, ter pevsko zboru Zvon in Zvonček. Društvo ima radijski program in spletno stran, so sporočili s slovenskega veleposlaništva v Ottawi.

Društvo organizira več dogodkov letno, najpomembnejši in najodmevnejši je so-

bra pa je bila na obisku pri slovenski skupnosti v Kanadi višja svetovalka za mednarodno sodelovanje in izobraževanje otrok zdomcev pri Zavodu za šolstvo Republike Slovenije Dragica Motik. Obiskuje šole slovenskega jezika v Torontu, Hamiltonu, Winnipegu in St. Catharines z namenom povezovanja šol slovenskega jezika po svetu. Po Kanadi bo obiskala tudi Združene države.

Tik pred občinskimi volitvami v Sloveniji

Minister Andrej Bručan se bo moral zagovarjati v parlamentu

V Sloveniji se mora jutri, v petek, 20. oktobra, do polnoči končati javna volilna propaganda za lokalne volitve, ki bodo v nedeljo, 22. t.m..

Bile naj bi pomemben preizkus moči in vpliva političnih strank, tudi tistih zunaj parlamentarnih, samostojnih list, koalicij, neodvisnih kandidatov in drugačnih združb, ki jih dopušča oz. omogoča veljavna volilna zakonodaja. Predvolilna kampanja je bila ostra in začinjena tudi s tako imenovanimi nizkimi udarci zoper posameznike, kar je tudi sicer značilnost volitev v demokratičnih državah. Kandidati so v svojih govorih veliko obljubljali, govorili pa tako, kot je bilo po njihovem mnenju povšeči volilcem. V Ljubljani so meščani prislunili zlasti tistemu, kar sta v svojih nastopih poudarjala oz. obljubljala poglobitvena kandidata za novega župana mestne občine: nekdanji guverner Narodne

banke in "oče" slovenskega tolarja, dr. France Arhar, in Zoran Janković, znani poslovnež in morda najbogatejši državljan Slovenije.

Dr. Arhar je v obsežnem pogovoru za novo številko tedenskega magazina Mag, tik pred koncem predvolilne kampanje, odgovoril tudi na zanimivo in že dolgo aktual-

vprašanje za mesto, ampak tudi za vso Slovenijo. Ne bi govoril o posameznih spomenikih, pogrešam pa, da državi vse do danes ni uspelo postaviti spomenika osamosvojitvi Slovenije. Kar zadeva odslužene spomenike, med katerimi sta tudi obeležji omenjenima revolucionarjema, bi se zavzel za to, da se

zanje poišče drug kraj, da bodo zanamci vedeli, kaj se je dogajalo na našem ozemlju. Nisem za iraški pristop, po televiziji smo videli, kako so tam odličevali kipe Sadama Husaina. Po mojem bi morali izbrati poseben kraj za odlaganje spomenikov, kot ga imajo v Budimpešti in v Moskvi.

V Sloveniji je zelo odmevala

Minister za zdravje Andrej Bručan

no vprašanje v slovenski družbi, kaj naj bi napravili s spomenikoma revolucionarjema Edvardu Kardelju in Borisu Kidriču, ki se vedno stojita pred zgradbo parlamenta. Pravi, "da to ni samo

stranjevali kipe Sadama Husaina. Po mojem bi morali izbrati poseben kraj za odlaganje spomenikov, kot ga imajo v Budimpešti in v Moskvi.

V Sloveniji je zelo odmevala

afera, ki so jo povzročili in se vanjo zapletli nekdanji poslanec SDS in župan občine Tržič, Pavel Rupar, njegova podnajemnica in prijateljica Ksenija Slak ter znan slovenski tabloid Direkt. Odstopil je s položaja poslanca SDS v državnem zboru, ostaja pa kandidat te stranke za župana občine Tržič.

V Liberalni demokraciji Slovenije, kjer so bili v predvolilnem obdobju zelo dejavni, so vložili prijavo zoper ministra za zdravje dr. Andreja Bručana. Dolžijo ga nepravilnosti in napak v zdravstvu oz. v politiki do te dejavnosti, in nasploh neodgovornega delovanja v zdravstvu. Omo-gočili naj bi zlasti divjo privatizacijo v zdravstvu, v kateri sodelujejo tudi posamezniki na podlagi prijateljskih zvez z ministrom. Zaradi omenjenih in drugih razlogov zdravstveni domovi, kot temeljna enota zdravstva v Sloveniji, razpadajo. Minister dr. Andrej Bručan obdolžitve v celoti zavrača, razume jih kot povsem politično in predvolilno potezo, in pravi, da bo na obtožbe brez težav odgovoril v državnem zboru, na zasedanju po volitvah.

Marijan Drobež

Kratke

Izšel prospekt o železniškem mostu čez Sočo v Solkanu

Turistična zveza ali Turistični informacijski center, kot se uradno tudi predstavlja, v Novi Gorici, je izdala barvni turistični prospekt o železniškem mostu čez Sočo v Solkanu. Kot znano gre za enega najbolj znanih objektov na bohinjski oz. bohinjsko-goriški progi, ki je tudi del slovenske kulturne in zgodovinske dediščine. Most ima

največji kamniti lok na svetu, ki dosega 85 metrov, zgrajen pa je bil leta 1906.

Besedilo o gradnji, posebnostih in slovesu mosta je napisal Gorazd Humar, ki je pred leti tudi napisal knjigo o njem. Humar velja za velikega strokovnjaka s področja gradnje železniških in drugih mostov. Turistični prospekt o železniškem mostu čez Sočo v Solkanu je natisnjen v slovenskem in italijanskem jeziku, izšel pa je v nakladi 5.000 izvodov.

Šempeter: druga predstava iz niza Veselo na kubik

Gledališki niz ljubiteljskih predstav Veselo na kubik, v organizaciji Kulturno umetniškega društva Šempeter pri Gorici in ob podpori občine Šempeter-Vrtojba in zasebne zobne ordinacije dr. stom. Alenke Poljšak, bo v petek, 20. oktobra, ob 20. uri v šempetrski kinodvorani ponudil drugo predstavo, in sicer komedijo Georgesa Feydeaua (1862-1921) Gospod gre na lov (1892). Humorno delo v slovenskem prevodu Aleša Bergerja bo v svoji režiji predstavila KUD igralska skupina Drežnica. Vljudno vabljeni vsi, ki imate radi ljubiteljsko gledališče!

Po uvedbi skupne evropske valute naj bi povprečna plača v Sloveniji znašala okoli 1.180 evrov

Podjetja, gospodarske družbe in drugi delodajalci v Sloveniji, so začeli plače zaposlenih prikazovati oz. izkazovati tudi v evrih. Gre za prvo seznanjanje s plačami, ki bodo veljale od 1. januarja leta 2007 dalje. Minimalna plača bo (bi) znašala nekaj nad 510 evrov, povprečna plača okoli 1.180 evrov, najnižja osnovna plača 330 evrov in najnižja izhodiščna plača okoli 305 evrov. Vse postavke v kolektivnih pogodbah v gospodarstvu že izkazujejo v evrih, skupni evropski valuti. V Sloveniji npr. pol kilograma kruha stane en evro.

V Kanalu na ogled "slikarsko-kiparska metaforična poetika"

V galeriji Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči so v petek, 13. oktobra, ob 18. uri odprli pregledno razstavo slik ljubljanskega umetnika Andreja Pavliča. Zelo raznolik in obsežen ustvarjalni opus akademskega slikarja je likovna kritičarka Tatjana Pregl Kobe označila kot "slikarsko-kiparsko metaforično poetiko", v kateri se v vsebinsko jasnih stvaritvah prepletata premišljena simbolična sporočilnost in igriva naključnost. Razstava bo na ogled do 4. novembra, so sporočili iz kanalske galerije.

Pavličev likovni opus ima pečat osebne intimne umetnosti. Avtor v svojih stvaritvah uporablja simbolno, metaforično, posredno spoznavno in globlje razumljivo govorico sodobne umetnosti. Motiviko zavestno črpa iz slikarske tradicije, vendar njegove podobe izbranih likov na platnu doživljajo preobrazbo, ugotavlja Pregl Kobetova. Po njenih besedah je Pavlič v svoje ustvarjanje vnesel nov način obdelave slikovnega motiva, sicer prepoznaven po visoki estetiki in želji po skrivnostnosti in metafizičnem ozračju v slikah. Razvija namreč različne tehnike, naslonjene na različne teksture ozadij, ki dajejo trdno ogrodje njegovim barvnim odlikavam človeških in živalskih likov ter likov pol ljudi in pol živali, piše Pregl Kobetova. Pavlič po mnenju likovne kritičarke odlikuje tudi brezhiben občutek za barvna razmerja in premišljeno organizacijo slikovne površine. Oblika tako dobi vsebino, vsebina pa določa obliko, s čimer umetnik ustvarja večnost in neskončnost.

Andrej Pavlič se je rodil leta 1957 v Ljubljani, kjer tudi živi in dela. Leta 1981 je diplomiral na slikarskem oddelku ljubljanske Akademije za likovno umetnost in se kasneje izpopolnjeval v Parizu. Doslej je pripravil 55 samostojnih razstav, sodeloval na več kot stotih skupinskih postavitvah ter se udeležil več kot 40 likovnih delavnic in simpozijev doma in v tujini. Za svoja dela je prejel več nagrad in priznanj.

ZKD Nova Gorica / SNG Nova Gorica Zanimiv spored Nedeljskih gledaliških srečanj

Na odrske deske novogoriškega gledališča se vračajo Nedeljska gledališka srečanja, vrsta predstav ljubiteljskih gledaliških skupin, ki že nekaj let v jesenskih in zimskih dneh prispevajo k pestrosti gledaliških ponudb v Novi Gorici. Ljubiteljska sezona je sčasom razširila svoj krog zvestih gledalcev in se je z manjšega odra novogoriškega Kulturnega doma preselila na obširen odski prostor SNG Nova Gorica. Novogoriško poklicno gledališče je s tem postalo ob Zvezi kulturnih društev soorganizator teh gledaliških popoldnevov. Letošnji program zaobjema šest predstav z dodatnim sedmim presečenjem in se ob dramskih delih domačih in tujih avtorjev osredotoča na družbenokritične

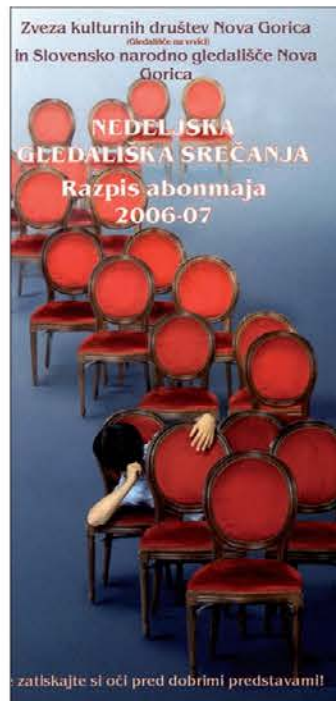
predstave in klasično komedijo. Prvo gledališko popoldne bo že v nedeljo, 22. oktobra, ko bo AGD Kontrada iz Kanala uprizorilo delo Antona Ingoliča Krapci v režiji Staneta Lebana. S to predstavo so Kanalci na letošnjem Srečanju odraslih ljubiteljskih gledaliških skupin Severne Primorske prejeli posebno priznanje selektorja (dramaturginja Martina Mrhar) za homogeno ansambelsko igro. Prav v povolilnem vrenju se bodo 12. novembra predstavili igralci KD Ivan Kaučič iz Ljutomer s komedijo Mira Gavranova Šoferji v politiki. 10. decembra bodo gledalci ob nastopu dramske skupine KD Franc Zgonik iz Branika izvedeli iz igre Vojmila Rabadana, kaj se dogaja, Kadar se ženski jezik ne suče. 14. januarja 2007 bo KUD Oder treh herojev

iz Pirnič prikazal, kako se je ob pomoči in prireditvi Militareva "spopadel" z antičnim tekstom Parlamentarke slavnega grškega tragika

Evripida. Ironija in smeh bosta zavladata 11. februarja, ko bo Kulturno društvo Ribno predstavilo delo Daria Foja Pleskarji nimajo spominov.

Nedeljska srečanja z gledališčem se bodo sklenila 11. marca z dramskim odsekom PD Štandrež, ki bo v režiji Jožeta Hrovata odigral komedijo Dušana Kovačevića Balkanski špijon. Vse predstave bodo v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica ob 17. uri, le zadnja bo ob 18.00.

Kdor želi, lahko še kupi abonma pri gledališki blagajni SNG Nova Gorica, ki je odprta ob delavnikih od 10. do 12. in od 15. do 18. ure. Za sedeže v parterju je treba odšteti 7000 SIT (29,20 evrov), za tiste na balkonu pa 6000 SIT (25,00 evrov). Dodatne

informacije lahko dobite po telefonu 05 (003865 predštevilk za Slovenijo) 3352218 ali 3352247; GSM: 041 - 349 601.

Iva Koršič

Zdravstvo in preventiva

Izšla dopolnjena izdaja knjižice o raku na dojkah

Ob letošnjem mesecu boja proti raku na dojkah je ljubljanski Onkološki inštitut izdal drugo dopolnjeno izdajo knjižice Rak dojke, kaj moramo vedeti. Knjižica je namenjena informiranju širše javnosti in bolnicam, ki bi lahko bile ali so prizadete z rakom na dojkah, je na današnji novinarski konferenci v Ljubljani povedal vodja oddelka za eksperimentalno onkologijo Gregor Serša.

Knjižica po besedah Serše podaja vse informacije, ki jih morajo o raku dojke vedeti bolnice in vsi, ki bi o tej bolezni želeli vedeti več. V publikaciji so tako navedena pojasnila o zgradbi dojke, vse o vz-

rokih za nastanek bolezni, opis diagnostičnih postopkov in možnosti zdravljenja. Predstavljene pa so tudi rehabilitacija po zdravljenju ter genetične in klinične preiskave. Treba se je nehati pogovarjati o bolnikih in nebolnikih, je prepričana strokovna direktorica Onkološkega inštituta Tanja Čufer. "Bolezen je del življenja, vsako življenje pa se konča s smrtjo. Rak je kronična bolezen, obladovanje raka dojke pa je naloga nas vseh," meni strokovna direktorica. Vsi lahko zbolimo, raka dojke bo vedno več, je še dodala.

Umrljivost za to boleznijo se počasi zmanjšuje. Bolnice, ki so zbole-

le za rakom na dojkah med leti 1963 in 1967, so imele le 46 odstotkov možnosti preživetja prvih petih let po odkritju bolezni, medtem ko imajo bolnice, ki so zbolele med leti 1998 in 2002 že kar 80 odstotkov možnosti, da bodo preživele prvih pet let, je povedala Čuferjeva. Na drugi strani pa se povečuje zbolevanje za to boleznijo, kar pa ni trend le v Sloveniji, temveč tudi drugod po Evropi. Letno tako za rakom na dojkah v Sloveniji zbolijo več kot 1000 žensk. Dejavniki tveganja so spol, starost in geni ter reprodukcijska aktivnost. Če bi ženske prej rojevale, ne imele dolge kontracepcije pred prvim porodom, bi dojile in ne imele nadomestnega hormonskega zdravljenja ob menopavzi, bi bilo raka na dojkah manj,

ocenjuje Čufarjeva. Vendar je to po njenem mnenju nerealno pričakovati v sodobnem svetu. Publikacija, ki jo je napisala skupina strokovnjakov Onkološkega inštituta, je sicer na voljo tudi na spletni strani inštituta www.onko-i.si/slo/bolezni-dojke/bolezni-dojke.htm.

Mesec oktober je mesec osveščanja o raku dojke. Društvo onkoloških bolnikov Slovenije, Slovenskega združenja za boj proti raku dojk Europa Donna in Zveza slovenskih društev za boj proti raku bodo v tem mesecu pripravili različne aktivnosti, katerih skupni imenovalec bo osveščanje. Kar polovica žensk namreč še vedno prvič pride k zdravniku z napredovano ali metastatsko boleznijo, ki je težje ozdravljiva, opozarjajo v društvih. Ob tem poudarjajo, da je rak dojke še vedno najpogostejši rak pri ženskah, redko pa za to obliko raka zbolijo tudi moški.

STA

Goriška Brda in Vipavska dolina

Izjemna letina grozdja

V Vipavski dolini in Goriških Brdih so v tem tednu končali s trgatvijo. Zaradi poletne suše je letina količinsko sicer skromna, a je lepo avgustovsko in septembrsko vreme poskrbelo za rekordno visoke sladkorne stopnje in ugodna razmerja kislin, poudarjajo v vinski kleti Goriška Brda in kleti Agroind Vipava 1894, kjer tako kakovostnega grozdja ne pomnijo. V Brdih sta med sortami izstopali rebula in sauvignonasse, kot sedaj imenujejo furlanski tokaj, na Vipavskem pa pinela, zelen in barbera. Vinska klet Goriška Brda je tudi

redkokdaj v karieri," je na novinarski konferenci ob zaključku trgatve povedal direktor briške vinske kleti Silvan Peršolja. Po njegovih besedah je letošnja dobra letina tudi posledica integrirane pridelave grozdja oz. načrtnega zmanjševanja pridelka na hektar. V Brdih se namreč že več let trudijo, da bi zagotovili kakovostno in količinsko stalen pridelek, je pojasnil vodja vinske kleti Iztok Mikulin. Pri moštu, katerega izplen je nižji kot običajno, je že mogoče zaznati bogato aromo zrelega sadja, polnost okusa in močno strukturo, je dodal.

Glede na količine in kakovost grozdja jih bodo skupaj z Kmetijsko zadrujo Vipava, preko katere odkupujejo grozdje vipavskih kmetov, določili v prihodnjih dneh, je pojasnil Ambrožič. Po napovedih ob začetku trgatve naj bi se te gibale med 40 in 190 tolarjev za kilogram.

V Vipavi so po Ambrožičevih besedah letos ločeno odkupovali in nato tudi predelali - vrhunsko grozdje iz najboljših vinogradov, ki bo doseglo tudi najvišje cene. Kot kažejo trendi na vinskih trgih, namreč kupci največ povprašujejo po posebnostih, kot so avtohtone sorte in vina, pridelana po posebnih tehnologijah, je pojasnil.

Vipavska in briška klet, ki imata na slovenskem vinškem trgu vsaka po nekaj manj kot 15-odstotni tržni delež, pomemben del vin izvozita v tujino. V Vi-

Goriška Brda

letošnje obiranje grozdja končala s tradicionalno četrtkovno novinarsko trgatvijo, sicer pa so z odkupom grozdja končali že konec septembra. V 20-ih dneh trgatve so odkupili 6800 ton grozdja, kar predstavlja dobro polovico normalno pričakovanih količin. Briška klet sicer združuje 640 zadržnikov, ki obdelujejo 140 hektarov vinogradov. Kljub temu so s trgatvijo zaradi izjemnega zdravstvenega stanja in kakovosti grozdja v Brdih zelo zadovoljni. "Pred enologi je sedaj poseben izziv, kajti letnik grozdja s takimi značilnostmi se pojavi le

Nekoliko prej kot v preteklih letih so trgatev končali v Vipavski dolini. Vinska klet Agroind Vipava 1894 je zadnje kilograme od 8000 ton grozdja prevzela v ponedeljek. Količinsko je pridelek za 15% višje kot lani, je za STA povedal vodja vipavske kleti Joško Ambrožič. Medtem ko bodo briški vinogradniki za kilogram grozdja prejeli med 44 in 210 tolarjev, povprečna cena pa naj bi se povzpela čez 100 tolarjev, odkupne cene v Vipavski dolini še niso določene.

pavi v tujino izvozijo četrtino svoje proizvodnje, največ v BiH in druge trge nekdanje Jugoslavije, vse bolj pa se uveljavljajo tudi v državah EU, je povedal Ambrožič. V Brdih, kjer opažajo trend rasti prodaje vrhunskih vin, želijo v tujino prodati 40 odstotkov svoje proizvodnje, zdaj pa so po Peršoljevih besedah na polovici poti do tega cilja. Največ izvozijo v ZDA, na Japonsko ter v Italijo, Nemčijo in Avstrijo. Glavna ovira pri prodoru v tujino je neprepovednost Slovenije, glavni adut pa kakovost vin, je poudaril Peršolja.

STA

SSG Predstavitev sezone 2006/07 v Gorici

Okrepljena skrb za goriški prostor

Kot je že v navadi, je tržaški predstaviti letošnje abonmajske sezone sledila goriška, in sicer v ponedeljek, 9. oktobra, dopoldne v prostorih KB Centra na Verdijevem korzu. Na njej so bili prisotni upravni ravnatelj SSG Tomaž Ban, umetniški vodja Marko Sosič in režiser Alessandro Marinuzzi. Pod pomenljivo besedno krinko ...onkraj robov strasti v drugačnem jeziku... bosta v letošnji sezoni prepoznavni dve zapleteni temi, eros in politika, ki nam ju bodo skušale čim bolj razčleniti uprizoritve same in pri tem poizkusile odgovorjati na bistvena bivanjska vprašanja sodobnega človeka in mu lajšati življenjske stiske in tesnobe. V uvodnih mislih sta ravnatelj in umetniški vodja naglasila pomembno vlogo goriškega prostora, ki ga SSG čuti kot drugi dom. Zato je SSG prav v Gorici odprlo letošnjo sezono že v septembru s premiero otroške igrice Olgica in mavrica v sklopu Puppert festivala in poklonilo goriškimi abonmentom uvodno, brezplačno zunajabonmajsko premierno predstavbo, monokomedijo neapeljskega avtorja Annibala Ruccella Mame mičkene, stršno mičkene tragedije, ki jo je v primorsko-kraško narečje preli Daniel Malalan. Ob delu se je zaustavil Sosič, ki je izrazil svoje zadovoljstvo z vrnitvijo Marinuzzi v SSG po treh letih in poudaril, da s to uprizoritvijo naše gledališče nadaljuje svoje naravno poslanstvo povezovalnega člena med kulturami našega prostora. Marinuzzi je pa dejal, da se v našem gledališču počuti izvrstno in da je zelo rad

gradil predstavo z igralko Majo Blagovič, čudovito izvajalko. Prisotnim so predvajali videoposnetek s kratkim izsekom iz te predstave. Z njo bo SSG ob pomoči ZSKD obiskalo podeželske dvorane na Goriškem, Tržaškem in v Benečiji z željo vzpostaviti tesnejše stike z gledalci. V ta namen bosta tudi dve predstavi izven abonmaja Piaf, Edith Piaf Jožeta Pernarčiča v izvedbi Vesne Pernarčič in režiji Tijane Zijanić in Al' en al'dva Saše Pavček z Alešem Valičem.

Abonmajske spored obsega dokaj zanimiv žanrski izbor od antične do sodobne dramatike. 4. novembra bo v goriškem gledališču Verdi zaživela kot koprodukcija SSG in SNG Nova Gorica, ob izrednem prispevku Ministrstva za kulturo RS, Evripidova tragedija Bakhantke v prevodu Antona Sovreta in Kajetana Gantarja ter režiji Vita Tauferja z blestečimi imeni glasbene scene. V Kulturnem centru Lojze Bratuž bosta 8. in 9. januarja 2007 ponovitvi slovenske praižvedbe dramatizacije romana Borisa Pahorja Spopad s pomladjo v režiji Marka Sosiča. Slovenska praižvedba politične drame P. Paola Pasolinija Svinjak v prevodu Tomislava Vrečarja in Miklavža Komela v režiji Ivice Buljana bo na vrsti 12. in 13. marca 2007 v goriškem Kulturnem domu. Svojo letošnjo produkcijo bo SSG sklenilo z Molierovo komedijo Zdravnik po sili v prevodu Josipa Vidmarja in režiji Diega De Bree. Goriški ponovitvi bosta 7. in 8. maja v KCLB. Torkove predstave bodo kot že nekaj let opremljene z italijanskimi nadnapisi. Goriški abonenti si bodo ogledali še dve gostujoči predstavi,

in sicer plesno pesnitev Edwarda Cluga, v njegovi koreografiji, Radio & Juliet v izvedbi SNG Balet Maribor v goriškem gledališču Verdi 26. marca 2007, in delo Paola Rossija Igralci, prosto po Dostojevskem, Goldoniju, Shakespearju, Brechtu in Moliereu (produkcija Gledališče Miela-Mittelfest 2006 v sodelovanju z Agidi). Nastopajoči so Paolo Rossi, Pupkin Kabarett in Baby-Gang.

Otroke bo v svet pravljic poleg lutkovne igrice Olgica in mavrica popeljal še igralec Stojan Colja z Biseri in Biserčki, izborom songov iz velike zakladnice otroških predstav SSG. Abonenti SSG bodo deležni še dveh predstav SNG Nova Gorica.

Ob abonmaju so predstavili še spletno stran SSG, ki jo je omogočilo podjetje Tmedia. Grafično podoba je uresničil Andrej Pisani iz podjetja Sintesi. Pri gledališki sezoni v Gorici sodelujejo SSG, Kulturni center Lojze Bratuž in Kulturni dom Gorica.

Vpisovanje abonmajev poteka v Kulturnem domu v Gorici, od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00. Informacije posreduje urad Kulturnega doma v Gorici, tel. 0481 33288. Redni abonma stane 72,00 evrov, upokojenski, družinski (ob osnovnem abonmaju vsak dodatni član družine) 60,00 evrov in mladinski (do 26. leta) 38,00 evrov. Člani ljubiteljskih gledaliških skupin imajo poseben popust (5,00 evrov na vseh abonmajskih redih). Cena vstopnic: redna 15,00 evrov, znižana (upokojenci, študentje do 26. leta) 12,00 evrov.

IK

Prihajali naj bi tudi kupci s sosednjih območij v Italiji

V Novi Gorici gradijo novo nakupovalno središče

V Novi Gorici, na območju z imenom Palude, so 9. oktobra začeli graditi novo veliko nakupovalno središče, ki so ga investitorji poimenovali kot megacenter. Ta bo nova enota v poslovni skupini z imenom Qlandia, Dežela nakupov. V slednji je udeležen predvsem tuj kapital. Nakupovalno središče oz. tako imenovani megacenter v vzhodnem delu mesta, na območju blizu gostišča Hrast, se bo razprostiral na več kot 25 tisoč kvadratnih metrim površine. Tvorilo ga bo štirideset lokalov, ki bodo kupcem nudili

najrazličnejše izdelke, slovenske in tuje izdelave oz. izvora. Vrednost projekta znaša 7,2 milijarde tolarjev, v novem objektu pa bodo zaposlili več kot 350 uslužbencev ter delavk in delavcev. Za kupce bo zagotovljenih 550 parkirnih mest na prostem in 650 parkirnih mest v podzemni garaži. Predstavniki investitorjev so na srečanju s časnikarji poudarili, da bo novo nakupovalno središče pomenilo konkurenco velepodjetju Mercator, ki je zdaj s svojimi trgovinami edino prisotno v Novi Gorici.

trgovini velika konkurenca, so odgovorili, da raziskave o tem niso opravili. Pač pa so poudarili, da že zdaj v veliki meri računajo na kupce iz sosednjih območij v Italiji. Po odpravi meje bodo lažje prihajali, zanje pa bi po potrebi uvedli tudi prevoze z avtobusi. Mestna občina Nova Gorica je k omenjeni naložbi vsoti prispevala 170 milijonov tolarjev, ki so jih porabili predvsem za izdelavo prostorskih in drugih dokumentov ter dovoljenj, potrebnih pred začetkom gradnje.

Na vprašanje sodelavca Novega glasa o tem, kako bo z donosnostjo nove velike veletrgovine, ker je že zdaj v maloprodajni

V Sloveniji brez globalne blagovne znamke

Spodbujati bi morali zaupanje v naše izdelke in storitve

V Sloveniji imajo več blagovnih znamk raznih izdelkov in storitev, ki vzbujajo zaupanje kupcev oz. porabnikov. Najbolj znanih je deset, to so: kava Barcaffé, čokolada vrste Milka, alpsko mleko, toaletni papir Paloma, žvečilni gumi Orbit, zobna pasta Aquafresh, testenine Barilla, čistilno sredstvo za posodo Pril, dodatek jedem z zelenjavo Vegeta in Laško pivo. Na seznamu najbolj znanih blagovnih znamk ni več nekoč zelo reklamiranih izdelkov živilske industrije Fructal, mineralne vode Radenska in piva Uniona. Jure Apih, predsednik festivala Zlati boban, je v pogovoru, objavljenem v reviji za naložbe denarja, Kapital, razmišljal o tem, zakaj Slovenija nima blagovne znamke, ki bi bila uveljavljena in znana tudi v tujini,

na tako imenovanem globalnem trgu. Opozarja, "da Slovenija doslej v tujino ni poslala nobene dovolj atraktivne in prepričljive zgodbe, ki bi vlivala dodatno zaupanje v izdelke in storitve iz Slovenije. Priložnost, ki se je nekdanja kazala z letalskim prevoznikom Adrijom, Tomosom, Rogaško, Iskro, Elanom, smo zapravili. Industrija gospodinjske opreme Gorenje je premalo, farma-

cevti z generiki niso ime. Proizvajalci majhnih serij, čeprav visoko kakovostnih izdelkov, so neopazni, podizvajalci nimajo imena, s turizmom se neodgovorno igramo, za nastop na evropskem modnem trgu pa nismo dozoreli. Preprosto Slovenija še ni ime, ki bi v svet sporočalo karkoli zares pomembnega, pozitivnega in prepoznavnega. Načeloma iz držav dvomljivega in neresnega slovesa, ki se na primer v nedogled pričajo s sosedi za nekaj sto metrov močvirja ali, ki se po otročje prepirajo, kdo bo ko-

tujeje v delovno zahtevnih in za velike družbe manj zanimivih tržnih nišah. V Sloveniji bomo morali najprej razvijati izdelke ali storitve, ki bodo globalnega trga vredni, imeti podjetnike, ki bodo te za-

teve razumeli, pa kvaliteten, prodoren, vztrajen in dosleden marketing."

Dodajamo, da v Sloveniji, kjer je konkurenca v trgovini čedalje večja, pomen blagovnih znamk narašča. Gospodarstveniki zatrjujejo, da bodo nove markete in tudi manjša trgovska podjetja lahko gradili oz. odpirali kvečjemu še dve leti, potem pa bo maloprodajna trgovska mreža dovolj razvita tudi glede na večjo kupno moč prebivalstva, ki se obeta v prihodnosti.

M

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Poljak
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To število smo poslali v tisk v torek, 17. oktobra, ob 14. uri.

FRUCTAL
v sodelovanju z naravo

mu dvignil telefon, premier predsedniku ali predsednik premieru, ne pričakuje izdelkov, ki

bi bili sad dela resnih in odgovornih ljudi. Vendar naj omenim, da je tudi Coca Cola, v svetovnem merilu nekdanj najbolj vredna blagovna znamka izgubila sijaj, tega pa so izgubile tudi nekoč velike slovenske blagovne znamke. To so na primer Union, Fructal, Radenska". Znani slovenski izvedenec

Vsaka hiša ni dom

Beseda dom je doneča beseda

Beseda dom je doneča beseda, podobna pritrkavanju zvonov na dan, ko je praznik. V njem je veličina severnoevropskih katedral in tiha blaženost majhnih kmečkih izb z zidano pečjo.

Vendar vsaka hiša ni vedno dom. Veliko hiš samo sanja, da bi postale nekomu dom, v resnici pa njihova temna okna samevajo in čez njihove stene raseta bršljan in plevel. Veliko je ljudi, ki samo sanjajo, da bi na večer prišli domov in sedli k luči, v resnici pa tekajo, bežijo skozi temo in vekomaj nesrečni zaman iščejo varnega zatočišča.

Dom ni vedno hiša. Živali domujejo v brlogih in skalnatih razpokah, mnogo je ljudi, ki so premrazeni našli svoj dom v majhnem, toplem šotoru. Ptice si spletajo gnezda, da si ustvarijo dom, nato pa se vsako leto

vračajo domov. Mehak spomin jih vodi, ko letijo prek daljav brez vsakega strahu pred vetrovi in nevihtami. Velika je ljubezen, ki jih nosi prek oceanov, velika, kot tisto čustvo, sladko in trpko obenem, ki mu pravijo domotožje. Tudi človek nosi svoj dom v srcu vedno in kjerkoli, o njem sanja, piše in pripoveduje tujim ljudem. Veliko je ljudi, ki so v tujini preživeli celo življenje. Bolni in utrujeni so se upirali smrti in sanjali samo, da bi se poslednjič videli svoj dom. Vendar vsi ljudje nimajo doma. Nekateri so ga izgubili zaradi vojne, zaradi naravnih nesreč ali samo zaradi lastnega koprnenja.

Nekateri ga niso nikoli imeli: posestniki so, veliko hiš in nepremičnin je v njihovi lasti, ampak v resnici so brezdomci. Takim ljudem je najbolj gorje, ker bodo brezdomci ostali za vekomaj, brez spominov in brez domotožja. Svoj dom sem našla nekega zimskega dne, ko sem sanjala o njem

Sedaj imam svoj dom. Kraj, kjer se končujejo dnevi. Kjer poleti iščem zatočišče pred pripeko in kjer mi je pozimi toplo. Dom imam zato, da vanj spravljam sanje in razočaranja in vsak večer postanem zopet otrok, da lahko zaspim v njegovem toplem objemu. Dom mi je podoben, jaz sem

ga narisala na zeleno polje očetnjave. V njem so predali za spomine, za ljubezni in velika skrinja za srečo. V njem je luč, ki gori v temi in okna so svetla ob mraku. V njem je peč in vino za prijatelje. Sedaj nosim svoj dom v srcu. In ko sem

daleč, me ni več strah vrnitve, saj se vsakič vračam domov. In ljudem, ki so brezdomci po srcu, si upam končno pogledati v oči. Vsakemu bom na glas povedala, da ni večjega bogastva na svetu, kot je majhen, toplem domek.

Suzi Pertot

na obali. Sonce je zahajalo in obetala se je mrzla decembrska noč. Nekdo pod obzidjem je igral na kitaro tisto pesem o upanju in ljubezni in jaz sem mu verjela. Doživela sem tisto neizmerno srečo, tisti blaženi mir, ki te prevzame, ko hiša postane dom.

V razmislek

Skrb za jezik

Bistvene važnosti je, da skrbimo za jezik, ki je naš, za identiteto, ki je naša, za otroke, ki so naši. Včasih smo celo resno zaskrbljeni za našo slovenščino, za našo identiteto, za naše otroke.

Za svoj jezik, ki je bila nemščina, je skrbel tudi filozof in osnovnošolski učitelj Ludwig Wittgenstein (1889-1951). Bil je zaskrbljen, ker je v svojih učencih opazil velike pomanjkljivosti v znanju nemščine. Njegovi učenci, ki so izhajali iz kmečkih družin, so imeli velike jezikovne pomanjkljivosti, bolj specifično pravopisne. V tako težkih časih, kot so bili takrat, in v majhnih avstrijskih vasicah, kot je bila tista, v kateri je Wittgenstein poučeval, otroci niso imeli ustreznih pogojev, da bi lahko

gel uspeh, saj mu je uspelo jih motivirati za samoizpopolnjevanje pri učenju materinega jezika, ki je bila nemščina.

Mislím, da je didaktično delo avstrijskega filozofa Wittgensteina vplivalo tudi na filozofijo, ki jo je razvil takrat, ko je začel upoštevati pragmatično in socialno dimenzijo jezika.

Seveda je tudi za nas važno, da naši otroci in mladostniki razvijajo sposobnost spretnega komuniciranja, in to najprej v materinem jeziku, v naši slovenščini.

Odrasle osebe, kot so lahko starši, vzgojitelji, učitelji, profesorji, naj se otrokom in mladostnikom morda prav tako sproščeno približajo, kot je to storil Wittgenstein, in sicer naj se pogumno približajo njihovim ko-

Ludwig Wittgenstein

razvijali v zadovoljivi meri besedni zaklad in torej jezik. Zato je učitelj Wittgenstein odločil, da bo storil nekaj zelo konkretnega, kar naj bi, po njegovem mnenju, učencem pomagalo. To, kar je storil, jim je pomagalo. In še kako.

Leta 1925 je sestavil "Slovar za osnovne šole" / "Wörterbuch für Volksschulen". Treba je poudariti, da je Wittgenstein, pri sestavi slovarja, ki obsega približno dva tisoč petsto be-

sed, upošteval besedišče, ki so ga njegovi osnovnošolci uporabljali vsak dan, seveda v kmečkem okolju; ni sploh upošteval nekega idealnega nemškega jezika, ki naj bi ga on bil predlagal. Kadar je spremljal osnovnošolce na ekskurzije, jih je sproščeno in hkrati vedoželjno ter intenzivno poslušal, da bi nekako odkril, katere so bile njihove konkretne jezikovne, komunikacijske potrebe. In te je tudi upošteval.

Besedišče, ki so ga učenci imeli v Wittgensteinovem slovarju, jim je konkretno pomagalo, da so razvili svoj lastni jezik, ki je bil torej funkcionalen in uporaben. Jezik, ki so ga Wittgensteinovi učenci obvladali, je bil njihov jezik, jezik, ki je izhajal iz njihovih potreb, nikakor ne Wittgensteinov jezik, ki bi bil zanje abstrakten, tuj in katerega bi vsekakor s težavo uporabljali.

Wittgenstein se je svojim učencem jezikovno približal in dose-

munikacijskim potrebam, torej slovenščinam, ki so njihove.

Občutek, da se jim odrasla oseba jezikovno približa, lahko vzbudi v njih željo, da se potem oni sami približajo jeziku odrasle osebe, t.j. jeziku staršev, jeziku vzgojiteljev, učiteljev, profesorjev. Eden izmed načinov, kako se jim jezikovno približati, bi lahko bil prav ta, ki ga je uspešno poskusil Wittgenstein: sestaviti slovar, zakaj ne? skupaj z otroki in skupaj z mladostniki. Slovar, ki bi vseboval besede, s katerimi se sporazumevajo oni, in samo oni, otroci oziroma mladostniki. Slovar bi bil odraz njihovega sveta in če bi bil odraz njihovega sveta, bi ga verjetno sprejeli.

Vredno je vsekakor poskusiti. Verjetno je to že marsikdo storil. In ne samo to, še marsikaj drugega marsikdo stori vsak dan in to za naš slovenski jezik, za našo identiteto, za naš obstoj.

Elena Cerkenič

ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Pravljica o zobozdravniku in policaju

Italijanska ekonomija je v krizi. V globoki krizi. Finančni ministri vseh barv, ki so se zvrstili v zadnjih letih, so se v palači Chigi vseskozi radi jokali. Denarja je malo, treba je štediti, treba je ubrati učinkovito politiko. Superminister Tremonti, (nekoliko manj) superminister Siniscalco. Pet let sta obljubljala ekonomsko rast. In vsakič sta se zaklela, da bo naslednje leto primerno za preobrat. Ekonomija pa žal ni astrologija: ekonomska rast države ni stvar vedeževalskih napovedi. In jasno, ekonomske rasti ni in ni bilo. Na finančnem ministrstvu so se tako iz navade že naučili deklarirati vedno isto poezijo: "Ja, veste, kako je. Gre za strukturne težave, za katere mi nismo odgovorni". In kaj so strukturne težave? Tudi v tem primeru so bili finančniki zelo jasni: "Ja, Evropa in evro, 11. september, Osama bin Laden in Sadam Husein, komunisti v opoziciji". Zelo dlakocepska izjava, ni kaj: čudno, da nadebudnim finančnikom niso zaradi teh obrazložitev podelili Nobelove nagrade za ekonomijo. Državna bilanca je zelo čuden stvor. Gre za svojevrstno

plat družbene pogodbe, ki so jo v začetnem obdobju iluminizma teoretizirali Jean Jacques Rousseau in drugi razsvetljenski misleci. Posebna družbena pogodba še danes finančno zavzuje vsakega državljana, da prispeva k polnjenju skupne državne blagajne z deležem svojega zaslužka. Demokratična pravila so ustalila navado, da bogatejši državljan prispeva državnim financam sorazmerno večjo vsoto od tiste, ki jo je dolžan prispevati njegov revnejši so državljan. Tem prispevkom pravimo davki.

Ampak, kot smo že ugotovili, je v Italiji ekonomija večkrat bolj podobna astrološkim napovedim za določanje ljubezenske uspešnosti posameznih horoskopskih znamenj, kot pa pravi znanosti, ki temelji na matematično natančno določenih spremenljivkah. Tiskovna agencija Ansa je pred kratkim objavila podatke o davčnih prijavah po zaposlitvenih kategorijah. In na dan so prišle nenavadne značilnosti italijanskih državljanov.

Italijani z zobmi nimajo težav. Ravno nasprotno, zelo so zdravi. Posebej velja to v Kampaniji, kjer se očitno ljudje ne poslužujejo zobozdravniških uslug. Ubogi zobozdravniki so davčnim službam lani povprečno prijavili manj kot 25 tisoč evrov, t.j. manj od povprečnega letnega dohodka neapeljskega policaja. Neverjetno, kakšni so lahko stranski učinki zdravega načina življenja... zobozdravniki na beraški palici!!! Da ne govorimo o lastnikih avtomobilskih salonov v Piemontu, Laziu in, glej ga zlomka, spet v Kampaniji. Ubogi prodajalci avtomobilov so po prijavi dohodnin (pod 16 tisoč evrov) revnejši od delavcev, ki so zaposleni v Fiatovih tovarnah. Ampak to situacijo lahko v trenutku racionalno obrazložimo. Ko je leta 2002 razsajala ena najhujših kriz, kar jih je Fiat doživel v svoji zgodovini, je takratni premier Berlusconi pokazal vso svojo podjetniško spretnost. Na vprašanje novinarja, kako naj se preživljajo delavci, ki so zara-

di Fiatove krize pristali v dopolnilni blagajni, je odgovoril s preprostim: "Saj si lahko najdejo kako službico na črno". Očitno so podrejeni družine Agnelli Berlusconijskega nasvet upoštevali. Dohodke pa so, kot pošteni državljani, ob tem celo prijavili... neverjetno, a ne? Ekonomija je zelo megleno območje. V državi, kjer policaji prijavljajo višjo dohodnino od zobozdravnikov ter so delavci v tovarni bogatejši od lastnikov avtomobilskih salonov, je ekonomija nedvomno zelo megleno območje. In kaj imata pri tem prej omenjena superministra Tremonti in Siniscalco??? Se še spominjate glavnega vodila davčne politike Berlusconijskih finančnih ministrov? Oprostitev velikega dela davkov za neprijavljene dohodke ali z lepim italijanskim izrazom, ki smo ga vsi vžljubili: "Condono!!!" Izredna politična poteza... mnogim je namreč pomagala bolj elegantno in z manjšim rizikom izvajati davčno utajo. Pa se še čudimo, če so zobozdravniki revnejši od policajev!!!!

Andrej Černic

Vremenska napoved ARPA-OSMER za Furlanijo - Julijsko krajino

SPLOŠNA SLIKA:

Naše kraje bosta v zaporedju dosegli dve atlantski fronti.

ČETRTEK, 19. oktobra 2006:

Dopolodne bo ob morju spremenljivo, več oblačnosti bo v notranjosti. V poznih popoldanskih urah bo pretežno oblačno s padavinami, ki bodo močnejše v predalpah in v pordenonski pokrajini, večinoma šibke drugod. Ob morju bo predvsem v popoldanskih urah zapihal zmeren jugo.

PETEK, 20. oktobra 2006:

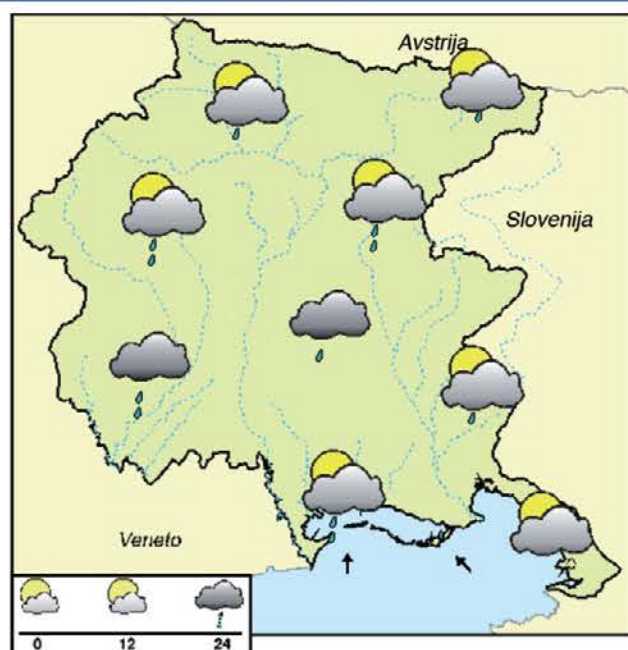
Dopolodne bo spremenljivo s poslednjimi padavinami, ponekod bodo možne prehodne delne razjasnitve. V popoldanskih urah bo pretežno oblačno z zmernimi padavinami.

OBETI ZA KONEC TEDNA:

V soboto bo spremenljivo. Ponekod bodo možne tudi obsežnejše razjasnitve.

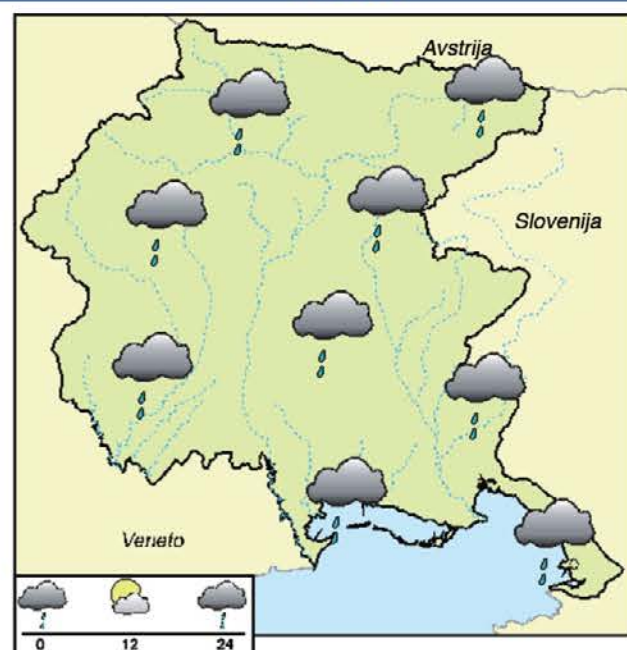
Vremenska napoved je - zaradi tehničnih rokov objave - pripravljena že v torek, zato je možna njena nadaljnja evolucija. Za bolj sveže podatke: www.meteo.fvg.it, slovensko@osmer.fvg.it, tel. 0432 934148 oziroma 348 7546981

ČETRTEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	5/9	10/13
Najvišja temperatura (°C)	14/17	17/19
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	7	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	3	

PETEK

	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	10/13	11/14
Najvišja temperatura (°C)	14/17	15/18
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	9	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	5	

Tabu tema

Denar v ljubiteljskem športu

Denarne vsote v ljubiteljskem športu? Že od nekdanj tabu tema! Navsezadnje nekoliko nesmiselno, če vemo, da so računi društev javni in da v današnjem času sploh brez težav izvememo za višino plače marsikoga. Včasih se komu zareče ali pa zavestno ponudi v javnost kaka številka v zvezi s klubskim delovanjem, s ceno tega ali onega tekmovalca, s povišanjem zvezne pristojbine ipd. Ti podatki so za občinstvo zanimivi, to je normalno tako, kot je človeško z radovednostjo pogledati v časopis, koliko npr. zasluži župan ali slovenski odbojnik ali deželni svetnik...

V dvoranah in okoli igrišč je med navijači večkrat slišati debate v slogu, "ali veš, da napadalec XY prejme sto evrov nagrade za vsak dosežen gol; normalno, da je kar odrinil soigralca, ki je nameraval namesto njega streljati enajstmetrovko!" ali "nasprotniki so za sestavo ekipe odšteli dvesto tisoč evrov" in še

"ta dobi za dva treninga in tekmo petsto evrov, pa hodi po igrišču." Čisto normalni vložki iz športnega vsakdana, ki jih bo prepoznal vsakdo, ki kdaj pa kdaj zaide na tekmovališča. Dejstvo je, in hkrati problem, da

ljubiteljskem športnem delavcu, čigar trud v društvu lahko večkrat enačimo z (neplačano) službo. Tokrat pa o tistih, ki s svojo dejavnostjo v našem športnem okolju nekaj le spravijo v žep, se pravi tekmovalci in trenerji.

dve uri trajajoče treninge in nedeljsko tekmo – tisoč ali več evrov. Dodatna uradniška plača, torej. V dotičnih društvih tega verjetno ne bodo priznali, vendar za določene posameznike je znano, da se za manj kot toliko ne premaknejo. Če so to bolj izjeme kot pravila, naš športnik na dokaj solidni ravni v moštvenih panogah (elitna, promocijska in

prva amaterska liga v nogometu; C1 in C2 liga v košarki; B2 in C liga v odbojki, kjer v splošnem praviloma manj plačujejo) vnovči mesečno od sto do šeststo, sedemsto evrov. Povprečno, saj je za katerega zaslugek nič, drugi pa mogoče malce presežejo omenjeno labilno mejo. V bogatejših predelih, kjer sta Furlanija in Veneto, lahko iztržita povračilo stroškov celotnega košarka v skromni D ligi in nogometaš v še bolj

borni tretji amaterski ligi. Drugače je s trenerji, ker je veliko odvisno od zahtev samega krmarja in finančnih zmoglosti kluba, ki ga želi zaposliti. V določenih okoljih raje usmerijo glavni del investicije v strokovnjaka, drugod pa rajši potrosijo denar za igralce in prihranijo na trenerju. V vsakem primeru si najbrž ne moremo predstavljati nastopanja društva v enem od zgoraj ponujenih prvenstev s proračunom za sezono, ki bi bil manjši od 50 tisoč evrov. Tudi tu bo kdo ugovarjal, da ne plačuje igralcev in ostaja zato pod to mejo, toda če všteto vpisnine, dajatve, termine v dvorani, potovanja in obilo drugih dodatnih stroškov, številke mimogrede narastejo. Omenjeno cifro je treba za nekatere naše klube najbrž celo potrojiti. In ne govorimo še o izdatkih za mladinsko dejavnost društva, kar računamo posebej, če smo se prej omejili na stroške za člansko ligo.

To je bolj ali manj slika, ki jo je treba poznati, če govorimo o domačem, sicer amaterskem športu, toda na določeni ravni. Seveda, v naših D ligah je trend prejšnji, da si tekmovalci sami plačujejo nastope, dvorano in obvezen zdravniški pregled, vendar kdor se želi prebiti malce više, brez resno urejene strukture in sredstev, ki jih ponavadi nudijo pokrovitelji – zasebniki, ne zmore.

Daleč od tega, da bi moralizirali o pravilnosti ali neplačevanja športnikov. Verjamemo, da ogromna

večina tekmovalcev na analiziranih ravneh igra zgolj iz ljubezni do športne panoge. Vajeni pa so, da za to dejavnost prejemajo vsaj povračilo potnih stroškov in da isto velja za soigralca in nasprotnika. Nekateri menijo, da je denarno nagradjevati mladince, ki trenirajo in igra (na primer tudi s precejšnjim učinkom) tudi s člansko ekipo, nevzgojno ali dekadentno. Mogoče pa gre prej pomisliti, da je fant, študent, v dvorani vsak dan in nima nobenega dohodka, pa se mora na trening vseeno pripeljati. Dajmo raje njemu sto evrov, starejši kolegi zaradi tega ne bodo nastradali.

HC

je naš šport povečini amaterski, toda zahteva profesionalen pristop: to s strokovnega, organizacijskega in ekonomskega vidika. Kdaj drugič bomo spregovorili o

Menda ne bo nihče osupel, če razkrijemo, da nekaj igralcev, ki nastopajo v naših treh najvišje postavljenih nogometnih ekipah, prejema mesečno – za tri ali

borni tretji amaterski ligi. Drugače je s trenerji, ker je veliko odvisno od zahtev samega krmarja in finančnih zmoglosti kluba, ki ga želi zaposliti. V določenih

Košarka

C1 liga: Roncade - Bor Radenska 93:75, Jadran Mark - Pall. Padova 56:65.

D liga: Kontovel - Sokol Ca' d'oro 66:74, Romans - Breg 70:74.

Nogomet

Elitna liga: Vesna - Fontanafredda 1:0, Juventina - Union 91 1:2.

Promocijska liga: Mariano - Kras Koimpe 1:0.

1. amaterska liga: Primorje Interland - Costalunga 0:3, Primorje - Gallery 2:2.

2. amaterska liga: Lucinica - Sovodnje 4:2, Breg - Fogliano 0:0, Terzo - Zorja/Gaja 1:2.

3. amaterska liga: Mladost - Union 1:0.

Odbojka

Moška B2 liga: Sloga - Cordenons 1:3

Ženska D liga: Manzano - Sloga 0:3, Sant'Andrea - Bor/Breg Kmečka banka 3:0.

Moška D liga: Sloga - Pallavolo Trieste 3:1, Olympia TMedia - Fincantieri 3:1, Il Pozzo - Naš prapor 3:1.

Peš po Korziki (23)

Med morjem in gorami

Kljub dnevu počitka je bilo prvih nekaj minut hoje precej težkih. Z namakanjem v morju so mišice izgubile v minulih dneh pridobljeni tonus oziroma kompaktnost. Bila sva sveža, a hkrati lenobno počasna. Zmehčane mišice niso bile najbolj navdušene nad hojo in težkim bremenom na hrbtu. Bilo je, kot bi se vse skupaj začnela znova. Jani to ni šlo v nos. "Ravno sem se dobro privadila na vsakodnevno 'marširanje', in noče so postale že lepo trdne, zdaj je pa spet vse skupaj mehko kot kakšen pudling. Zakaj me nisi opozoril na to? Če bi vedela, da bo tako, ne bi šla v vodo," me je napadla.

"Je že prav, da sva malo zaplavala. Zdaj je občutek res zoprni, kot bi imela na nogah še dodatne uteži, a to bo kmalu minilo. Boš videla," sem jo tolažil.

Če bi bila vrhunska športnika tik pred pomembnim tekmovanjem, bi se nama izguba mišičnega tonusa močno poznala in tudi maščevala. Glede na to, da sva bila na treking počitnicah, pa je bil hoje prost dan z namakanjem prava poteza in odlična preventiva zoper mikro-poškodbe mišic in vezi, ki so ob dolgotrajnejših na-

porih, kot je nekajurna hoja dan za dnem, toliko bolj na udaru. Občutek mišične otopenosti se je po pričakovanih kmalu razgradil in hoja visoko nad morjem, ki naju je vabilo s svojo mamljivo turkizno barvo, je postajala vse bolj zanimiva. Na nekaterih odsekih sva se morala stoodstotno skoncentrirati na to, kam in kako postavljata noge. Golo skalovje, prek katerega je vodila pot, ni nudilo ničesar, za kar bi se lahko pohvalila, če bi nama slučajno zdrsnilo. Trenutek nepozornosti ali nerodnosti bi drago plačala, saj se polet prek navpično odsekane stene s pristankom dvajset do trideset metrov nižje v vodi ne bi končal brez hujših poškodb. Prav čutil sem se, kako da ni nihče poskrbel za kakšno ograjo ali vsaj vrvi, ki bi jo napeli na najbolj zoprnih predelih, saj poti niso uporabljali le večji pohodniki. Veliko je bilo tudi enodnevnih obiskovalcev Girolate, turistov, ki so se s prelaza Bocca a Croce do magičnega zaliva spuščali tudi v japonkah in sandalih oziroma v obutvi, ki je bila za tistih nekaj kratkih zahtevnejših odsekov povsem neprimeren. Med potjo sva srečala kar nekaj krav, ki so se mirno pasle ob poti.

Ob besedi krava še vedno najprej pomislim na nesrečne "debelajsaše" živali, ki jih v ujetništvu dan za dnem pitajo s sporno krmo samo zato, da bi dale čim več mleka oziroma mesa. No, te, na Korziki prosto živeče živali, so bile drugačne. Bile so vitke kot srnice, dobesedno fit. Nič čudnega, da sva jih srečevala tudi na najbolj nenavadnih in težko dostopnih mestih, kamor bi običajne, s kostno moko in podobnimi "stvarmi" zastrupljene in nesrečne bajse prišle le, če bi jih tja dostavili s helikopterjem. Jana je kasneje med pogovorom z enim od domačinov izvedela, da krave, ki jih srečujemo med potjo, nimajo lastnikov, da živijo zunaj, na prostem, kjer so odvisne od lastne iznajdljivosti, tako da so na nek način divje. Ker sva tudi na teh "divjih" kravah večkrat videla označevalne obročke na ušesih, razlaga domačina nisem vzel za sveto resnico, me je pa misel na svobodno sprehajajoče se mlekarice po neobljudenih predelih Korzike navdala z veseljem. Že pred tem sem vedel, da ni nič nenavadnega, če na Korziki kje v naravi (pa tudi sredi ceste) srečam domače svinje – o čemer sva se na lastne oči prepričala nekaj dni kasneje – prosto živečih krav, ki so same odločale o tem, kdaj se bodo premaknile in kam, pa res nisem pričakoval, tako da sem bil prijetno presenečen.

Pot do zanimive razgledne točke,

imenovane Bocca a Croce, naju je vodila mimo še enega čudovitega zaliva, v katerem bi se radi volje ustavila, če bi imela več časa, a dan sva namenila hoji in ne čofotanju, zato sva šla dalje. Od tam naprej se je vse skupaj samo še strmo dvigalo vse do asfaltirane ceste, ki sva je bila na nek način prav vesela, saj sva dva dni preživela v svetu brez asfalta.

Bocca a Croce sem si bolj kot zaradi prelepega razgleda – teh sva imela med potjo več kot dovolj – zapomnil zaradi dobro obljude ne okrepevalnice tik ob cesti, kjer sta poleg številnih turistov, ki so potovali z avtomobili in nekaj takih, ki so za par minut sestopili z biciklov, počivala tudi Herman in Helga. Prisedla sva in se zapletla v pogovor o nadaljevanju poti. Izka-

zalo se je, da imamo prvič, odkar smo se ujeli, drugačne načrte. Helgi, ki je bila vsa zabuhla od komarske popikanosti, je bilo očitno dovolj vsega skupaj in je dosegla, da

kjer si bosta privoščila pravi hotel s svojo sobo in pravo posteljo ter malo luksuza, ki sta ga v minulih dneh pogrešala. Natančno nama je opisala, kako se je zdelo prenočevanje v bungalovu v Girolati, kjer so ji komarji ves čas srkali kri, tako da je izgubljala živce in bolj malo, skoraj nič ni spala. Herman je le tiho poslušal in tu pa tam poki-mal.

Z nekaj "štosi" in zabavnimi primerjavami sem ju spravil v dobro voljo, Jana pa jima je povedala, da bova sledila TMM markacijam do Curza in naprej, saj se po dnevu počitka dobro počutiva, pri čemer ni pozabila poudariti, da v resda majhnem in tesnem šotoru nisva imela nobenega komarja.

Ko sva spila vsak svojo ekspresno kavo, smo se skupaj odpravili naprej v smeri 852 metrov visokega hriba Capo di Curzu nad enako imenovano vasjo. Pot je vodila strmo navzgor po zaprašenem, s trnovo makijo poraščenem terenu, tako da sta Jana in Helga pljuvali isk-

Po dnevu počitka ob morju so naju oranžne markacije spet usmerile v hribovito notranjost

greša samo še do vasi Curzu, od tam pa na štop v Porto, turistično dobro razvito mestce ob morju,

re.

/ dalje
Nace Novak

onkraj robov strasti v drugačnem jeziku

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
TEATRO STABILE SLOVENO
www.teaterssg.it

V ulici Raffineria bo odprto parkirišče. Blagajna gledališča bo odprta od ponedeljka do petka z urnikom 10.00-13.00 / 17.00-20.00. Brezplačna številka 800214302

Evripid
BAKHANTKE
Glasba Saša Lošić
Režiser Vito Tauler
SEZONA 2006/2007, UPRIČOŽITEV 2

Ekstatični obred, ki osvobaja, odrešuje in pogublja

PREMIERA - V petek, 20. oktobra 2006, ob 20.30
v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu

PONOVITVE

- petek, 20. oktobra, 20.30 RED A
- nedelja, 22. oktobra, 16.00 RED C
- četrtek, 26. oktobra, 19.30 RED K
- petek, 27. oktobra, 20.30 RED F
- sobota, 28. oktobra, 20.30 RED B
- ponedeljek, 6. novembra, 20.30 RED A in B Gorica, Gledališče Verdi
- petek, 24. novembra, 20.30 RED T, z italijanskimi nadnapisi

Slovensko stalno gledališče
Paolo Cervi Kervischer

TAVAJOČA PRAZNA TELESA

Slike in performansi

V soboto, 21. oktobra 2006

Slovensko stalno gledališče Trst
ob 21.00 - Topkapynyewyork (performansa)

ob 21.30 - Uradna otvoritev razstave s predstavitevjo (Giovanni Leghissa in Marko Sosič)

ob 21.45 - Tavajoča prazna telesa (performansa)

"telesa v svetlobi, telesa erosa, telesa imaginacije na polju senc: tavajoča prazna telesa..." pck.